FRATII GRIMM

Povești

Cuprins

Hansel şi Gretel **3**
Albă-ca-Zăpada şi
cei şapte pitici **17**
Scufiţa Roşie **31**
Cenuşăreasa **36**
Lupul şi cei şapte iezi **48**
Muzicanţii din Bremen **53**
Frumoasa adormită **58**
Croitoraşul cel viteaz **64**
Împăratul Cioc de Sturz **78**
Păzitoarea de gâşte **86**
Pomul cu merele de aur **100**
Regina albinelor **112**
Ploaia de stele **116**
Căsuţa din pădure **118**
Prinţul fermecat **126**
Prichindel **133**
Gâsca de aur **143**
Darul piticilor **150**

Bunicul şi nepotul **154**
Croitoraşul cel isteţ **156**
Fata moşului cea cuminte şi harnică şi fata babei cea haină şi urâtă **162**

Hansel şi Gretel

A fost odată ca niciodată un tăietor de lemne tare nevoiaş şi omul ăsta îşi avea căscioara la marginea unui codru nesfârşit, unde-şi ducea viaţa împreună cu nevastă-sa şi cei doi copii ai săi. Şi pe băieţel îl chema Hansel, iar pe fetiţă Gretel.

De sărmani ce erau, nu prea aveau cu ce-şi astâmpăra foamea. Şi-ntr-o bună zi, întâmplându-se să se abată asupra ţării o mare scumpete, nu mai fură-n stare să-şi agonisească nici măcar pâinea cea zilnică.

Seara în pat, pe bietul om începeau să-l muncească gândurile şi, zvârcolindu-se neliniştit în aşternut, se pomenea că oftează cu grea obidă.

Şi-ntr-una din aceste seri îi zise el neveste-sii:

— Ce-o să ne facem, femeie? Cu ce-o să-i hrănim pe bieţii noştri copii, când nici pentru noi nu mai avem nici de unele?

— Ştii ceva, bărbate, răspunse femeia, mâine-n zori

luăm copiii cu noi şi-i ducem unde-i pădurea mai deasă. Le facem un foc bun, le dăm şi câte-o îmbucătură de pâine şi pe urmă ne vedem de treburile noastre. Iar pe ei îi lăsăm acolo. De nimerit, n-or să mai nimerească drumul spre casă, de asta sunt sigură, şi-n felul ăsta ne descotorosim de ei!

— Nu, femeie, asta n-o s-o fac nici în ruptul capului, spuse bărbatul. Nu mă rabdă inima să-mi las copiii singuri în pădure. Că doar multă vreme n-ar trece şi-ar veni fiarele să-i sfâşie…

— Vai de tine, neghiobule, îl luă femeia la rost, de-i aşa, o să murim de foame toţi patru… Poţi să ciopleşti de pe-acum scânduri pentru sicrie…

Şi femeia nu-i dădu pace până când omul nostru nu se-nvoi.

— Totuşi, mi-e tare milă de bieţii copii! adăugă el cu obidă.

În acest timp, cei doi copii stăteau treji în aşternut, că din pricina foamei nu putuseră să închidă un ochi. Şi aşa se făcu de auziră tot ce spuse zgripţuroaica de femeie către tatăl lor.

La un moment dat, Gretel începu să plângă cu lacrimi amare şi-i spuse lui Hansel printre sughiţuri:

— De-acu s-a sfârşit cu noi!

— Linişteşte-te, Gretel, şi nu mai fi mâhnită, o să găsesc eu o scăpare! îi zise cu blândeţe frăţiorul.

După ce bătrânii adormiră, Hansel se sculă, îşi puse hăinuţa pe el şi, deschizând uşa, se strecură afară. Luna lumina că ziua şi pietricelele albe, din faţa căscioarei, străluceau că bănuţii cei noi. Hansel se aplecă de mai multe ori până ce-şi umplu bine buzunarul cu pietricele. Apoi se-ntoarse în casă şi-i şopti lui Gretel:

— Fii liniştită, draga mea surioară, şi dormi în pace! Apoi se culcă din nou în patul lui şi adormi.

Zgripţuroaica de femeie nici nu aşteptă să răsară soarele că se şi înfiinţă la patul copiilor, să-i trezească.

— Ia sculaţi-vă, leneşilor, că mergem la pădure să aducem lemne!

Apoi dădu fiecăruia câte un codru de pâine şi mârâi printre dinţi:

— Asta aveţi de mâncare pentru la prânz! De vă îmboldeşte foamea, nu cumva să mâncaţi înainte, că altceva nu mai căpătaţi!

Gretel lua toată pâinea şi-o ascunse sub şort, din pricină că buzunarele lui Hansel erau pline cu pietricele. Apoi porniră cu toţii spre pădure. După puţin timp, Hansel se opri şi îşi aruncă privirea înapoi, spre căscioara ce rămăsese în urmă. Asta o făcu o dată, apoi iarăşi, şi iarăşi... Şi dacă-l văzu taică-său, numai ce-i zice:

— Da' ce ai, Hansel, că te opreşti mereu şi te tot uiţi înapoi? Vezi mai bine cum mergi, să nu-ţi schilodeşti cumva picioarele!

— Ştii, tăicuţule, mă uitam după pisicuţa mea albă... Stă, a naibii, cocoţată pe acoperiş, şi-mi face semne de rămas bun.

Dar vezi că femeia i-o tăie pe dată:

— Prostănacule, nu-i nici o pisicuţă! E soarele de dimineaţă, care străluceşte pe horn.

Acu e timpul să vă spun că Hansel nu se uitase după nici o pisicuţă şi că de fiecare dată când se oprea, scotea din buzunar câte o pietricică şi-o lăsa să cadă pe cărare.

După o bucată de vreme, ajunseră la locurile unde pădurea se îndesea şi cam pe la mijlocul ei omul nostru se opri şi zise:

— Acu, copii, mergeţi după vreascuri, c-o să vă facă tata un focşor pe cinste, să nu vă fie frig deloc!

Hansel şi Gretel aduseră vreascuri cât aduseră, până ce se făcu o moviliţă bună. Lemnele luară foc pe dată şi, când vâlvătaia începu să crească, femeia grăi:

— Staţi lângă foc, copii, şi odiniţi-vă, că noi ne ducem mai încolo, în pădure, să tăiem lemne. Şi când om termina cu tăiatul, ne întoarcem aici şi vă luăm acasă.

Hansel şi Gretel se aşezară lângă foc şi când se făcu ora prânzului, fiecare îşi mâncă bucătura de pâine. Şi cum auzeau tot mereu răsunând lovituri de topor, erau încredinţaţi că tatăl lor trebuie să fie ceva mai încolo, nu

prea departe. Dar vezi că loviturile nu erau de topor!

Omul nostru legase o creangă de-un copac cioturos, şi de câte ori bătea vântul, o izbea încolo şi-ncoace de uscătura aceea. După ce aşteptară să vină să-i ia, vreme lungă, nu glumă, căzură toropiţi de oboseală şi adormiră buştean.

Când s-au trezit, era noapte întunecoasă, de nu vedeai la doi paşi. Gretel începu să plângă şi printre suspine îşi întrebă frăţiorul:

— Cum o să ieşim din pădure?

Şi Hansel se grăbi s-o liniştească, spunându-i:

— Mai ai răbdare oleacă, până ce răsare luna şi atunci o să găsim noi drumul, n-avea grijă!

Răsări luna plină, de ziceai că poleieşte cu aur pădurea, şi de-ndată ce se arătă pe cer, Hansel îşi luă surioara de mână şi începu a păşi pe urma pietricelelor, care scânteiau ca bănuţii cei de curând bătuţi şi le arătau drumul. Merseră ei aşa toată noaptea şi când începură a miji zorile, ajunseră la casa părintească. Au bătut ei la uşă, „cioc-cioc!”, şi când femeia o deschise şi dădu cu ochii de Hansel şi Gretel, pe dată se arătă a fi fost foarte îngrijorată de soarta lor, zicându-le cu prefăcătorie:

— Copii răi ce sunteţi, de ce aţi dormit în pădure atâta vreme? Ne-aţi făcut să credem că nu mai vreţi să vă mai întoarceţi la casa voastră… Dar vezi că tatăl copiilor se bucura cu adevărat, că-n inima lui era mâhnit că-i lăsase atât de singuri.

Nu trecu multă vreme şi nevoile începură iarăşi să-i încolţească. Şi numai ce-o auziră copiii într-o noapte pe femeie zicându-i lui bărbatu-su, care se perpelea în aşternut:

— De-acu am terminat iarăşi merindele, că nu mai avem în casă decât o jumătate de pâine! Şi după ce-om mânca-o şi pe asta, ne-om sătura cu răbdări prăjite… Trebuie să ne descotorosim de copii, auzi tu! O să-i ducem în afundul pădurii, ca să nu mai poată nimeri drumul de-or voi să se reîntoarcă acasă. Altă scăpare nu văd, de ni-e drag să ne mai putem ţine zilele.

Vezi însă că omului i se încrâncena inima la auzul ăstor cuvinte şi gândea în sinea sa: „Ba, mai bine s-ar cuveni să împarţi cu copiii tăi ultima bucăţică!”. Mai zicea el ce mai zicea, dar femeia nu luă deloc în seamă spusele lui, ci-l tot ocărî şi-l mustră. Acu, e ştiut, cine a apucat de-a spus „A” trebuie să-l rostească şi pe „B” şi… dacă şi-a călcat pe inimă prima oară, musai trebuie şi a doua oară să facă la fel.

Copiii erau însă treji şi auziră toată vorba lor. După ce bătrânii adormiră, Hansel se sculă din pat şi vru să iasă afară, să adune pietricele, cum făcuse şi de prima dată, dar vezi că femeia avusese grijă să încuie uşa, aşa că băiatului nu-i fu chip să poată ieşi din casă. Şi deşi îi era inima grea, îşi mângâie surioara, spunându-i:

— Nu plânge, Gretel, ci dormi liniştită. Om găsi noi cum să scăpăm cu bine…

Nici n-apucaseră bine să răsară zorile, că şi veni femeia şi-i trase pe copii din aşternut. Apoi le întinse câte o bucăţică de pâine, care era mult mai micuşoară decât de cealaltă dată.

În timp ce mergeau ei pe poteca ce ducea spre pădure, Hansel începu a face fărâmituri în buzunar şi din loc în loc se oprea să le presare pe jos.

— Ia ascultă, Hansel, îi strigă la un moment dat taică-său, ce te tot opreşti mereu şi priveşti în jur? Vezi-ţi mai bine de drumul tău şi mergi cum trebuie!

— Păi, mă uit după porumbiţa mea, care stă pe-acoperiş şi vrea să-mi spună la revedere! grăi Hansel repede, ca nu cumva să se dea în vileag.

— Prostănacule, îl luă în răspăr femeia, ceea ce vezi tu nu-i nici o porumbiţă! E soarele de dimineaţă care străluceşte sus, deasupra hornului.

Dar vezi că Hansel nu dădu îndărăt de la ce-şi pusese în gând şi, încetişor-încetişor, împrăştie pe drum toate fărâmiturile.

Femeia îi duse pe copii departe, departe, tot mai în afundul pădurii, unde nu mai fuseseră în viaţa lor. Şi-ntr-un luminiş, făcură iarăşi un foc mare şi mama le zise cât putu

ea de blând:

— Rămâneţi aici, copilaşi, şi de v-a birui oboseala, n-aveţi decât să puneţi capul jos şi să dormiţi oleacă… Noi ne ducem în pădure, mai încolo, să tăiem lemne şi seara, când om sfârşi lucrul, ne întoarcem să vă luăm.

Trecu ce trecu timpul şi când veni ora prânzului, Gretel lua bucăţica de pâine şi-o împărţi cu Hansel, că pe-a lui băiatul o presărase pe drum. Zburară ceasurile, se lăsă şi amurgul, dar vezi că nimeni nu se arăta să-i ia pe bieţii copii. Şi cum adormiră greu, se treziră de-abia în toiul nopţii. Dacă văzu ce se întâmplase, Hansel o mângâie pe surioara lui şi-i zise:

— Să rămânem aici până ce-o răsări luna, că atunci ne-o fi uşor să găsim fărâmiturile pe care le-am împrăştiat pe jos, cât am mers. Ele or să ne arate fără greş drumul spre casă, asta-i sigur!

De îndată ce se înălţă luna deasupra pădurii, copiii se sculară din culcuşul de vreascuri, dar vezi că nu mai găsiră nici o fărâmitură… Mulţimea de păsărele care tot zboară peste câmpuri şi prin păduri de mult le ciuguliseră pe toate. Dar Hansel avea o inimă vitează şi-i spuse lui Gretel:

— N-ai teamă, surioară, până la urma tot o să găsim drumul!

Dar vezi că nu fu chip să-l găsească… Merseră toată noaptea şi mai merseră încă o zi, din zori şi până-n seară, dar de izbutit tot nu izbutiră să iasă din pădure. Şi erau prăpădiţi de foame ca vai de ei, că afară de câteva boabe de fructe sălbatice, culese de pe jos, nimic nu mai luaseră-n gură. De trudiţi ce erau, sărmanii copii abia îşi mai trăgeau picioarele, şi aşa se făcu că nu mai putură merge şi, ghemuindu-se sub un copac, adormiră buştean.

Şi se ivi a treia dimineaţă de când copiii părăsiseră casa părintească. O luară ei la picior, de cum răsări soarele, dar cu cât mergeau, cu atât se afundau mai adânc în pădure. De nu le venea cât mai degrabă un ajutor, se aflau în primejdie de moarte.

Când se făcu ora prânzului, numai ce văzură pe-o cracă o păsărică albă şi frumoasă, care cânta atât de duios,

că se opriră vrăjiţi s-o asculte. După ce-şi sfârşi cantul, păsărica îşi întinse aripile şi zbură, „zvâââârrrr!” pe dinaintea copiilor. Dacă văzură ei asta, începură a se lua după ea până când se făcu de ajunseră la o căsuţă. Cât ai clipi, păsărica se lăsă pe acoperiş şi când veniră mai aproape de căsuţă, copiii rămaseră cu gurile căscate. Păsămite, toată căscioara era făcută din pâine şi acoperită cu cozonac, iar geamurile erau din zahăr curat.

— Hai să-ncepem să îmbucăm! zise Hansel. Şi să ne fie de bine! Eu o să mănânc o bucată din acoperiş, iar tu, Gretel, ia de gustă din fereastra asta, că e tare dulce!

Hansel n-aşteptă să fie rugat şi, înălţându-se pe vârfurile picioarelor, rupse o bucăţică din acoperiş, să-şi dea seama ce gust are. În acest timp, Gretel ronţăia de zor o spărtură de geam. Şi numai ce se auzi deodată o voce subţirică, ce venea dinăuntrul căsuţei:

— Cronţ, cronţ, cronţ, da ce tot ronţăie a mea căscioară?! Cine, cine e afară?

Şi copiii răspunseră pe dată:

— Vântul, vântul! Azi înconjură pământul!

Şi, fără să se sinchisească defel, continuară să mănânce şi mai cu poftă. Cum îi plăcuse grozav acoperişul, Hansel mai rupse din el o bucată bună, iar Gretel nu se lăsă nici ea mai prejos şi, desprinzând un ochete de geam, se aşează jos şi începu a-l ronţăi cu poftă.

Şi când nici nu se aşteptau, odată se deschise uşa şi-o femeie bătrână de tot, ce se sprijinea într-o cârjă, ieşi din casă, târşindu-şi picioarele.

La vederea ei, Hansel şi Gretel se speriară atât de tare, că scăpară tot ce aveau în mână. Dar vezi că bătrâna nu-i lua la rost, ci începu a-i întreba, clătinând uşurel din cap:

— Ei, copiii mei dragi, da cine v-a adus aci? Poftiţi de intraţi înăuntru şi rămâneţi la mine, că nu vă fac nici un rău.

Şi luându-i pe amândoi de mână, îi duse în căsuţă. Iar acolo îi aştepta o mâncare, să-ţi lingi degetele, nu alta: lapte şi clătite cu zahăr, mere şi-o mulţime de nuci! După

ce se ospătară ei bine, bătrâna le pregăti două paturi cu aşternutul cum îi zăpada şi Hansel şi Gretel se culcară fără nici o grijă şi se simţiră în al nouălea cer.

Bătrâna se arătase prietenoasă ca să le câştige încrederea, dar vezi că era o vrăjitoare haină, care pândea copiii ca să-i atragă cu şoşele şi momele. Şi numai de aceea făcuse şi căsuţa de pâine, să-i ademenească mai uşor.

De-i cădea vreunul în gheare, îndată îi făcea de petrecanie şi, după ce-l fierbea, îl înghiţea cu lăcomie. Ziua când se bucura de un astfel de ospăţ o socotea ca pe-o zi de sărbătoare şi cum de n-ar fi fost aşa pentru ea!

Vrăjitoarele au ochii roşii şi vederea scurtă, dar vezi că adulmecă de departe, ca jivinele, când se apropie picior de om. Şi la fel de bine adulmeca şi cotoroanţa asta. De cum i-a simţit pe Hansel şi Gretel că se apropie de acele locuri, a şi început a hohoti cu răutate şi-n vorbele ei era numai batjocură:

— Pe ăştia îi şi am în mână, nu-i las eu să-mi scape…

De cum se iviră zorile, vrăjitoarea fu în picioare, ca nu cumva să se trezească mai înainte copiii. Şi când îi văzu ea pe amândoi cât de drăgălaş dorm împreună şi cât de rumen şi rotofei le e obrazul, nu mai putu de bucurie şi începu a mormăi mai mult pentru sine: „Straşnică bucătură o să am, n-am ce zice!”.

Apoi apucându-l pe Hansel cu mâna ei sfrijită, îl împinse până la un grăjduleţ cu gratii de fier şi-l închise acolo. Şi era zăvorât aşa de straşnic, că oricât ar fi strigat şi s-ar fi zbătut, nu i-ar fi folosit la nimic.

După ce-l puse la popreală pe Hansel, babuşca intră în camera unde dormea Gretel şi, zgâlţâind-o ca s-o trezească, începu a o ocărî şi a-i striga:

— Scoală, leneşo, şi du-te de adu apă, să-i faci o fiertură bună lui frate-tău, că l-am închis în grajd şi trebuie să-l îngrăşăm! Acu e numai piele şi os, dar când s-o mai împlini – o să-l mănânc!

Gretel, începu a plânge cu lacrimi amare, dar vezi că lacrimile ei nu-i muiară inima cotoroanţei şi, până la urmă,

trebui să se supună şi să facă tot ce-i poruncea vrăjitoarea cea haină. Şi-n timp ce lui Hansel i se aducea cea mai bună mâncare, ca să se îngraşe, Gretel abia de căpătă de la babuşcă nişte coji de raci.

În fiecare dimineaţă, babuşca se strecura şontâcăind până la grajd şi încă din prag se apuca să strige:

— Hansel, ia scoate un deget afară, să vad de te-ai îngrăşat de ajuns!

Dar vezi că ghiujul de Hansel îi trecea printre gratii un oscior, şi cum babuşca avea ochii tulburi şi vedea că prin sită, era încredinţată că-i întinde un deget. Şi de fiecare dată se tot minuna cotoroanţa cum de nu se mai îngraşă.

Trecură aşa zilele şi văzând că după a patra săptămână, Hansel rămăsese la fel de ogârjit ca şi înainte, îşi pierdu răbdarea şi nu mai vru să aştepte.

— Hei, Gretel, o strigă ea pe fetiţă, grăbeşte-te de adu apă, că de-i curge untura de gras ce e, ori de-i slab ca un ogar, eu pe Hansel îl tai şi-l pun la fiert!

Vai, cum se mai boci biata surioară, când trebui să care apa pentru a doua zi, şi cum îi şiroiau lacrimile amare pe obraz!

— Doamne, ajută-ne! strigă ea după un răstimp. De s-ar fi întâmplat să ne înghită fiarele sălbatice ale codrului, am fi murit măcar împreună!

— Ia mai sfârşeşte odată cu bocitul, se răsti cotoroanţa la fată, că doar nu-ţi ajută la nimic toată văicăreala!

Nici nu se luminase încă bine de ziuă, când începu Gretel roboteala. Că doar trebuia să care apă, să atârne cazanul pentru fiertură în cârligul de fiert şi să aprindă focul.

— Mai întâi, aş vrea să punem la copt, auzi tu? se răsti baba la Gretel. Că am aprins cuptorul şi aluatul l-am frământat de mult.

Nu-şi sfârşi bine vorba, că vrăjitoarea o şi îmbrânci pe biata Gretel afară, unde era cuptorul din care ieşeau limbi de flăcări.

— Hai, bagă-te înăuntru, îi porunci vrăjitoarea şi vezi dacă-i destul de încins, ca să punem înăuntru pâinea!

Vezi că afurisita de cotoroanţă nu degeaba o îndemnă pe fată să se vâre în cuptor! Că de-ndată ce-ar fi fost înăuntru, vrăjitoarea pac! ar fi închis cuptorul. Şi-ar fi ţinut-o acolo până ce se rumenea bine. Şi-apoi ar fi mâncat-o… Numai că Gretel băgă de seamă ce gânduri clocea în cap vrăjitoarea şi se prefăcu că-i nătângă şi neîndemânatică:

— Aş intra, dar nu ştiu cum să fac… Pe unde să intru? Şi cum anume?

— Eşti proastă ca o gâscă! o ocărî baba. Păi… nu-ţi dă prin cap pe unde, că-i deschizătura destul de mare? Ia te uită, şi eu as putea să încap în ea! Şi, şontâcăind, se apropie de cuptor şi-şi vâri capul în el.

Gretel doar asta aştepta şi-i dădu un brânci zgripţuroaicei de se duse până-n fundul cuptorului. Apoi închise uşa de fier şi puse zăvorul. Văleu! ce mai urlete de te treceau fiorii răzbăteau dinăuntru!

Dar vezi că Gretel fugi de-acolo, să n-o mai audă, şi vrăjitoarea cea haină pieri ca o netrebnică, arsă de dogoare. Şi arse până ce se prefăcu în scrum.

Gretel dădu fuga într-un răsuflet până la grajdul unde era închis Hansel şi, deschizându-l, strigă bucuroasă:

— Am scăpat, Hansel, am scăpat, frăţioare! Vrăjitoarea a pierit!

Dacă auzi ce-i spune, Hansel sări afară din grajd întocmai cum sare pasărea din colivie, când i se deschide uşiţa.. Şi văzându-se iarăşi împreună, îşi săriră de gât şi se sărutară şi bucuria le râdea în ochi şi-n inimă. Şi de voioşi ce erau, ţopăiau al naibii, ca nişte iezi!

Cum nu mai aveau de ce se teme, intrară în căsuţa vrăjitoarei şi acolo, ce să vezi, în toate ungherele erau numai sipete pline cu mărgăritare şi nestemate!

— Ei, astea zic şi eu că-s mai bune decât pietricelele noastre! făcu Hansel şi-şi umplu buzunarele până nu mai putu.

Iar Gretel spuse şi ea:

— Vreau să aduc şi eu acasă o mâna-două din ele!

Şi alese şi alese până ce-şi umplu şorţuleţul.

— Acu, hai s-o tulim de-aici cât mai degrabă, hotărî Hansel, că mult mai uşoară mi-ar fi inima de-aş şti c-am ieşit din pădurea asta fermecată.

Merseră ei ce merseră, cale de câteva ceasuri şi numai ce ajunseră la o apă mare.

— Ce ne facem, surioară, că nu putem trece? făcu Hansel amărât. Nu văd peste apă nici un pod, nici măcar vreo punte cât de îngustă…

— De-ar trece vreun vaporaş, bine-ar fi! Dar prin locurile astea, slabă nădejde… zise Gretel cu mâhnire. Da uite, mai încolo văd o raţă albă înotând. Poate că, de-aş ruga-o, ne-ar ajuta să ajungem pe malul celălalt…

Şi începu a striga:

Raţă, răţişoară,
Ia-i în spate, pe-aripioară,
Pe Hansel şi Gretel,
Că nici pod, nici punte n-are
Apa asta mare!

Se apropie răţişoara şi Hansel i se urcă în spate. Apoi o rugă şi pe surioara lui să vină lângă el, dar Gretel rămase pe mal şi-i zise:

— Cum să vin? Nu vezi că i-ar fi prea greu răţişoarei? Mai bine să ne treacă pe rând.

Şi făptura cea bună chiar aşa şi făcu.

După ce trecură cu bine pe celalalt mal, mai merseră ei ce merseră şi, de la o vreme, pădurea începu să li se pară din ce în ce mai cunoscută. Şi-ntr-un sfârşit, numai ce zăriră din depărtare casa părintească. Tii, ce-o mai luară atunci la goană de le sfârâiau călcâiele, nu alta!

Trecură pragul casei şi, dând năvală în odaie, săriră la gâtul tatălui lor. Era şi timpul, că, de când îşi părăsise copiii în pădure, bietul om nu mai avusese o clipă fericită. Pe femeie însă n-o mai găsiră copiii – murise.

Gretel îşi deşertă şorţuleţul şi începură a se rostogoli

prin odaie mărgăritarele şi nestematele, de te mirai de unde mai ies atâtea. În acest timp, Hansel scotea şi el din buzunar câte un pumn plin de pietre preţioase şi, după ce le aruncă pe podea, apucă să arunce alt pumn, până ce-şi goli amândouă buzunarele.

Şi aşa se făcu de-şi luară îndată tălpăşiţa de la casa pădurarului toate grijile şi nevoile care stătuseră până atunci pe grumazul omului şi al copiilor lui.

Şi trăiră ei împreună numai în bucurie şi fericire.

Şi-am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa! Da uite că mai fuge pe-aici un şoricel. Şi cine l-a prinde l-a văzut norocul, că o să-şi facă din blana lui o căciulă mare cât roata carului…

Albă-ca-Zăpada şi cei şapte pitici

Cică într-o iarnă, pe când zăpada cădea din înaltul nemărginit al cerului în fulgi mari şi pufoşi, o împărătească sta într-un jilţ şi cosea lângă o fereastră cu pervazul negru, de abanos.

Şi cum cosea ea aşa, aruncându-şi din când în când privirile la ninsoarea ce se cernea de sus, se întâmplă să se înţepe cu acul în deget şi trei picături de sânge căzură în zăpadă. Roşul sângelui arăta atât de frumos pe albul zăpezii, că împărăteasa rămase încântată şi gândi în sinea ei: „Ce n-aş da să am un copil alb ca zăpada, roşu ca sângele şi cu părul negru ca abanosul!”

Trecu timpul, dar nu prea multişor, şi împărăteasa născu o fetiţă albă ca zăpada, cu gura roşie ca sângele şi cu păr negru ca abanosul. Şi-i dădură numele de Albă-ca-Zăpada… După ce o aduse însă pe lume, împărăteasa muri.

Cum trecu anul, împăratul îşi luă altă soţie. Femeia asta era cadră de frumoasă, dar nespus de trufaşă şi mândră şi n-ar fi îngăduit nici în ruptul capului s-o întreacă alta în frumuseţe. Avea o oglindă fermecată şi ori de câte ori se privea într-însa nu uita s-o întrebe:

— Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Şi oglinda-i răspundea:

— Măria ta eşti cea mai frumoasă din întreaga ţară!

Împărăteasa zâmbea fericită, fiindcă ştia că oglinda grăieşte numai adevărul.

Vezi, însă, că Albă-ca-Zăpada creştea şi se făcea pe zi ce trecea tot mai frumoasă; şi când împlini şapte ani, era o minunăţie de fată frumoasă ca lumina zilei. Şi frumuseţea împărătesei începu a păli înaintea ei.

Şi într-o bună zi, când împărăteasa întrebă oglinda:

— Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Oglinda-i răspunse:

— Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar Albă-ca-Zăpada e mult, mult mai frumoasă!

La auzul acestor vorbe, împărăteasa se înspăimântă grozav şi, de pizmă şi ciudă, o dată se îngălbeni şi se înverzi, de ziceai că-i moartea. Din clipa aceea, ori de câte ori o zărea pe Albă-ca-Zăpada simţea că-i plesneşte fierea de ciudă: şi azi aşa, mâine aşa, până ce începu s-o urască de moarte. Pizma şi ciuda creşteau în inima ei ca buruiana cea rea şi se cuibăriseră atât de adânc, că împărăteasa nu-

şi mai găsea pace nici ziua, nici noaptea. În cele din urmă chemă un vânător şi-i porunci:

— Ia fata asta şi du-o în adâncul pădurii, că nu rabd s-o mai văd în faţa ochilor! Omoar-o şi drept mărturie că mi-ai îndeplinit porunca să-mi aduci plămânii şi ficatul netrebnicei!

Vânătorul nu ieşi din vorbele împărătesei şi se afundă cu Albă-ca-Zăpada în pădure; dar când scoase jungherul de la brâu şi se pregătea să-i străpungă inima nevinovată, sărmana copilă începu să plângă în hohote şi să se roage:

— Vânătorule drag, cruţă-mi viaţa şi-ţi făgăduiesc c-o să-mi pierd urma în sălbăticia asta de codru şi n-o să mă mai întorc niciodată acasă!

Şi pentru că Albă-ca-Zăpada era atât de frumoasă, vânătorului i se făcu milă de ea şi-i spuse:

— Dacă-i aşa, fugi de te ascunde, fetiţă dragă, unde nu calcă picior de om! Iar în sinea lui gândea: „Biata de tine, până la urmă tot or să te sfâşie fiarele sălbatice!”

Totuşi, parcă i se luase o piatră de pe inimă că nu trebuie să-şi mânjească mâinile cu sânge nevinovat. Şi cum tocmai trecea pe acolo în fugă un pui de mistreţ, îl înjunghie şi, scoţându-i plămânii şi ficatul, le duse împărătesei drept mărturie că i-a împlinit în totul dorinţa.

Împărăteasa îi porunci bucătarului să le gătească de îndată, cu sare şi tot felul de mirodenii, şi atât de neagră era la suflet, că nu se dădu îndărăt să le mănânce, încredinţată fiind că mănâncă plămânii şi ficatul fetiţei.

Biata copilă rămăsese singură-singurică în pădurea cea nesfârşită şi era atât de înfricoşată, că privea la mulţimea frunzelor de pe copaci ca şi când de-acolo ar fi putut să se ivească vreo primejdie şi nu ştia în ce chip şi-ar putea găsi scăparea… Într-un sfârşit începu să alerge şi gonea întruna peste bolovani colţuroşi şi printre mărăcini, iar fiarele sălbatice treceau în fugă pe dinaintea ei, dar nu-i făceau nici un rău. Alergă ea aşa, cât o mai ţinură picioarele, şi-n geana amurgului dădu cu ochii de o căsuţă şi intră înăuntru să se odihnească.

În căsuţă, toate lucrurile erau mititele dar atât de

gingaşe şi sclipind de curăţenie, că ţi-era mai mare dragul să le priveşti. Pe o măsuţă acoperită cu o faţă de masă albă erau rânduite şapte talere mici şi lângă fiecare taler se afla câte o linguriţă, o furculiţă, un cuţitaş şi-o cupă cât un degetar. Iar de-a lungul unui perete se înşirau şapte pătuceane, aşternute cu cearşafuri albe ca neaua.

Cum era tare flămândă şi însetată, Albă-ca-Zăpada ciuguli câte un pic din fiecare taler, ciupi câte-o fărâmiţă de pâine şi sorbi din fiecare cupă câte-o înghiţitură de vin, fiindcă nu voia să ia toată mâncarea numai de la unul singur. Şi fiindcă se simţea grozav de obosită, dădu să se culce într-un pătuţ, dar nici unul nu i se potrivea: unul era prea lung, altul prea scurt şi abia ultimul pătuţ se nimeri să fie pe măsura ei. Fata se culcă în el şi adormi.

Când se întunecă de-a binelea, sosiră şi stăpânii căsuţei. Erau cei şapte pitici, care sfredeleau munţii, scormonind în măruntaiele lor pentru a scoate la lumină tot soiul de metale. Ei aprinseră cele şapte lumânărele şi de îndată ce se făcu lumină în căsuţă îşi dădură seama că cineva străin cotrobăise peste tot, fiindcă lucrurile nu se mai aflau la locul lor, aşa cum le lăsaseră la plecare. Şi atunci primul pitic zise:

— Cine a stat pe scăunelul meu?

Al doilea urmă:

— Cine a mâncat din talerul meu?

Al treilea:

— Cine a muşcat din pâinişoara mea?

Al patrulea:

— Cine a luat din legumele mele?

Al cincilea:

— Cine a umblat cu furculiţa mea?

Al şaselea:

— Cine a tăiat cu cuţitaşul meu?

Al şaptelea întrebă şi el:

— Cine a băut din cupa mea?

Primul pitic cătă în jur mai cu luare-aminte şi pe dată văzu o mică adâncitură în pătucul lui.

— Cine s-a culcat în pătuţul meu?! se minună el.

Ceilalţi alergară într-o goană la pătuceanurile lor şi începură să strige care mai de care:

— Şi-n pătuţul meu a stat cineva!

Dar când cel de-al şaptelea se apropie de pătucul său, dete cu ochii de Albă-ca-Zăpada, care stătea în el adâncită în somn. Îi chemă pe ceilalţi şi cu toţii veniră în grabă, scoţând strigăte de uimire. Apoi îndreptară spre Albă-ca-Zăpada lumina celor şapte lumânărele şi rămaseră s-o privească.

— Doamne, Dumnezeule, apucară ei să strige, tare frumoasă mai e copila asta!

Şi atât de bucuroşi erau, că nu se îndurară s-o trezească, ci o lăsară să doarmă mai departe în pătuţ. Iar cel de-al şaptelea pitic dormi câte un ceas în patul fiecăruia şi aşa trecu noaptea.

Când se lumină de zi, Albă-ca-Zăpada deschise încetinel ochii şi, văzându-i pe cei şapte pitici, se sperie rău. Dar ei se arătară prietenoşi şi începură s-o întrebe cu blândeţe:

— Cum te cheamă, fetiţo?

— Albă-ca-Zăpada! răspunse ea.

— Şi cum se face că ai ajuns în căsuţa noastră? o mai întrebară ei.

Atunci Albă-ca-Zăpada le povesti de-a fir a păr totul: cum maică-sa vitregă a pus s-o omoare, dar vânătorul se îndurase de ea şi-i lăsase viaţa şi cum gonise toată ziulica prin pădure, până ce dăduse peste căsuţa lor. După ce o ascultară fără să scape vreun cuvinţel din istorisirea ei, piticii îi ziseră:

— Dacă te învoieşti să vezi de gospodăria noastră, să găteşti, să faci paturile, să coşi, să speli, să împleteşti şi să ţii totul în bună rânduială şi curăţenie, apoi poţi rămâne la noi şi n-o să duci lipsă de nimic.

— Da, primesc cu dragă inimă! răspunse Albă-ca-Zăpada şi de atunci rămase la ei.

Ea îngrijea acum de toate treburile casei şi-n fiecare dimineaţă piticii plecau în munţi să scoată aur şi tot soiul de alte metale şi, când se întorceau seara acasă, găseau

mâncarea gata, aburind pe cuptor. Peste zi, fata rămânea singură-singurică şi din această pricină piticii cei buni avuseseră mereu grijă s-o povăţuiască:

— Păzeşte-te de maşteră, că n-o să-i fie greu defel să afle că eşti la noi! Şi cine ştie ce pune iar la cale! Nu cumva să laşi pe cineva să intre în casă!

Iar împărăteasa, fiind încredinţată că mâncase plămânii şi ficatul fiicei ei vitrege, se credea iarăşi cea mai frumoasă femeie de pe lume. Şi într-o zi, apropiindu-se de oglindă, o întrebă:

Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Atunci oglinda îi răspunse:

Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar acolo, ascunsă-n munţi,
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunţi,
Şi-i mult mai frumoasă!

Împărăteasa se sperie din cale-afară, fiindcă ştia prea bine că oglinda nu minte. Şi-şi dădu pe dată seama că vânătorul o înşelase şi că Albă-ca-Zăpada era încă în viaţă.

Începu ea atunci să se frământe şi să chibzuiască în ce chip ar putea s-o piardă din nou, căci atâta vreme cât nu era cea mai frumoasă din toată împărăţia pizma îi chinuia sufletul fără răgaz şi n-avea clipă de linişte. În cele din urmă născoci ceva: îşi vopsi faţa şi se îmbrăcă întocmai ca o bătrână neguţătorească, că nimeni n-ar mai fi putut s-o recunoască.

Schimbată astfel la înfăţişare, o porni peste cei şapte munţi şi într-un sfârşit se pomeni în faţa căscioarei celor şapte pitici. Bătu la uşă şi strigă din toată puterea:

— De vânzare marfă frumoasă, de vânzare!

Albă-ca-Zăpada îşi aruncă o privire pe geam şi întrebă:

— Bună ziua, tuşică dragă, da’ ce ai matale de

vânzare?

— Marfă bună şi frumoasă! se grăbi să-i răspundă neguţătoreasa. Cingători de toate culorile.

Şi vicleana scoase una, împletită din mătase bălţată.

„Se vede cât de colo că-i o femeie de treabă, gândi fata, aşa că n-am de ce să n-o las înăuntru! Că doar n-o fi foc…”

Trase zăvorul, o pofti să intre şi-şi cumpără cingătoarea cea frumoasă.

— Vai ce pocit ţi-ai pus-o, fetiţo! Ia apropie-te, să te gătesc eu cu ea, aşa cum se cuvine! o îmbie cu blândeţe femeia.

Albă-ca-Zăpada n-avea de unde să bănuiască c-ar paşte-o vreo primejdie şi o lăsă să-i pună cingătoarea. Dar băbuşca o încinse repede cu ea şi-o strânse atât de tare, că fetei i se tăie răsuflarea şi căzu jos ca moartă.

— Ei, de-acum n-o să mai fii tu cea mai frumoasă! hohoti împărăteasa şi o şterse repede pe uşă.

Nu mai trecu mult şi, spre seară, veniră acasă cei şapte pitici. Şi cum se mai speriară, bieţii de ei, când o găsiră pe iubita lor Albă-ca-Zăpada zăcând la pământ, fără simţire, de parcă-ar fi fost moartă! O ridicară de jos şi, văzând cât de strâns îi era mijlocul, tăiară în două cingătoarea. Fata prinse a răsufla iar şi încetul cu încetul îşi reveni în simţiri. Le povesti ea piticilor toate câte s-au întâmplat şi aceştia îi atraseră din nou luarea-aminte:

— Neguţătoreasa ceea nu era alta decât haina de împărătească. Fereşte-te, barem de-acu’ încolo, fată dragă, şi nu mai lăsa pe nimeni să intre când nu suntem noi acasă!

Şi tare multă dreptate aveau, că femeia cea neagră la inimă nici nu aşteptă să treacă bine pragul palatului şi se duse glonţ la oglindă şi-o întrebă:

Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Iar oglinda pe dată îi răspunse:

— Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar acolo, ascunsă-n munţi,
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunţi,
Şi-i mult mai frumoasă!

Împărăteasa rămase ca stana de piatră când auzi asta şi simţi că-i năvăleşte tot sângele-n cap, ca un vârtej, de câtă spaimă şi mânie clocotea în ea. Va să zică, tot nu scăpase de Albă-ca-Zăpada, tot vie era netrebnica asta! „Ei bine, de data asta m-oi strădui să născocesc ceva fără de greş, ca să-ţi viu de-a binelea de hac!" Şi cum la farmece şi vrăji n-o întrecea nimeni, haina de împărătească meşteri un pieptene otrăvit.

După aceea îşi schimbă hainele şi luă înfăţişarea unei băbuţe gârbovite de ani. Şi iarăşi o porni peste cei şapte munţi, la cei şapte pitici cărunţi. Ajungând ea la căsuţa lor, ciocăni în uşă şi strigă:

— Marfă bună de vânzare, marfă bună!

Albă-ca-Zăpada cătă afară pe geam şi spuse:

— Vezi-ţi de drum, femeie, că n-am voie să las pe nimeni înăuntru!

— Da' de privit cred că ai voie să priveşti, nu-i aşa?

Şi scoţând pieptenele cel otrăvit, îl tot plimbă pe sub ochii fetei. Atât de mult îi plăcuse pieptenul, că Albă-ca-Zăpada se lăsă amăgită şi deschise uşa. După ce se învoiră din preţ, bătrâna o momi cu cele mai dulci vorbe:

— Ia vino încoa' la baba, să te pieptene, ca să fii şi tu o dată pieptănată ca lumea!

Biata Albă-ca-Zăpada nu se gândi la nimic rău şi se lăsă pieptănată. Dar de-abia îi trecu băbuşca pieptenele prin păr, că otrava şi începu să lucreze prin toate mădularele, arătându-şi puterea ucigătoare şi biata copilă căzu jos, fără viaţă.

— Acu' s-a sfârşit cu tine, frumoasa frumoaselor! rânji la ea femeia cea haină şi-n timp ce se grăbea să se îndepărteze de acele locuri sufletul ei negru clocotea de-o bucurie drăcească.

Dar, spre norocul fetei, înserarea coborî curând şi cei şapte pitici sosiră acasă. De îndată ce-o văzură pe Albă-ca-Zăpada zăcând fără viaţă bănuiră că maştera trebuie să fi pus iar ceva la cale şi, cercetând copila cu grijă, dădură peste pieptenele cel otrăvit. Cum i-l smulseră din păr, Albă-ca-Zăpada îşi reveni în fire, ca şi când ar fi dormit numai niţeluş şi prinse a le povesti cele întâmplate. Dimineaţa piticii o sfătuiră din nou să fie cu ochii în patru şi să nu mai deschidă nimănui uşa, fie ce-o fi, şi apoi se duseră la treburile lor.

În ăst timp, împărăteasa ajunsese la palatul ei şi aşezându-se în faţa oglinzii se grăbi s-o întrebe:

Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Şi oglinda îi răspunse ca şi altădată:

Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar acolo, ascunsă-n munţi,
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunţi,
Şi-i mult mai frumoasă!

Auzindu-i spusele, împărăteasa începu să tremure toată şi să clocotească de mânie. „Netrebnica asta trebuie să moară, chiar de-ar fi să plătesc moartea ei cu preţul vieţii mele!” Se strecură apoi într-o odăiţă dosnică, în care nu călca picior de om, şi amestecă de ici, amestecă de colo, până ce plămădi un măr otrăvit. La înfăţişare mărul era nespus de frumos; alb ca spuma, pe-o parte, şi rumen pe alta, că oricine l-ar fi văzut i se trezea numaidecât pofta să-l mănânce. Dar cine ar fi apucat să muşte numai o dată din el zile multe nu mai avea şi cădea mort pe loc. După ce sfârşi de meşteşugit mărul, împărăteasa îşi boi faţa şi se îmbrăcă în straie de ţărancă. Şi schimbată astfel trecu peste cei şapte munţi, grăbindu-se să ajungă la căscioara celor şapte pitici.

Aci bătu la uşă, dar Albă-ca-Zăpada scoase capul pe

fereastră şi spuse:

— Nu pot lăsa pe nimeni să intre, că nu-mi dau voie piticii!

— Altă pagubă să n-am! răspunse ţăranca. Slavă Domnului, găsesc eu muşterii pentru merele mele! Da' până una alta, hai de ia şi tu unul, că nu-i pe bani!

— Nici nu mă gândesc să-l iau, răspunse Albă-ca-Zăpada, n-am voie să primesc nimic!

— Ce, te temi să nu mori cumva otrăvită? strecură ea cu viclenie întrebarea. Fii pe pace, copiliţo! Iaca, tai mărul în două: bucata asta rumenă mănânc-o tu, iar pe cealaltă oi mânca-o eu.

Dar vezi că mărul era cu meşteşug făcut, că numai partea cea rumenă era otrăvită.

Albă-ca-Zăpada râvnea de nu mai putea să guste o dată din măr şi când o văzu pe ţărancă muşcând din el nu mai putu răbda şi întinzând mâna pe fereastră luă jumătatea cea înveninată. Dar n-apucă să-nghită decât o îmbucătură că şi căzu jos, fără suflare. Împărăteasa îi aruncă priviri ca de fiară şi, beată de bucurie, strigă printre hohote de râs:

— Albă-ca-Zăpada, roşie ca sângele şi neagră ca abanosul, de-acu' piticii n-or mai putea să te învie!

Plecă de acolo cât putu de repede şi când ajunse la palat întrebă iar oglinda:

Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Şi deodată auzi vorbele după care tânjise atât:

— Măria ta e cea mai frumoasă din întreaga ţară!

Abia acum îşi găsi liniştea inima ei cea pizmaşă, pe cât poate fi liniştită o inimă pizmaşă…

În faptul serii, când piticii se întoarseră acasă o găsiră pe Albă-ca-Zăpada zăcând pe jos fără pic de suflare. Era moartă ca toţi morţii. O ridicară, căutând să vadă dacă nu găsesc vreun lucru înveninat, îi desfăcură cingătoarea, o pieptănară, o spălară cu apă şi cu vin, dar totul fu

zadarnic. Copila cea dragă era moartă ca toţi morţii şi moartă rămase! Atunci o aşezară pe o năsălie şi, strângându-se toţi şapte în jurul ei, plânseră amar şi-o jeliră trei zile încheiate. Vrură după aceea s-o îngroape, dar fata arăta atât de frumoasă de parcă s-ar fi aflat doar în somn şi-n obraji avea aceiaşi bujori roşii dintotdeauna, aşa că piticii nu se îndurară s-o coboare în pământ.

— Nu, în adâncul cel negru al pământului nu o putem coborî. Ar fi mare păcat! grăiră care mai de care şi, aşternându-se pe muncă, îi făcură un sicriu de cleştar, ca să poată fi văzută de oriunde te-ai uita la ea.

O culcară apoi înăuntru şi deasupra îi scriseră numele cu slove de aur, precum şi că a fost fiică de împărat. Apoi urcară sicriul pe-un vârf de munte, de-l aşezară acolo, şi de fiecare dată rămânea câte unul de veghe. Vietăţile pădurii începură a veni şi ele s-o jelească; mai întâi se arătă o buhă, apoi un corb şi-n urma acestora o hulubiţă. Şi aşa rămase Albă-ca-Zăpada multă, multă vreme în sicriul ei de cleştar şi nimic nu-i ştirbea din negrăita-i frumuseţe. Părea că-i vie şi doarme, că era tot aşa de albă ca zăpada, de roşie ca sângele şi cu părul negru ca abanosul.

Şi s-a întâmplat ca un fecior de crai să se rătăcească în pădurea aceea şi, dând peste căsuţa piticilor, să le ceară găzduire peste noapte. A doua zi, când o porni la drum, văzu sicriul din creştetul muntelui şi pe frumoasa Albă-ca-Zăpada, şi citi cu nesaţ ce sta scris deasupra, cu slove de aur. Şi cum privea vrăjit şi nu se putea desprinde de locul acela, începu a-i ruga pe pitici:

— Daţi-mi mie sicriul şi-o să vă dau în schimb tot ce v-o pofti inima!

Dar piticii îi răspunseră:

— Nu ţi-l dăm nici pentru tot aurul din lume.

Dacă văzu aşa, feciorul de împărat îi rugă cu şi mai multă stăruinţă şi ardoare:

— Atunci îndurați-vă şi mi-l dăruiţi, că de când i-am zărit chipul nu mai pot trăi fără s-o văd pe Albă-ca-Zăpada. Şi v-asigur c-o voi cinsti mereu şi-o voi păzi ca pe făptura

care mi-e cea mai scumpă pe lume!

Auzindu-l cu cât foc vorbea, inimoşii pitici se îndurară de el şi-i dăruiră sicriul. Feciorul de împărat îşi chemă slugile şi le porunci să ia coşciugul pe umeri şi să-l urmeze. Şi cum mergeau ei aşa, se întâmplă ca unul dintre slujitori să se poticnească de-o buturugă şi, din pricina zdruncinăturii, bucăţica de măr pe care o înghiţise Albă-ca-Zăpada îi sări afară din gâtlej. O clipită, doar atât să fi trecut, şi domniţa deschise ochii, ridică uşurel capacul sicriului şi se sculă în capul oaselor. Şi era din nou vie de parcă s-ar fi trezit tocmai atunci din somn.

— Vai, Doamne, unde mă aflu? strigă ea nedumerită.

Cu ochii râzând de bucurie, feciorul de împărat se apropie de dânsa şi-i spuse:

— Cu mine eşti, cu mine!

Şi-i povesti toate câte s-au întâmplat. Iar la sfârşit adause:

— Îmi eşti mai dragă decât orice pe lumea asta şi de te-ai învoi să mă însoţeşti la curtea tatălui meu bine-ar fi, că ard de dorinţa să-mi fii soţie.

Albă-ca-Zăpada ce era să mai spună, că şi ei îi căzuse drag… Porni împreună cu el şi făcură o nuntă de se duse vestea, cu mare alai şi voioşie. La nuntă o poftiră şi pe maştera cea haină, că de, tot o socoteau un fel de rudă… După ce s-a gătit ea cu veşmintele cele mai de preţ, s-a apropiat de oglindă şi a întrebat-o:

Oglinjoară, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Şi oglinda pe dată i-a răspuns:

— Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar tânăra domniţă e mult, mult mai frumoasă!

Atunci drăcoaica de femeie începu să blesteme de ciudă şi să urle ca scoasă din minţi şi deodată simţi că i se face frică, dar o frică atât de îngrozitoare, că nu ştia ce să

mai facă şi-ncotro s-o mai apuce. La început se codi să meargă la nuntă, dar cum nu-şi găsea o clipă de linişte, gândi că trebuie neapărat s-o vadă pe tânăra împărăteasă.

Şi de cum păşi în sala tronului, dădu ochii cu Albă-ca-Zăpada şi, recunoscând-o, înlemni de spaimă şi rămase ţeapănă ca o momâie. Spaima pusese stăpânire pe toată făptura ei; din pricina asta, împărăteasa se urâţea văzând cu ochii. Şi atât de pocită se făcu că nici ea singură nu mai cuteza să se privească în oglindă.

Îşi luă lumea în cap şi o ţinu tot într-o goană, până se pierdu în adâncul pădurii sălbatice, ca să-şi ascundă acolo urâţenia. Şi de atunci, nici unui om nu-i mai fu dat s-o vadă şi nimeni nu mai ştiu ceva despre soarta ei. Iar Albă-ca-Zăpada trăi în bucurie şi fericire împreună cu tânărul împărat şi, dacă n-or fi murit, cu siguranţă că mai trăiesc şi-n zilele noastre…

Scufiţa Roşie

A fost odată o fetiţă zglobie şi drăgălaşă, pe care o iubea oricine de cum o vedea.

Dar mai dragă decât oricui îi era ea bunicii, care nu ştia ce daruri să-i mai facă. Odată, bunica îi dărui o scufiţă de catifea roşie şi pentru că-i şedea tare bine fetiţei şi nici nu mai voia să poarte altceva pe cap, o numiră de atunci Scufiţa Roşie.

Într-o zi, maică-sa îi zise:

— Scufiţă Roşie, ia bagă-n coşuleţ bucata asta de cozonac şi sticla asta cu vin şi du-le bunicii, că e bolnavă şi slăbită şi bunătăţile astea o să-i ajute să-şi mai vină în puteri. Da’ vezi de pleacă mai înainte de-a se lăsa zăpuşeala şi caută de mergi frumos şi să nu te abaţi din drum; altfel, cine ştie, de alergi, ai putea să cazi şi să spargi sticla şi atunci bunicuţa cu ce o să se mai aleagă? Iar când o fi să intri în casă, nu uita să-i dai bunicii „bună

dimineaţa” şi vezi să nu începă a-ţi umbla ochii prin toate ungherele!

— Aşa am să fac! îi făgădui Scufiţa Roşie şi-şi luă rămas bun la plecare.

Bunica locuia în pădure, cam la vreo jumătate de ceas depărtare de sat. Şi de cum intră Scufiţa Roşie în rariştea codrului, numai ce-i ieşi înainte lupul. Dar Scufiţa Roşie nu ştia ce lighioană rea e lupul şi nu se temu defel când îl văzu.

— Bună ziua, Scufiţă Roşie! îi zise el.

— Mulţumesc frumos, lupule.

— Încotro aşa de dimineaţă, Scufiţă Roşie?

— Ia, până la bunicuţa!

— Şi ce duci acolo, sub şorţ?

— Cozonac şi vin. Mama a făcut ieri cozonac şi-i duc niţeluş şi bunicii, care-i bolnavă şi slăbită, să mănânce şi ea, ca să-şi mai vină în puteri.

— Da’ unde şade bunică-ta, Scufiţă Roşie?

— Colo în pădure, la vreun sfert de ceas şi mai bine de aici. Cum ajungi sub cei trei stejari, ai şi dat de casa ei, iar ceva mai la vale e alunişul, pe care doar îl ştii! îi răspunse Scufiţa Roşie.

Lupul îşi zise în sinea lui: „Fragedă-i fetiţa asta! Ce mai îmbucătură pe cinste ar fi, zău aşa! Cu mult mai gustoasă decât baba! Da’ e vorba că trebuie să fiu şiret şi să ticluiesc în aşa fel lucrurile ca să pun mâna pe amândouă”…

Mai merse lupul o bucată de drum alături de Scufiţa Roşie şi apoi începu să-i spună cu glas mieros:

— Scufiţă Roşie, ia te uită ce flori frumoase strălucesc în jurul tău! Şi tu nici nu le iei în seamă măcar… Şi mie mi se pare că n-auzi nici ce dulce cântă păsărelele! Atât de serioasă păşeşti pe drum, de parcă te-ai duce la şcoală. Şi e atât de plăcut să hoinăreşti şi să zburzi prin pădure; e atâta veselie!

Scufiţa Roşie ridică privirea şi când văzu cum jucau razele soarelui printre crengile copacilor, când privi mai cu luare-aminte la florile frumoase care creşteau

pretutindeni, îşi spuse în sinea ei:

„Mare bucurie i-aş face bunicii dacă i-aş duce şi-un buchet de flori proaspete! E atât de dimineaţă, că nu mi-e teamă c-am să întârzii!” Se abătu deci din drum şi o luă prin pădure, ca să culeagă flori. Rupea de ici una, de dincolo alta, dar îndată i se părea că puţin mai încolo îi zâmbeşte o floare şi mai ochioasă; alerga într-acolo şi, tot culegând margarete şi clopoţei, se pierdea tot mai mult în adâncul codrului. În ăst timp însă, lupul porni de-a dreptul spre casa bunicii şi bătu la uşă:

— Cine-i acolo?

— Eu sunt, Scufiţa Roşie, şi-ţi aduc cozonac şi-o sticlă cu vin. Dar deschide uşa, bunicuţo!

— Apasă pe clanţă şi intră! răspunse bunica, că eu mă simt slăbită şi nu mă pot da jos din pat.

Lupul apăsă pe clanţă, deschise uşa, se repezi glonţ spre patul bunicii şi, fără să scoată o vorbă, o înghiţi. Se îmbrăcă apoi cu hainele ei, îşi puse pe cap scufiţa, se culcă în pat şi trase perdelele.

În vremea asta, Scufiţa Roşie culesese atâtea flori, că abia le mai putea duce. Cum alerga ea de colo până colo, deodată îşi aminti de bunica şi porni degrabă spre căscioara din pădure. Şi nu mică îi fu mirarea când văzu uşa data de perete.

De îndată ce intră în odaie, o cuprinse neliniştea; totul i se părea atât de ciudat, încât îşi spuse: „Vai, Doamne, ce-o fi azi cu mine, de mi-e aşa de frică? Că doar altădată mă simţeam atât de bine la bunicuţa!”

Şi fără să mai aştepte, strigă:

— Bună dimineaţa!

Dar nu primi nici un răspuns.

Scufiţa Roşie se apropie atunci de pat şi dădu perdelele la o parte. Bunicuţa stătea întinsă în pat, cu scufia trasă peste ochi, şi avea o înfăţişare atât de ciudată, încât fetiţa întrebă:

— Vai, bunicuţo, da’ de ce ai urechi atât de mari?

— Ca să te pot auzi mai bine.

— Vai, bunicuţo, da’ de ce ai ochi atât de mari?

— Ca să te pot vedea mai bine.

— Vai, bunicuţo, da’ de ce ai mâini atât de mari?

— Ca să te pot apuca mai bine.

— Da’, bunicuţo, de ce ai o coşcogeamite gura?

— Ca să te pot înghiţi mai bine.

N-apucă să sfârşească ultimul cuvânt, că şi sări jos din pat şi-o înghiţi pe biata Scufiţa Roşie.

După ce-şi potoli foamea, lupul se culcă din nou în pat şi, prinzându-l somnul, adormi şi începu să sforăie de se cutremurau pereţii. Şi se întâmplă ca tocmai atunci să treacă prin faţa casei un vânător. Auzi el horcăiturile şi-şi spuse:

„Bre, da’ tare mai sforăie bătrâna! Nu cumva i-o fi rău?” Intră în casă şi, când se apropie de pat, îl văzu pe lup tolănit acolo.

— Ei drăcie, nu-mi închipuiam c-o să te găsesc aici, ticălos bătrân! izbucni vânătorul. De când te caut!

Îşi potrivi puşca şi voi să tragă, dar în clipa aceea îi trecu prin minte: „Dar dacă lupul a înghiţit-o pe bătrână? Poate c-aş mai putea s-o scap!” Aşa că nu mai trase, ci, luând o foarfecă, începu să taie burta lupului adormit. Abia apucase să facă vreo două-trei tăieturi, că se şi văzu strălucind scufiţa cea roşie a fetiţei şi când mai făcu o tăietură, fetiţa sări afară şi strigă:

— Vai, ce spaimă am tras! Ce întuneric era în burta lupului! După aceea au scos-o afară şi pe bunică. Era încă în viaţă, dar abia mai răsufla. Scufiţa Roşie adună în grabă nişte pietroaie şi toţi trei umplură cu ele burta lupului.

Când se trezi, lupul voi s-o ia la sănătoasa, dar pietroaiele atârnau atât de greu, că dihania se prăbuşi la pământ şi dădu ortul popii.

Cei trei nu-şi mai încăpeau în piele de bucurie. Bunicuţa mâncă cozonacul şi bău vinul pe care-l aduse fetiţa şi pe dată se înzdrăveni. Iar Scufiţa Roşie gândi în sinea ei, parcă mustrându-se: „De-aci înainte n-o să mă mai abat niciodată din drum când oi merge singură prin pădure, ci o să ascult de poveţele mamei!”

Cenuşăreasa

A fost odată un om putred de bogat şi omului ăstuia s-a întâmplat să-i cadă nevasta greu bolnavă. Şi când a simţit că i s-apropie sfârşitul, femeia şi-a chemat la căpătâi singurul ei copil, o fetiţă, şi i-a spus:

— Draga mamei, orice ţi s-ar întâmpla, cată să fii întotdeauna bună şi cu sufletul neîntinat. Acestea zicând, femeia îşi mai privi o dată copila şi închise ochii pentru vecie. Fetiţa se ducea în fiecare zi la cimitir şi plângea amar la mormântul maică-sii. Când veni iarna, zăpada se aşternu ca o maramă albă peste mormânt, iar în primăvară, când razele soarelui o topiră, omul îşi luă altă nevastă.

Femeia asta de-a doua îşi aduse în casă cele două fete pe care le avea. Fetele, nu-i vorbă, erau frumoase, dar pe cât de luminos le era chipul, pe atât de întunecat şi plin de răutate le era sufletul. Pentru fata cea vitregă începură a curge, de-aci înainte, zile pline de amărăciune.

— Ce, proasta asta se cade să stea cu noi în odaie? o bruftuluiră fetele. Cine vrea să mănânce n-are decât să muncească! La bucătărie cu ea, că acolo i-e locul!

Îi luară straiele ei cele frumoase şi-o îmbrăcară c-o vechitură de rochie cenuşie şi o încălţară cu nişte papuci de lemn.

— Ian priviţi la domniţa asta mândră, ce gătită e! strigară fetele maşterei, luând-o în râs.

Şi-o duseră în bucătărie, într-un alai de batjocuri.

Aici o puseră să robotească din greu de dimineaţă şi

până cădea noaptea: să se scoale până-n ziuă, să care apă, să aprindă focul, să facă de mâncare şi să spele rufele. Şi ca şi cum asta n-ar fi fost de ajuns, câte şi mai câte nu mai puneau la cale cele două surori haine ca să-şi bată joc de ea şi s-o necăjească întruna. Iar când nu mai pridídea de câtă treabă avea de făcut, ele zvârleau lintea şi mazărea în cenuşă, de trebuia apoi s-o aleagă bob cu bob.

Seara, fata cădea frântă de oboseală, că muncea de se spetea toată ziulica. Dar cum n-avea un pat unde să-şi întindă oasele trudite, se cuibărea în cenuşă lângă vatră şi până şi somnul îi era numai chin şi amar. Şi fiindcă din această pricină era totdeauna plină de cenuşă şi murdară, îi ziseră în râs Cenuşăreasa. Într-o zi, tatăl fetelor se pregătea să plece la un iarmaroc şi mai înainte de a-şi lua rămas bun, apucă să le întrebe pe cele două fete vitrege ce daruri voiau să le aducă de acolo.

— Rochii frumoase, răspunse una.

— Ba mărgăritare şi nestemate, zise a doua.

— Da' ţie, Cenuşăreaso, ce-ţi doreşte inima să-ţi aduc? întrebă taică-său, într-un sfârşit.

— Cea dintâi rămurică ce s-o anina de pălăria dumitale, la întoarcerea acasă, pe aia s-o rupi, dragă tată, şi să mi-o aduci.

La iarmaroc, omul avu grijă să cumpere pentru fetele vitrege rochii frumoase, mărgăritare şi nestemate. În drum spre casă, când îi fu să treacă printr-un desiş, îl atinse o creangă de alun şi-i dădu jos pălăria de pe cap. Atunci îşi aminti de rugămintea Cenuşăresei, rupse creanga şi-o luă cu sine. După ce ajunse acasă, dărui fetelor vitrege ceea dorise fiecare, iar Cenuşăresei, creanga de alun. Fata îi mulţumi din suflet şi, către seară, se duse la mormântul maică-sii, răsădi crenguţa în pământ şi începu să plângă atât de amarnic că lacrimile picurară pe ramură şi-o udară. Şi crenguţa crescu mare şi se făcu o mândreţe de copac. De trei ori pe zi se ducea Cenuşăreasa la mormântul maică-sii şi de fiecare dată zărea o păsărică albă lăsându-se din zbor pe câte-o creangă a alunului. Şi ori de câte ori avea fata vreo dorinţă, păsărica i-o împlinea şi-i arunca din

pom ce-i poftea inima.

Şi s-a întâmplat ca o dată împăratul să pună la cale o mare petrecere care trebuia să ţină trei zile încheiate şi a poftit la ospăţ pe toate fetele frumoase din împărăţia lui. Pasămite, împăratul gândea că-n chipul ăsta fecioru-său o să aibă de unde să-şi aleagă mireasa… Când aflară că fuseseră şi ele poftite la petrecere, cele două surori nu-şi mai încăpură în piele de bucurie şi, chemând-o pe Cenuşăreasă, îi porunciră:

— Vin’ de ne piaptănă, auzi? Şi treci de lustruieşte-ne şi condurii! Ba încheie-ne şi catarămile, că ne ducem la petrecerea de la palatul împăratului!

Fata făcu precum i se poruncise, dar plânse cu lacrimi amare, din pricină c-ar fi dorit şi ea să se ducă la petrecere. Şi fiindcă-i plăcea tare mult să dănţuiască, se rugă de maică-sa vitregă să se îndure şi s-o lase şi pe ea.

— Ce-mi aud urechile, Cenuşăreaso? se prefăcu a fi uimită maştera. Eşti toată plină de praf şi murdărie şi-ncă mai năzuieşti a te duce la petrecere! Poftim: n-ai nici o rochie mai ca lumea pe tine şi nici încălţări în picioare n-ai şi-ai vrea să dănţuieşti?!

Dar cum fata stărui cu lacrimi în ochi în rugămintea ei, maştera păru să se-nduplece şi-n cele din urmă zise:

— Ia uite ici: am răsturnat o strachină de linte în cenuşă şi de eşti în stare ca-n două ceasuri să-mi alegi toată lintea, atunci o să te îngădui să mergi la petrecere!

Cenuşăreasa ieşi în grădină pe uşa din dos şi prinse a striga:

— Blânde porumbiţe şi voi turturele şi voi păsări ale cerului, veniţi cu toatele de-mi ajutaţi s-alegem lintea:

„Bobul bun, ici, în ulcică,
Iar cel rău în guşulică…”

N-apucă să sfârşească bine vorbele astea şi numai ce sosiră-n zbor două porumbiţe albe şi intrară pe fereastră în bucătărie. După aceea se iviră două turturele şi apoi, într-

un lung alai, veniră toate zburătoarele cerului, lopătând uşurel din aripi. Şi se aşezară cu toatele în jurul vetrei, făcându-şi loc în cenuşă. Porumbiţele clătinară din căpşor şi începură să ciugule ele întâi pic, pic, pic, apoi toate celelalte începură să ciugule şi ele pic, pic, pic, până ce aleseră boabele cele bune şi umplură strachina cu vârf cu ele. Nu trecuse nici un ceas de când păsărelele se apucaseră de ales lintea şi acum mântuiseră treaba şi-şi luară zborul pe fereastră afară. Fata îi duse mamei vitrege strachina şi se bucura în gândul ei, crezând c-o vor lua şi pe ea la petrecere. Dar maştera i-o tăie scurt:

— Nu, fată, degeaba te ţii scai de mine, nu te pot lua cu noi, că n-ai nici straie frumoase şi nici să dănţuieşti nu ştii şi tare mi-e teamă c-ai să fii numai de râsul lumii…

Cenuşăreasa se porni atunci pe plâns şi dacă văzu asta maică-sa vitregă îi zise:

— Ei, hai, dacă până-ntr-un ceas eşti în stare să-mi alegi din cenuşă două străchini de linte, să ştii că te iau şi pe tine!

Dar în gândul ei maştera îşi zicea: „Las’ că n-o să poată să facă una ca asta, nici în ruptul capului!”. După ce vitrega răsturnă două străchini de linte în cenuşă, fata se duse în grădină, pe uşa din dos, şi strigă:

— Blânde porumbiţe şi voi turturele şi voi păsări ale cerului, veniţi cu toatele de-mi ajutaţi s-aleg lintea:

„Bobul bun, ici, în ulcică,
Iar cel rău în guşulică…”

N-apucă să sfârşească bine vorbele astea şi numai ce sosiră-n zbor două porumbiţe albe şi intrară pe fereastră în bucătărie. După aceea se iviră două turturele şi apoi, într-un alai, veniră toate zburătoarele cerului, lopătând uşurel din aripi. Şi se aşezară cu toatele în jurul vetrei, făcându-şi loc în cenuşă. Porumbiţele clătinară din căpşor şi începură să ciugule ele întâi: pic, pic, pic, apoi toate celelalte începură să ciugule şi ele pic, pic, pic, până ce aleseră boabele cele bune şi umplură strachina vârf cu ele. Nu

trecuse jumătate de ceas şi păsărelele isprăviră de ales lintea şi zburară iar pe fereastră afară.

Fata îi duse mamei vitrege străchinile cu linte şi se bucura în gândul ei, crezând că de astă dată o vor lua şi pe ea la petrecere. Dar maştera se împotrivi şi acum:

— Degeaba te omori cu firea, că tot n-o să te iau cu noi! Nu vezi: n-ai nici straie frumoase şi nici să dănţuieşti nu te pricepi… Ce vrei, să ne fie ruşine cu tine?

Îi întoarse apoi spatele şi plecă la petrecere cu fetele ei cele fudule. După ce rămase singură-singurică în toată casa, Cenuşăreasa se duse la mormântul mamei sale şi, aşezându-se sub alun, grăi:

Alunaş drag, alunaş,
Scutură-te, rogu-te-aş,
Şi mă-mbracă-n strai de-argint,
Numai aur şi argint!

Pasărea cea albă, care se afla în alun, numai ce-i zvârli de sus o rochie ţesută toată în aur şi argint şi-o pereche de conduri cu alesături de mătase şi argint.

Cenuşăreasa se îmbrăcă în grabă şi se duse la petrecere. Dar maştera şi cu fetele ei n-avură cum s-o recunoască, zicându-şi că era pesemne vreo fată de împărat de pe alte plaiuri, atât arăta de frumoasă în rochia ei ţesută din fire de aur şi argint. La Cenuşăreasa nu se gândiră nici o clipă, căci o credeau acasă, lângă vatră, alegând lintea din cenuşă.

De cum o zări pe fată, feciorul împăratului îi ieşi înainte, o prinse de braţ şi-o pofti la joc. Şi nici că mai vru să dănţuiască cu altă fată. O ţinea mereu de mână şi când s-apropia cineva s-o poftească la danţ, îi zicea de la obraz:

— Nu se poate, că dănţuieşte numai cu mine!

Dănţuiră împreună şi, pe la ceasul când se îngânau noaptea cu zorile, fata vru să se ducă acasă.

— Merg şi eu cu tine, că vreau să-ţi ţin de urât cât o dura drumul, îi zise feciorul împăratului.

Dar, de drept, el dorea să afle cât mai degrabă a cui

era mândreţea asta de fată… Fata-i scăpă însă printre degete ca prâsnelul şi, ajungând acasă tot într-o fugă, se ascunse în porumbar. Feciorul de împărat aşteptă până de veni tatăl fetei şi-i spuse că fata cea străină, cu care dănţuise el toată vremea, se pitulase în porumbar. Moşneagului numai ce-i trecu un gând prin minte: „Ei, drăcia dracului! Nu cumva o fi Cenuşăreasa?!”, dar degeaba se grăbi să deschidă uşa porumbarului, că nu zări pe nimeni înăuntru. Când intrară cu toţii în casă, o găsiră pe Cenuşăreasă stând în cenuşă, îmbrăcată în aceleaşi straie rufoase dintotdeauna. Şi numai lumina slabă de opaiţ care pâlpâia pe cămin lumina încăperea.

Păsămite, Cenuşăreasa se furişase cu dibăcie afară din porumbar, alergase într-un suflet la alun, se dezbrăcase în pripă de straiele cele frumoase şi le pusese pe mormânt, iar pasărea cea albă le luase de-acolo, de nu se mai putea desluşi nimic. Apoi fata se îmbrăcase iar în trenţele ei rufoase şi se aşează în cenuşă, lângă vatră.

A doua zi, petrecerea se porni din nou la palatul împărătesc; şi, după ce părinţii şi surorile ei vitrege plecară într-acolo, Cenuşăreasa se grăbi să se ducă la alun şi zise:

Alunaş drag, alunaş,
Scutură-te, rogu-te-aş,
Şi mă-mbracă-n strai de-argint,
Numa-n aur şi argint!

Atunci păsărica îi aruncă o rochie şi mai frumoasă decât cea din ajun. Şi când veni fata la petrecere, îmbrăcată în mândreţea aceea de rochie, se minunară toţi de frumuseţea ei nemaivăzută. Pasămite feciorul de împărat stătuse până atunci ca pe ghimpi şi-o tot aşteptase să vină…

Când o văzu apărând, i se luă parcă o greutate de pe inimă şi, ieşindu-i în întâmpinare, o pofti de îndată la joc. Şi ţinând-o de mână, parcă să n-o piardă, dănţui toată vremea numai cu ea. Iar de venea s-o poftească cineva la

joc, el îi zicea:

— Nu se poate, că dănţuieşte numai cu mine!

Când se lăsară negurile nopţii, fata vru iar să i se piardă urma, dar tânărul crai luă seamă din vreme şi se furişă după ea, ca să vadă unde se duce. Vezi însă că fata făcu ce făcu şi-i scăpă de sub ochi, strecurându-se în grădina din dosul casei, unde crescuse de ani şi ani un păr mare şi frumos, încărcat cu pere minunate.

Fata se căţără printre crăci, sprintenă ca o veveriţă, şi feciorul de împărat îi pierdu urma. Aşteptă el din nou, până ce veni tatăl fetei şi-i zise:

— Fata cea străină şi frumoasă mi-a scăpat iar şi, după câte îmi dau cu presupusul, s-a ascuns în rămurişul părului ăstuia.

Şi moşneagului îi trecu din nou prin gând: „Ei, drăcia naibii! Măre, n-o fi cumva Cenuşăreasa?!”. Luă o scară, o priponi de copac şi urcă până-n vârf, cercetând de-a rândul crăcile, dar de găsit nu găsi pe nimeni tupilat în frunziş.

Când părinţii şi surorile vitrege se reîntoarseră acasă şi intrară în bucătărie, o găsiră pe Cenuşăreasă lângă vatră, stând în cenuşă, ca întotdeauna. Vezi bine că şi de data asta o luase înaintea lui taică-său şi, furişându-se până la alunul cel fermecat, lăsase acolo mândreţea de straie şi se îmbrăcase cu zdrenţele-i ponosite şi rufoase.

A treia zi, Cenuşăreasa aşteptă până ce plecară din nou părinţii şi surorile vitrege şi-apoi se duse iar la mormântul maică-sii şi-i grăi pomului:

Alunaş drag, alunaş,
Scutură-te, rogu-te-aş,
Şi mă-mbracă-n strai de-argint,
Numa-n aur şi argint!

De data asta, păsărica îi aruncă o rochie atât de frumoasă şi de strălucitoare, cum nu s-a mai văzut alta pe lume, iar condurii erau cu totul şi cu totul din fir de aur. Când se ivi la petrecere îmbrăcată cu rochia aceea, oaspeţii nu mai ştiură ce să mai zică, uimiţi de atâta

frumuseţe nepământeană.

Feciorul de împărat dănţui iarăşi numai cu dânsa, şi de venea vreunul şi căuta s-o poftească la joc, numai ce-i zicea aceluia, drept în faţă:

— Nu se poate, că dănţuieşte numai cu mine!

Când să se ivească zorile, Cenuşăreasa dădu iar să plece pe nesimţite, dar feciorul de împărat se luă numaidecât după dânsa. Şi se întâmplă ca zgâtia de fată să se strecoare cu atâta dibăcie, că tânărul crai îi pierdu şi de astă dată urma…

Vezi însă că el pusese la cale un vicleşug, poruncind să se ungă din vreme treptele cu smoală. Şi când Cenuşăreasa coborî câteva trepte, condurul din piciorul stâng îi rămase agăţat în smoală. Feciorul de împărat îl ridică şi-n palma lui stătea acum un condur mic şi drăgălaş, împletit cu totul şi cu totul din fir de aur. A doua zi se grăbi la tatăl fetelor şi, arătându-i condurul, îi zise:

— Fata pe-al cărei picior se va potrivi condurul acesta, numai aceea îmi va fi nevastă juruită şi de nici o alta, în afară de ea, n-am nevoie!

Când auziră spusele tânărului crai, cele două fete ale maşterei se bucurară grozav, fiindcă şi ele aveau piciorul micuţ. Cea mai mare se duse cu pantoful în iatac şi, de faţă cu mamă-sa, dădu să-l încalţe. Dar pas de-l încalţă dacă poţi! Degetul cel mare nu încăpea defel, că tare mic mai era condurul! Dacă văzu asta maştera, se întunecă la faţă, dar nu pregetă să-i pună-n mână un cuţit, zicându-i:

— Ce mai aştepţi? Taie-ţi degetul de la picior, că o să fii curând împărătească şi n-o să mai trebuie să umbli pe jos!

Fata îşi reteză degetul şi cu chiu cu vai încălţă condurul. Apoi, abia putând să-şi stăpânească durerea, se înfăţişă înaintea tânărului crai şi acesta, urcând-o pe cal, lângă el, porni cu ea către casă, socotind-o aleasa inimii lui.

Dar vezi că drumul de înapoiere ducea pe dinaintea mormântului şi când fură să treacă pe acolo, numai ce auziră pe cele două porumbiţe strigând dintre crăcile

alunului:

Vai, conduru-i tare mic:
Parcă-n cleşte-aşa strânge!
Şi-năuntru-i plin de sânge,
Că tot curge pic cu pic...
Nu-i mireasa-adevărată!
Ea-i pe-aproape şi te-aşteaptă...

Atunci feciorul de împărat cătă mai cu luare-aminte la piciorul fetei şi băgă de seamă că sângele curgea din el, fără contenire. Pe loc întoarse calul şi, ducând fata acasă, le zise părinţilor că aceasta nu-i mireasa cea adevărată. Apoi mai adăugă c-ar dori să încerce şi cealaltă fată condurul. Fata de-a doua se duse în iatac şi când dădu să încerce condurul, ce să vezi! Vârful piciorului i se potrivea ca turnat, dar călcâiul era prea mare şi rămăsese afară, oricât se strădui ea. Dacă văzu maştera asta, se îngălbeni de ciudă, dar nu stătu mult la gânduri şi, punându-i un cuţit în mână, o îmboldi:

— Ce te mai canoneşti degeaba! Nu vezi că aşa nu-i chip să-l încalţi? Taie-ţi din călcâi şi gata! Că o să fii în curând împărătească şi n-o să mai trebuie să umbli pe jos!

Fata reteză din călcâi şi, cu chiu, cu vai, abia de putu să încalţe condurul. Apoi, stăpânindu-şi cu greu durerea, se înfăţişă înaintea fiului de împărat. Acesta o aburcă pe cal, lângă sine, şi plecă spre casă. Dar când trecură prin dreptul alunului, porumbiţele prinseră din nou să dea zvon:

Vai, conduru-i tare mic:
Parcă-n cleşte-aşa strânge!
Şi-năuntru-i numai sânge,
Că tot curge pic cu pic...
Nu-i mireasa-adevărată!
Ea-i pe-aproape şi te-aşteaptă...

Feciorul de împărat se uită cu mai multă luarea minte la piciorul fetei şi băgă de seamă cum podidea sângele din

el, de-i umpluse ciorapul alb, până sus.

Întoarse calul şi, ducând-o pe mireasa cea mincinoasă acasă, o lăsă plocon părinţilor ei:

— Nici asta nu-i cea adevărată! grăi el cu mânie-n glas. Au nu mai aveţi altă fată şi nu vă înduraţi s-o daţi de la voi?

— Nu, nu mai avem alta! răspunse tatăl fetelor. Da', cum să vă spun... de la nevasta dintâi mai am una, o biată Cenuşăreasă, da' nici vorbă, nu poate fi ea mireasa!

Feciorul de împărat ceru să-i fie adusă înainte, dar maştera sări cu gura, de parc-ar fi fost muşcată de şarpe:

— Nu, nu se poate, înălţimea ta, că e prea rufoasă! Nu se cuvine să se arate în lume în halul în care e!

Dar tânărul crai ţinu morţiş s-o vadă şi stărui într-atât că până la urmă trebuiră s-o cheme vrând-nevrând. Vezi însă că fata avusese grijă să se spele din vreme pe mâini şi pe obraz şi când se înfăţişă feciorului de împărat se înclină înainte-i, iar el îi întinse pantoful de aur. Fata se aşează pe un scăunel, scoase din picior papucul de lemn ce trăgea câteva ocale şi încălţă condurul care-i veni ca turnat. Şi când se ridică fata şi tânărul crai îi privi chipul, o recunoscu pe dată, că doar ea era domniţa cu care dănţuise şi care-l robise cu frumuseţea-i fără pereche. Şi nu-şi putu stăpâni strigătul:

— Asta-i mireasa cea adevărată!

Maştera şi cele două fete ale ei încremeniră de spaimă auzindu-l ce zice şi ciuda le învenină într-atât, că se traseră la faţă şi se făcură galbene ca şofranul. Dar feciorul de împărat nu le învrednici nici măcar c-o căutătură şi, luând-o pe Cenuşăreasa pe cal, lângă sine, porni cu ea către casă. În clipa când trecură prin dreptul alunului, cele două porumbiţe albe ca neaua prinseră a ciripi, dând zvoană bucuroase:

Vezi, conduru-i tare mic,
Dar de strâns, defel n-o strânge,
Şi-năuntru nu e sânge,
Că n-a curs măcar un pic!

Ea-i mireasa-adevărată,
Mult dorită şi visată!

După ce strigară vorbele astea îşi luară amândouă zborul şi, rotindu-se, se aşezară uşurel pe umerii fetei, una la dreapta şi alta la stânga. Şi au rămas aşa, pe umerii Cenuşăresei, tot timpul cât s-a prăznuit nunta împărătească.

Lupul şi cei şapte iezi

A fost odată o capră bătrână şi capra asta avea şapte iezi, pe care-i iubea aşa cum numai o mamă îşi iubeşte copiii. Într-o zi, trebuind să plece în pădure ca să le aducă de-ale gurii, capra strânse în jurul ei pe cei şapte iezi şi le grăi astfel:

— Dragii mei copilaşi, eu trebuie să plec în pădure. În lipsa mea, căutaţi de fiţi cuminţi şi, mai cu seamă, feriţi-vă de lup. Că de-ar izbuti să intre pacostea asta de fiară în casă, pe toţi v-ar înghiţi şi n-ar mai rămâne nici măcar un oscior din voi! Diavolul ăsta de lup ştie să se arate adesea sub chipul unei alte vietăţi, dar pe voi n-o să vă-nşele, sunt sigură, fiindcă o să-l puteţi dibăci de-ndată după glasul cel dogit şi gros şi după labele cele negre.

Iezii luară aminte la cele spuse de capră şi-i răspunseră:

— Poţi pleca fără grijă, măicuţă dragă, c-om şti noi să ne păzim de lup!

Capra behăi a mulţumire şi o porni liniştită la drum. Nu trecu multă vreme, şi numai ce bătu cineva la uşă, strigând:

— Dragi copilaşi, deschideţi uşa, că sunt eu, mama voastră. Şi-am adus pentru fiecare câte ceva bun.

Dar iezii îl recunoscură pe lup, după glasul lui gros şi dogit, şi răspunseră:

— Nu deschidem, că tu nu eşti mama noastră! Glasul măicuţei e subţire şi blând, pe când al tău e gros şi dogit. Nu ne poţi înşela: Tu eşti lupul!

Auzind el acestea, o întinse spre dugheana unui neguţător şi cumpără de-acolo o bucată mare de cretă. Făcu hap! o înghiţi şi glasul i se subţie, pasămite, chiar pe loc. Apoi grăbi să se reîntoarcă la căsuţa caprei şi, cioc, cioc, bătu din nou la uşă. Şi c-un glas subţirel, strigă;

— Dragi copilaşi, deschideţi uşa, că sunt eu, mama voastră. Şi-am adus pentru fiecare câte ceva bun.

Iezii era cât pe-aci să deschidă, dar vezi că lupul se dădu repede de gol... Cum nu mai avea răbdare, se proptise cu labele de pervazul ferestrei, căutând să privească înăuntru. Şi de cum îi zăriră labele cele negre, iezii răspunseră-n cor:

— Nu deschidem, că mama noastră nu are labe negre ca ale tale. Nu ne poţi înşela: tu eşti lupul!

Văzând el şi de data asta că nu-i poate amăgi, pe dată alergă la brutar şi-i spuse:

— M-am înţepat la piciorul ăsta şi te-aş ruga să mi-l ungi cu puţină cocă.

Şi după ce brutarul îi unse laba cu cocă, lupul alergă într-un suflet la morar şi-l rugă şi pe el:

— Ţi-aş rămâne îndatorat dac-ai presăra niţică făină albă peste piciorul asta!

Morarul mirosi că jupânul lup vrea să umble cu şoalda, că se pregăteşte să întindă vreo cursa cuiva, şi se împotrivi cât putu. Dar cumătrul lup îşi rânji colţii şi se răsti la el:

— Dacă nu-mi faci pe voie, să ştii ca te sfâşii! Şi morarul, ca un om fricos ce era, se grăbi să-i presare laba cu făină, numai să-şi scape pielea. Că vezi, aşa sunt unii oameni... Blestematul de lup îşi luă picioarele la spinare şi se înfiinţă a treia oară la căsuţa caprei. Bătu la uşă, cioc, cioc, şi strigă subţirel:

— Dragi copilaşi, deschideţi uşa, că sunt eu, mama

voastră! Şi-am adus pentru fiecare câte ceva bun. Dar iezii se grăbiră să-i răspundă:

— Arată-ne mai întâi laba ca să vedem de eşti într-adevăr măicuţa noastră şi apoi ţi-om deschide.

Hoţomanul de lup ridică laba până la fereastră şi când văzură iezii că-i albă, nu se mai îndoi nici unul şi, tranc, traseră ivărul de la uşă. Şi ce să vezi, în prag îşi rânjea colţii lupul!

Iezii încremeniră de spaimă şi dădură să se ascundă care încotro. Unul sări, ţuşti, sub masă, al doilea se tupilă în pat, al treilea se vârî în vatră, al patrulea se furişă în bucătărie, al cincilea intră în dulap, al şaselea se piti sub lighean şi al şaptelea se adăposti tocmai în cutia pendulei.

Lupul îi dibăci însă care pe unde se ascunsese şi cum n-avea vreme de pierdut, îi înşfăcă pe rând. Şi aşa se făcu de apucară cu toţii drumul gâtlejului… Numai pe iedul cel mic, care se ascunsese în cutia pendulei, nu fu chip să-l găsească. După ce-şi umflă burdihanul, lupul ieşi alene din casă, se întinse pe covorul de iarbă verde, la umbra unui copac, şi adormi buştean.

Trecu ce trecu, dar nu prea mult, şi mama capră se întoarse din pădure. Şi mai-mai să-şi iasă din minţi de ce-i văzură ochii… Uşa se hâţâna dată în lături şi toată casa era vraişte. Scaunele, băncile, masa zăceau răsturnate; pernele şi plapuma fuseseră smulse de pe pat, iar din lighean nu mai aveai ce alege. Cât despre iezi, nici urmă. Strigă capra pe fiecare, pe nume, dar nimeni nu răspunse. Când dădu să-l strige şi pe prâslea, desluşi de undeva un glas înăbuşit:

— Măicuţă dragă, eu sunt aici, în cutia pendulei!

Capra îl scoase de acolo pe iedul cel mic şi el prinse a-i povesti cum i-a înşelat lupul şi cum i-a înşfăcat apoi pe cei şase fraţiori mai mari şi le-a dat drumul pe gâtlej… Acu’ nu mai trebuie să vă spun eu cât i-a plâns biata capră, că vă închipuiţi singuri!

Ca să-şi mai ogoiască durerea, capra ieşi din casă şi iedul cel mic, ca umbra, după ea. Şi ducându-se ei spre grădină, îl zăriră pe lup sub un copac, dormind şi sforăind

de tremurau crengile.

Capra căta la el, cercetându-l din toate părţile, şi rămase ca năucă... Pasămite, băgase de seamă că-n burduhanul lui cel umflat se mişca şi se zvârcolea ceva.

„Doamne, Dumnezeule, gândi capra, oare n-or mai fi trăind bieţii mei copilaşi, pe care i-a înghiţit tâlharul de lup?”

Îl trimise pe prâslea fuguţa acasă, să aducă foarfecă, ac şi aţă, şi, fââşş! tăie burdihanul lupului! N-apucase bine să facă o tăietură, că un ied şi scoase capul afară. Şi-n timp ce tăia mai departe, iezii începură să sară afară, unul după altul. Şi erau vii şi nevătămaţi toţi şase; în lăcomia ei, dihania îi înghiţise aşa întregi cum erau, fără a-i mai mesteca. Şi ţin-te bucurie! Prinseră a o îmbrăţişa pe măicuţa lor dragă, săltând într-un picior ca un croitoraş când e ginerică. Dar bătrâna îi potoli, îndemnându-i să vadă de-un lucru ce nu suferea amânare:

— Mai bine v-aţi grăbi să aduceţi nişte bolovani, ca să umplem cu ei burdihanul nelegiuitului ăsta de lup, cât mai zace toropit de somn!

Iezii începură a căra la repezeală bolovani şi îndesară în burdihanul dihaniei cât de mulţi încăpură. Apoi bătrâna îi cusu repede burta la loc şi mişca acul cu atâta iscusinţă, că lupul nici măcar nu apucă să simtă ceva.

După ce se săturăr el bine de somn, se ridică anevoie în picioare şi cum bolovanii din burtă îi pricinuiau o sete grozavă, porni către o fântână, cu gândul să-şi potolească setea.

Dar cum începu să umble, zdronca-zdronca, prinseră a se izbi şi bolovanii în burduhan. Şi parcă presimţind că la mijloc nu-i lucru curat, începu să strige:

Ce tot sare-ncolo-ncoace,
Prin stomac, şi nu-mi dă pace?
Iezii sar. Asta aşa e!
Sau, cumva, or fi pietroaie?!

Şi când ajunse la fântână şi se plecă să bea apă, bolovanii cei grei îl traseră la fund. Cei şapte iezi văzuseră de departe toată întâmplarea şi, venind tot într-o goană, strigau cât îi lua gura:

— Lupul a crăpat! Lupul a crăpat!

Şi de bucurie, începură a juca împrejurul fântânii, împreună cu maica lor, capra cea bătrână.

Muzicanţii din Bremen

A fost odată un om şi omul ăsta avea un măgar, care de ani şi ani tot cărase la moară saci cu grăunţe. Dar de la un timp bietului dobitoc i se împuţinaseră puterile şi nu mai era bun de nici o treabă. De aceea, stăpânul lui se gândi într-una din zile că n-ar mai avea nici un rost să strice pe el bunătate de nutreţ.

Măgarul pricepu însă că nu-l aşteaptă vremuri prea bune şi, fără să mai adaste, îşi luă tălpăşiţa spre oraşul Bremen. Nu ştiu de unde-i venise-n gând că acolo s-ar putea face muzicant al oraşului. După ce merse el o bucată de vreme, iată că dădu peste un ogar care zăcea întins pe-o margine a drumului, răsuflând din greu de parcă ar fi făcut ocolul pământului.

— Ce gâfâi aşa, mă Apucă-l-în-Colţi? îl întrebă măgarul.

— Vai de păcatele mele, răspunse câinele, pentru că sunt bătrân şi slăbesc din zi în zi tot mai mult şi pentru că la vânătoare nu mă mai dovedesc bun de nici o ispravă, stăpânul meu şi-a pus în gând să-mi facă de petrecanie, şi atunci mi-am luat repede tălpăşiţa. Dar vorba e cu ce-o să-mi câştig eu pâinea de-aci înainte?

— Ştii ceva, îi spuse măgarul, eu mă duc la Bremen să mă fac muzicant. Hai cu mine, că s-o mai găsi şi pentru domnia ta un loc în taraf! Eu o să cânt din lăută, iar tu o să baţi la toba mare.

Câinelui îi plăcu propunerea, cum era să nu-i placă! şi plecară împreună mai departe. Merseră ei aşa până ce

întâlniră în drum o pisică. Şi-avea pisica asta o mutră jalnică, de parcă tot îi ningea şi-i ploua!

— Ei, Linge-Barbă, de ce-mi eşti atât de tristă? Cine ţi-a stricat socotelile? o întrebă măgarul.

— Cui i-ar arde să fie vesel, când i-a ajuns funia la par? răspunse pisica. Pentru că anii bătrâneţii m-au cam adus de şale şi mi s-au tocit colţii şi pentru că-mi place mai mult să mă tolănesc după cuptor şi să torc decât să alerg după şoareci, stăpâna mea a vrut să mă înece. Am fugit eu de acasă la timp, nu e vorbă, dar stau, şi mă socotesc: încotro s-o apuc acum?

— Hai cu noi la Bremen, că la serenade nu te-ntrece nimeni şi cu siguranţă c-o să-ţi găseşti şi tu un loc în taraful oraşului.

Pisica socoti că sfatul ăsta nu-i rău deloc şi se alătură celorlalţi doi. Şi-au tot mers cei trei fugari, au tot mers şi trecând ei prin faţa unei curţi au văzut cocoţat pe-o poartă un cocoş care striga „cucurigu” din toată puterea rărunchilor.

— Ce ţi s-a-ntâmplat de strigi aşa, măi, cocoşule? îl întrebă măgarul. Astâmpără-te o dată, că împuiezi urechile oamenilor!

— Dau şi eu de veste c-o să fie vreme frumoasă, dar la ce bun! spuse cu tristeţe cocoşul. Mâine-i duminică şi ne vin oaspeţi. Dar vezi că stăpână-mea nu se mai arată milostivă faţă de mine; i-a spus bucătăresei c-ar pofti să mă mănânce la masă, în ciorbă, aşa că în seara asta o să mă scurteze de cap… Acu’nţelegi de ce strig aşa? Strig şi eu cât mai pot, cât mai sunt în viaţă…

— Păi bine, Creastă-Roşie, să te necăjeşti matale pentru atât! îl dojeni măgarul. Hai mai bine cu noi, la Bremen. Că oriunde ai merge, ceva mai bun decât moartea tot o să afli… Ai un glas care te unge şi de te-ai învoi să cântăm împreună, ne-o asculta lumea cu gura căscată, zău aşa!

Cocoşul găsi că propunerea urecheatului e cât se poate de nimerită şi tuspatru o porniră la drum. Merseră ei cât merseră, dar cum nu putură ajunge la Bremen într-o

singură zi, se văzură siliţi să înnopteze într-o pădure. Măgarul şi câinele îşi făcură culcuşul sub un copac mare, iar cocoşul şi pisica se căţărară în rămurişul bogat. Dar cocoşul nu fu mulţumit de culcuş şi zbura mai sus, până-n vârful copacului, unde se simţea mai la adăpost. Înainte de a apuca să adoarmă, îşi mai roti o dată privirea în jur şi deodată i se păru că zăreşte în depărtare o luminiţă. Atunci le strigă tovarăşilor săi că nu prea departe de acolo trebuie să fie o casă, căci se zăreşte o lumină.

— Hai s-o întindem chiar acu' într-acolo, spuse cu hotărâre măgarul, că adăpostul ăsta nu prea e de soi!

Câinele era la fel de zorit; gândea că, de-ar găsi pe acolo niscaiva oase sau vreo bucăţică de carne, i-ar prinde tare bine.

Porniră deci spre locul unde se vedea luminiţa şi-n curând o văzură scânteind şi mai puternic; şi din ce se apropiau, lumina se făcea tot mai mare; în cele din urmă ajunseră la casa unor tâlhari, care era luminată ca ziua. Măgarul, ca fiind cel mai înalt dintre ei, se apropie de fereastră şi privi înăuntru.

— Ce vezi acolo, măi, Urechilă? îl întrebă cocoşul.

— Ce văd? Apăi văd o masă încărcată cu mâncări şi băuturi alese şi nişte tâlhari care stau în jurul ei şi se înfruptă de zor.

— Aşa ceva ne-ar prinde bine şi nouă! zise cocoşul.

— Mai încape vorbă? Numai de ne-am vedea în locul lor! spuse măgarul, privind cu jind cum înfulecau tâlharii.

Chibzuiră ei în ce chip ar putea să-i pună pe tâlhari pe goană şi, în cele din urmă, găsiră ce aveau de făcut. Măgarul îşi ridică picioarele dinainte şi le propti de marginea ferestrei, câinele sări pe spinarea măgarului, pisica se căţăra pe spatele câinelui, iar la urmă cocoşul îşi desfăcu aripile şi, zburând, se aşeză pe capul pisicii. Şi aşa cum erau orânduiţi, ca la un semn, porniră cu toţii să cânte, fiecare pe viersul lui: măgarul răgea, câinele lătra, pisica mieuna şi cocoşul cuciriga. După ce făcură o cântare în toată regula, se năpustiră prin fereastră în odaie, de zăngăniră toate geamurile şi se făcură ţăndări.

De spaimă, tâlharii săriră-n sus ca nişte apucaţi şi crezând că niscaiva stafii au năvălit în casă, fugiră îngroziţi în pădure. Iar cei patru tovarăşi se aşezară la masă şi, luând fiecare din ce mai rămăsese, se ghiftuiră de parcă i-ar fi aşteptat un post de patru săptămâni.

După ce s-au ospătat în lege, cei patru muzicanţi stinseră luminile şi-şi aleseră culcuşul, fiecare după pofta inimii şi după cum îi era firea.

Măgarul se culcă pe un maldăr de gunoi, câinele se făcu covrig după uşă, pisica se tolăni pe cuptor, lângă spuza caldă, iar cocoşul se cocoţă pe o grindă de sub bagdadie. Şi cum veneau de la drum lung şi erau osteniţi, adormiră repede.

După ce trecu miezul nopţii, tâlharii văzură de departe că-n casă nu mai arde nici o lumină şi că totul părea cufundat în tăcere. Atunci căpetenia le zise:

— Mi se pare că ne-am cam speriat de pomană! S-ar cuveni să ne ruşinăm c-am fost aşa de slabi de înger!

Şi trimise pe unul de-ai lor să cerceteze ce se mai întâmpla pe acasă. Iscoada nu desluşi nimic care să-l pună pe gânduri; casa părea cufundată în cea mai deplină linişte şi, fără nici o grijă, intră în bucătărie şi voi să aprindă o lumânare. Dând de ochii scânteietori ai pisicii, îi luă drept cărbuni aprinşi şi apropie de ei un băţ de chibrit, ca să-l aprindă. Dar pisica nu înţelese de glumă; îi sări în obraz şi începu să-l zgârie şi să-l scuipe. Tâlharul trase o sperietură zdravănă şi dădu să iasă afară prin uşa din dos. Dar nu scăpă cu una-cu două. Câinele, care sta lungit după uşă, se repezi la el şi-l muşcă de picior. O luă atunci la goană prin curte şi, când trecu pe lângă maldărul de gunoi, îi arse măgarul o copită, de văzu stele verzi. Iar cocoşul, trezit de hărmălaia de-afară, începu să strige de pe grindă: „cucurigu, cucuriiguu!”… Atunci tâlharul îşi luă picioarele la spinare şi nu se opri decât în faţa căpeteniei tâlharilor, căreia îi înşiră toate grozăviile prin câte trecuse.

— Vai de viaţa noastră! În casă s-a cuibărit o coţofană afurisită, care mi-a zgâriat tot obrazul cu nişte gheare lungi şi ascuţite; iar la uşă, cine crezi că stătea? Unul cu

un cuţit, pe care mi l-a înfipt în picior! Socoteam c-am scăpat! Da’ ţi-ai găsit să scapi aşa uşor! În ogradă, o namilă neagră m-a pocnit cu o măciucă, iar sus, cocoţat pe acoperiş, sta însuşi judecătorul şi tot striga „Aduceţi-mi-l încoace pe tâlhar! Aduceţi-mi-l!…” Dacă am văzut că aşa stă treaba, am fugit de-mi sfârâiau călcâiele…

Din seara aceea, tâlharii n-au mai cutezat să se apropie de casă, iar cei patru muzicanţi din Bremen s-au simţit atât de bine acolo, că nu s-au mai îndurat să plece şi toate câte le-aţi auzit mi le-a spus şi mie, chiar adineauri, un fârtat de-al meu. Şi cred că nu şi-a răcit gura degeaba…

Frumoasa adormită

A fost odată, în vremurile de demult, a fost un împărat şi-o împărăteasă, şi cum nu se îndurase soarta să le hărăzească un urmaş, nu trecea zi în care să nu se tânguie amândoi: „Cât de goală ne e casa şi ce fericiţi am fi de-am avea şi noi un copil!” Dar coconul cel mult dorit se lăsa aşteptat de multă vreme…

Şi iată că-ntr-un sfârşit, pe când împărăteasa se scălda în apa unui râu, o broască sări din unde pe prundişul malului şi-i grăi astfel:

— Află, Măria ta, că-ţi va fi îndeplinită dorinţa; căci până a nu trece anul, vei aduce pe lume o fetiţă.

Şi se împlini întocmai ceea ce spusese broasca; împărăteasa născu o fetiţă, şi atâta era de frumoasă fetiţa, că împăratul nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. Cum voia să se împărtăşească şi alţii din bucuria lui, Măria sa dădu o mare petrecere, la care pofti nu numai rudele, prietenii şi cunoscuţii, ci şi ursitoarele, ca să le câştige toată bunăvoinţa şi grija faţă de soarta copilei.

În toată ţara aceea erau treisprezece ursitoare, dar pentru că împăratul nu avea decât douăsprezece talere de aur în care să le servească bucatele, una din ele nu fu poftită la ospăţ. Petrecerea se prăznui cu mare strălucire şi, când fu să se încheie, ursitoarele înzestrară copila cu cele mai alese daruri: una îi hărăzi să se bucure de virtute, a doua, de frumuseţe, a treia, de bogăţie şi aşa, pe rând, ursitoarele îi dăruiră tot ce-şi poate dori omul pe lumea asta. În clipa când cea de-a unsprezecea ursitoare tocmai îşi sfârşea urarea, numai ce intră valvârtej cea de-a treisprezecea. Pasămite, venise să se răzbune pentru că nu fusese poftită şi ea la serbare. Şi, fără ca măcar să arunce cuiva vreo privire, rosti cu un glas tunător:

— Când va împlini fata cincisprezece ani, să se-nţepe c-un fus şi să moară!

Apoi nu mai spuse nici un cuvânt şi, întorcând spatele la cei de faţă, părăsi sala tronului. Toţi încremeniseră de spaimă, dar cea de-a douăsprezecea ursitoare, care nu-i rostise încă urarea, se apropie de leagăn şi, fiindcă nu-i sta în putinţă să ridice blestemul, ci doar să-l mai îndulcească, glăsui aşa:

— Dar să nu fie moartă, ci să cadă într-un somn adânc, care să ţină o sută de ani!

Împăratul, care dorea din tot sufletul s-o ferească pe iubita sa copilă de năpasta blestemului, dădu poruncă să se pună pe foc toate fusele din împărăţie.

În ăst timp, fetiţa creştea şi darurile cu care o înzestraseră ursitoarele îşi arătau roadele cu prisosinţă: era atât de frumoasă, de cuminte, de prietenoasă şi de înţeleaptă, că oricine o vedea o îndrăgea pe dată.

Se întâmplă însă ca tocmai în ziua în care domniţa împlinea cincisprezece ani împăratul şi împărăteasa să fie duşi de-acasă şi fata să rămână singură în palat. Ca să-i treacă de urât, luă la rând încăperile; zăbovi ea prin tot felul de săli şi odăi şi colindă aşa, după pofta inimii, ceasuri întregi, până ce ajunse şi la un turn vechi. Urcă scara îngustă şi întortocheată ce ducea sus şi se pomeni în dreptul unei uşi micuţe. În broască era vârâtă o cheie ruginită şi când o răsuci, uşa sări în lături şi fetei îi fu dat să vadă într-o cămăruţă o femeie bătrână, bătrână, care sta şi torcea cu sârguinţă un fuior de in.

— Bună ziua, bătrânico, spuse domniţa, da’ ce faci aici?

— Iaca, torc şi eu! răspunse bătrâna, dând din cap.

— Da’ ce naiba-i aia de se răsuceşte aşa de repede? întrebă fata şi, luând fusul în mână, încercă şi ea să toarcă.

Dar de-abia-l atinse, că se şi împlini blestemul ursitoarei şi domniţa se înţepă la un deget.

În clipa în care simţi înţepătura, fata căzu pe patul care se afla acolo şi se cufundă într-un somn adânc. Şi somnul ăsta cuprinse întreg palatul: împăratul şi împărăteasa, care tocmai atunci se întorseseră acasă şi intraseră în sala tronului, adormiră pe loc şi o dată cu ei

adormi întreaga curte. Adormiră şi caii în grajd, şi câinii prin cotloanele curţii, şi hulubii pe acoperiş, şi muştele pe pereţi; ba chiar şi focul care ardea în vatră îşi potoli văpaia şi se stinse cu totul. Friptura încetă de-a mai sfârâi, iar bucătarul, care tocmai se pregătea să-şi apuce de chică ucenicul, fiindcă făcuse o boroboaţă, îi dădu drumul şi adormi şi el. Chiar şi vântul îşi opri suflarea şi nici o frunzuliţă nu se mai mişcă în copacii din preajma palatului.

Şi ce să vezi: de jur-împrejurul palatului începu să crească un tufiş de mărăcini, ca un gard viu! An de an, mărăcinişul se înălţa tot mai mult şi, în cele din urmă, cuprinse toţi pereţii, până la căpriori, ba se mai întinse şi pe deasupra, de nu mai puteai vedea palatul defel, nici chiar steagul de pe acoperiş.

A mers vestea-n lume despre frumoasa adormită, căci aşa o numeau toţi pe tânăra domniţă; şi la câte-un răstimp se găsea câte-un fiu de crai care încerca să străbată prin tufişul de mărăcini şi să pătrundă până la palat.

Dar de răzbit n-a răzbit nici unul, din pricină că mărăcinii se prindeau laolaltă ca şi când ar fi avut nişte mâini ghimpoase şi nu-i lăsau să înainteze măcar un pas.

După amar de ani, prin acele meleaguri iată că mai veni un fecior de împărat. Şi întâlnindu-se el cu un bătrân, acesta-i povesti despre gardul de mărăcini care împrejmuia palatul de amar de ani… Şi-i mai zise că-n palat o fiică de crai, frumoasă cum nu se mai află alta pe lume, dormea somn adânc, de vreo sută de ani. Şi că tot de atunci dorm şi împăratul şi împărăteasa şi toţi curtenii… Şi mai ştia bătrânul, de la bunicu-său, că se perindaseră pe-acolo mulţi feciori de împărat care încercaseră să răzbească la palat prin tufărişul de mărăcini, dar că toţi s-au pierdut fără urmă, agăţaţi printre spini, murind de-o moarte cumplită.

Atunci tânărul îi vorbi cu semeţie:

— Mie nu mi-e teamă defel şi află c-am să mă duc s-o văd pe frumoasa adormită, chiar de-ar fi să-mi pierd viaţa!

Şi oricât încercă bătrânul cel omenos să-l abată pe flăcău de la acest gând, nu izbuti, căci acesta era

neînduplecat în hotărârea lui.

Se nimeri însă că tocmai atunci se împlineau cei o sută de ani şi sosise ziua în care frumoasa adormită trebuia să se deştepte din somnul ei lung. Când feciorul de împărat se apropie de tufărişul de mărăcini, mai-mai nu-i veni să-şi creadă ochilor, căci mărăcinii se prefăcuseră pe dată în puzderie de flori mari şi frumoase, ce se dădeau la o parte din faţa lui, lăsându-l să treacă nevătămat. Şi după ce trecea el, cărarea se strângea din nou şi florile se preschimbau iarăşi într-un zid ghimpos, de nestrăbătut. În curtea palatului văzu o mulţime de cai şi nişte ogari care dormeau pe lespezile de piatră. Pe acoperiş, hulubii dormeau cu căpşoarele vârâte sub aripi… De-ndată ce intră în palat, văzu acelaşi lucru: muştele dormeau pe pereţi, iar în bucătărie bucătarul ţinea mâna întinsă, ca şi cum ar fi vrut să apuce de chică pe ajutorul său, în timp ce o slujnică şedea pe-un scăunel, având în faţă o găină neagră, pe care abia apucase s-o jumulească de câteva pene, cu o sută de ani în urmă.

Şi feciorul de crai merse mai departe, până ce ajunse în sala tronului. Aici îi găsi pe toţi curtenii dormind un somn ca de plumb iar mai în fund, sus, pe tron, dormeau împăratul şi împărăteasa. Colindă el mereu alte şi alte încăperi, fără să se oprească măcar o clipă. Şi tot palatul era cufundat într-o tăcere aşa de adâncă, că-ţi puteai auzi răsuflarea. În cele din urmă, flăcăul ajunse în turn şi deschise uşa cămăruţei în care dormea tânăra domniţă. Şi era atât de frumoasă în somnul ei, că feciorul de împărat nu-şi mai putu lua ochii de la ea şi, aplecându-se, o sărută.

Dar de îndată ce-o atinse cu buzele, frumoasa adormită clipi din gene, deschise ochii şi-l privi cu drag. Coborâră apoi amândoi din turn şi, ca la un semn, împăratul şi împărăteasa se treziră şi ei şi tot atunci se treziră toţi curtenii. Se priveau unii pe alţii, miraţi, şi mai-mai că nu le venea să-şi creadă ochilor. Caii din curte se ridicară şi începură să-şi scuture coama; ogarii săriră sprinten în sus, dând vesel din coadă şi gudurându-se; hulubii de pe acoperiş scoaseră căpşoarele de sub aripi şi,

rotindu-şi privirile în zare, îşi luară zborul spre câmpie; muştele începură să se mişte pe pereţi bâzâind întruna; focul din bucătărie se dezmorţi şi-şi înteţi vâlvătaia; mâncarea de pe plită porni să clocotească; friptura prinse iar să sfârâie; bucătarul trase o palmă zdravănă uceniculuisău, care prinse să ţipe ca din gură de şarpe; iar slujnica se apucă de jumulit găina şi n-o mai lăsă din mână până nu-i smulse toate penele…

Apoi se prăznui cu mare strălucire şi alai nunta feciorului de împărat cu frumoasa adormită şi amândoi trăiră fericiţi până la sfârşitul zilelor.

Croitoraşul cel viteaz

Într-o dimineaţă de vară, un croitoraş şedea plin de voioşie la masa lui de lucru de lângă fereastră. Cosea de zor, iar mâinile lui parcă alergau singure pe ţesătură.

Tocmai atunci se întâmplă să treacă pe stradă o ţărancă, strigând cât o ţinea gura:

— Magiun! Magiun bun de vânzare! Magiun! Hai la magiun!

Cuvintele femeii îi plăcură croitoraşului şi, scoţându-şi căpăţâna pe fereastră, îi zise:

— Ia vino sus la mine, mătuşică dragă! Presimt c-o să-ţi desfaci repede toată marfa…

Femeia urcă anevoie cele trei etaje, din pricină c-avea un coş tare greu. Când ajunse în camera croitoraşului, acesta o puse să-i arate toate oalele cu magiun. Le cercetă cu luare aminte, ca nu cumva să se înşele în vreun fel. Le cântări în mână, pe rând, îşi vârî nasul în fiecare, şi în cele din urmă spuse:

— Da, da, nu-i rău! Ia cântăreşte-mi, dragă mătuşică, aşa, pe la vreo patru uncii. Adică, ia stai, poate să fie chiar

şi un sfert de funt, că doar n-o să sărăcesc din pricina asta!

Femeia, care trăsese nădejde că-i un muşteriu bun ş-o să-i facă cine ştie ce vânzare, îi cântări cât ceruse, dar plecă îmbufnată şi bombănind. „Magiunul ăsta cred c-o să-mi priască nu şagă! îşi zise croitoraşul în sinea lui… Ş-o să-mi mai dea şi putere!”

Aşa că scoase pâinea din dulap, îşi tăie o felie zdravănă ş-o unse cu magiun din belşug. „Nu m-ating de ea până nu dau gata vesta!” gândi croitoraşul. Apoi puse felia de pâine cât mai aproape de el, s-o aibă tot timpul în faţa ochilor, şi se apucă să coasă mai departe. De bucuros ce era, făcea împunsături din ce în ce mai repezi. În vremea asta, mirosul cel dulce al magiunului se răspândi în toată odaia şi ajunse la droaia de muşte care moţăiau pe pereţi.

Atrase de mirosul plăcut, acestea dădură buzna să se aşeze grămadă pe bucata de pâine.

— Hei, muştelor, da’ cine v-a chemat aici?! strigă înciudat croitoraşul, încercând să alunge oaspeţii nepoftiţi.

Dar muştele, care nu înţelegeau deloc graiul oamenilor, nu se lăsară izgonite, ci tăbărâră puzderie asupra ospăţului.

Atunci croitoraşul îşi ieşi din pepeni şi, apucând o basma, începu să lovească fără cruţare în grămada de muşte. „Păi dacă-i aşa, las pe mine, că vă-nvăţ eu minte” îşi zise el. Ridică basmaua, numără şi, ce credeţi: nu mai puţin de şapte muşte zăceau răpuse-n faţa lui, cu picioruşele ţepene!

„Da’ ştii că-mi eşti voinic, măi băiete!” se grozăvi croitoraşul, admirându-şi singur vitejia. „O ispravă ca asta se cuvine s-o afle pe dată tot târgul!” îşi mai zise el. Apoi îşi croi la iuţeală un brâu, îl cusu bine să fie trainic şi brodă pe el, cu litere de-o şchioapă: „Şapte dintr-o lovitură!”

„Da’ ce, parcă târgul ăsta al nostru, e de ajuns?” continuă croitoraşul să vorbească cu sine însuşi. „Lumea întreagă s-ar cuveni să-mi ştie isprava, că doar nu e un fleac!” Şi de voios ce era, inima începu să-i tresalte ca o

codiţă de purcel…

Se socoti el ce se socoti, şi cum atelierul i se păru neîncăpător pentru o asemenea vitejie, îşi încinse brâul, hotărât să-şi încerce norocul în lumea largă.

Înainte de-a porni la drum, scotoci prin toată casa, doar-doar de-o afla ceva de-ale gurii, ca să ia cu el. Nu găsi însă decât o bucată de brânză veche, dar se grăbi s-o vâre în buzunar.

Nici n-apucă să treacă bine de poartă, că şi zări o păsare care se încurcase într-un tufiş şi se zbătea să iasă de acolo. O scoase dintre ramuri ş-o vârî şi pe dânsa-n buzunar, alături de bucata de brânză. Apoi o porni voiniceşte la drum, şi uşurel cum era, nici vorbă să se prindă oboseala de dânsul.

Drumul pe care-l apucase ducea peste un munte. În creştetul lui, croitoraşul dădu peste o namilă de uriaş care privea liniştit în zare. Croitoraşul se apropie de dânsul, fără teamă, şi-i zise:

— Bună ziua, frate! După cum văd, stai aici, la viaţă tihnită şi te mulţumeşti să măsori doar cu ochii lumea! Păi, asta-i treabă pentru un voinic ca tine? Se cade oare să te laşi aşa, în dorul lelii? Eu nu mă mulţumesc doar cu atât şi am pornit să colind lumea largă, ca să-mi încerc norocul… N-ai vrea să vii şi tu cu mine?

Uriaşul se întoarse cu dispreţ spre croitoraş şi n-avu decât un singur răspuns:

— Ţi-ai şi găsit cu cine să mă-nsoţesc! Cu un coate-goale ca tine!

— Ce-ai spus?! Na, citeşte aici, ca să-ţi dai seama cu cine ai de-a face şi pe urmă să vorbim… se grozăvi croitoraşul nostru şi-şi descheie haina, arătându-i uriaşului brâul.

Uriaşul citi: „Şapte dintr-o lovitură!” şi, crezând că-i vorba de şapte oameni doborâţi de croitoraş dintr-o dată, începu să se uite altfel la fărâma de om ce-i stătea în faţă. Dar în sinea lui tot nu-l crezu în stare de asemenea faptă şi socoti de cuviinţă să-l pună la încercare.

Luă de jos un pietroi şi-l strânse în pumn, până ce

începu să picure apa el.

— Hai, fă şi tu ca mine, de eşti chiar atât de voinic pe cât ştii să te lauzi spui! îl îndemnă uriaşul.

— Numai atât?! păru să se mire croitoraşul. Păi asta-i o joacă de copil pentru unul ca mine!

Nici nu-şi termină bine vorbele că, vârându-şi mâna-n buzunar, scoase de acolo bucata de brânză şi-o strânse-n pumn până ţâşni tot zerul din ea.

— Acum, ce mai ai de zis? îl înfruntă croitoraşul.

Uriaşul tăcu încurcat, dar parcă tot nu-i venea să creadă că fărâma asta de om are atât de puternică. Şi ca s-o mai încerce încă o dată, ridică un alt pietroi din pulberea drumului şi-l zvârli atât de sus, că abia îl mai puteai zări.

— Ei, piticanie, ia să te văd şi pe tine de ce eşti în stare!

— Straşnică azvârlitură, n-am ce zice, răspunse croitoraşul, dar vezi că, până la urmă, pietroiul pe care l-ai aruncat tot s-a întors pe pământ! Eu o să zvârl unul care n-are să se mai întoarcă niciodată…

Acestea fiind zise, croitoraşul scoase pasărea din buzunar şi-i dădu drumul în văzduh. Bucuroasă la culme că-şi recăpătase libertatea, pasărea se avântă în înaltul cerului şi nu se mai întoarse.

— Ei, cum îţi plăcu zvârlitura asta, frate?! îl cam luă peste picior croitoraşul.

— Ce să zic, văd că la aruncat te pricepi! recunoscu uriaşul. Da', vorba este: de altele eşti bun? Să cari în spinare o povară mai ca lumea ai putea? Ori te dor şalele?

Îl duse pe croitoraş la un stejar falnic, care zăcea doborât la pământ, şi-i zise:

— Ia să te văd! De eşti chiar atât de voinic pe cât spui, ajută-mă să scot copacul asta din pădure!

— Da' cum să nu, bucuros! răspunse croitoraşul. Hai, treci de ia în spinare tulpina cu partea dinspre rădăcină, iar eu o să duc coroana, că doar crăcile şi frunzişul sunt partea cea mai grea.

Uriaşul îşi săltă tulpina pe umăr, iar croitoraşul odată sări pe-o creangă. Şi cum matahala nu mai putea să-şi

întoarcă capul, trebui să care-n spate tot copacul. Ba-l mai cără şi pe croitoraş pe deasupra!

Croitoraşul şedea liniştit pe creanga lui şi fluiera plin de voioşie, ca şi când ar fi fost o joacă pentru el să ducă-n spinare asemenea greutate. Uriaşul cără copacul o bucată bună de drum, dar la un moment dat simţi că-l lasă puterile şi zise:

— Opreşte, că nu mai pot! Prea e greu! Trebuie să-l dau jos din spinare, că m-a deşelat…

Croitoraşul sări sprinten de pe creanga şi, apucând trunchiul cu amândouă mâinile, de parca l-ar fi cărat tot timpul până atunci, începu să-şi râdă de bietul uriaş:

— Poftim, ditamai matahala şi nu e în stare să ducă-n spate un fleac de copac ca ăsta!

Merseră ei ce mai merseră împreună şi se nimeriră să ajungă-n faţa unui cireş. Uriaşul apucă numaidecât crengile de sus, încărcate cu cireşe pârguite şi, aplecând trunchiul pomului până-n dreptul voinicului nostru, îl îndemnă să-l prindă în mână, ca să poată culege cireşe cât i-o fi voia.

Dar vezi ca voinicul nostru era prea slăbuţ ca să poată ţine pomul, şi când uriaşul îl lăsă din mână, cireşul îşi ridică deodată crengile, săltându-l în aer şi pe croitoraş.

Mult nu trecu însă şi se pomeni iar pe pământ, viu şi nevătămat. Vă închipuiţi dumneavoastră că acum fu rândul uriaşului să-l ia în zeflemea!

— Cum vine asta, voinicosule, n-ai nici măcar atâta putere să ţii locului nişte crengi atât de subţirele?

— Ia auzi-l ce vorbeşte! Păi, putere am câtă pofteşti! se grăbi croitoraşul să răspundă. Ce, asta ar putea să fie un lucru anevoie pentru unul care a doborât şapte dintr-o lovitură? Da’ vorba e c-am sărit peste pom din cu totul altă pricină… Auzii prin tufişurile alea nişte vânători care tot slobozeau focuri de puşcă şi am fost curios să văd şi eu ce este. Sări şi tu ca mine, dacă poţi!

Uriaşul îşi făcu vânt, dar, oricât se căzni, nu fu în stare să sară peste pom, ci rămase agăţat cu picioroarele printre ramuri. Astfel, se întâmplă ca şi de data asta să se

arate mai dibaci croitoraşul. Atunci uriaşul încercă altceva:

— De eşti atât de voinic pe cât spui, atunci hai cu mine în peştera uriaşilor, să stai acolo peste noapte.

Croitoraşul se învoi bucuros şi-l urmă. Intrară ei în peşteră şi numai ce dădură cu ochii de o mulţime de uriaşi care stăteau roată-n jurul unui foc. Fiecare matahală ţinea în mână câte-o oaie friptă şi se înfrupta din ea. Croitoraşul cătă cu atenţie împrejur şi-şi spuse în sinea lui: „Oricum, aici tot te mişti mai în voie decât în chichineaţa aia de atelier!”

Uriaşul îl duse în dreptul unui pat şi-l îmbie să se culce în el şi să doarmă cât i-o fi voia. Dar vezi că patul ăsta era prea mare pentru croitoraşul nostru, aşa că nu se culcă în el, ca toţi uriaşii, ci se ghemui într-un colţişor. Pe la miezul nopţii, socotind că voinicul doarme dus, uriaşul se sculă fără să facă pic de zgomot şi, apucând un drug mare de fier, izbi în pat cu atâta putere, că-l sfărâmă-n două.

„De-acuş, s-a zis cu lăcusta asta afurisită!” se bucură uriaşul, în sinea lui.

A doua zi, în zori, uriaşii o porniră-n pădure şi nici nu-l luară în seamă pe croitoraş. Uitaseră cu totul de dânsul. Când colo, ce să vezi: croitoraşul păşea pe urmele lor, voios nevoie mare. Tare se mai înspăimântară uriaşii atunci când îl văzură şi, temându-se să nu cumva să se înfurie pe ei şi să-i facă pe toţi chisăliţă, o luară la goana de le sfârâiau călcâiele, nu alta.

Croitoraşul îşi văzu de drum spre alte meleaguri şi, drept să vă spun, nasul lui cel ascuţit se dovedi călăuză straşnică!

După ce colindă el prin fel şi fel de locuri, într-o zi se întâmplă să ajungă în curtea unui palat mare. Şi cum se simţea tare ostenit, se întinse pe iarbă şi adormi de îndată.

În timp ce dormea, oamenii de pe acolo se adunară-n jurul lui, să-l vadă mai de aproape, şi rămaseră cu gura căscată când băgară de seamă că pe brâul cu care era încins flăcăul stătea scris: „Şapte dintr-o lovitură!”

— Vai de zilele noastre, începură ei a se văicări, da’

ce-o fi căutând pe la noi viteazul ăsta, că doar e vreme de pace! Trebuie că e vreo căpetenie de oşti…

Şi oamenii alergară de îndată să-l vestească pe împărat şi-şi dădură cu părerea că un asemenea voinic le-ar fi de mare trebuinţă de s-ar porni vreun război. Şi că, în nici un caz, n-ar trebui să fie lăsat să plece.

Împăratul socoti că sfatul norodului e cum nu se poate mai bun şi trimise pe unul din sfetnicii săi de încredere la croitoraş, să stea pe-ndelete de vorbă şi să afle de nu cumva acesta se învoieşte să se bage lefegiu în oastea împărăţiei.

Dar cum voinicul nostru încă mai dormea, curteanul aşteptă până ce-l văzu că se trezeşte. Şi-n timp ce croitoraşul îşi dezmorţea mădularele şi se freca la ochi, curteanul îi şi spuse despre ce era vorba.

— Păi, pentru asta am şi venit aici! zise croitoraşul. Sunt gata să-mi pun paloşul în slujba împăratului!

Voinicul nostru se bucura de mare cinstire şi împăratul avu grijă să-i dea în dar o minunăţie de casă cum nu râvneau mulţi dregători, dintre cei mai aleşi. Vezi însă că celelalte căpetenii începură să-l pizmuiască pe voinic şi-ar fi vrut să-l ştie plecat peste mări şi ţări.

— Cum o scoatem la capăt cu ăsta, se întrebară ei, dacă ne-om lua cumva la harţă cu dânsul?! Că de s-o năpusti asupra noastră, cum îi e obiceiul, şapte dintr-o lovitură doboară…

Mai vorbiră ei ce mai vorbiră, şi până la urmă se hotărâră să meargă cu toţii la împărat şi să-i ceară să le dea drumul din oştire.

— Nu ne simţim în stare, măria-ta, să luptăm cot la cot cu unul ca el, care doboară şapte dintr-o lovitură! se plânseră ei stăpânului lor.

Împăratul fu foarte mâhnit la gândul că din pricina unui singur om ar putea să se înstrăineze de toţi slujitorii cei credincioşi şi că ar putea chiar să-i piardă. Şi se căina amar că făcuse neghiobia de a-l fi luat în slujba lui.

Chibzui el ce chibzui cum să scape cât mai repede de voinic, dar vezi că nu era chiar atât de uşor! Să-i dea

papucii de-a dreptul, nu cuteza, de teamă ca viteazul să nu-i facă de petrecanie lui şi întregii sale oştiri şi, după aceea, să se înscăuneze el în jilţul domnesc. Multă vreme se zbătu împăratul cum să se descotorosească de nepoftitul ăsta şi-n cele din urma îi veni o idee.

Printr-un curtean trimise vorbă croitoraşului că l-ar ruga să-l ajute într-o treabă care ar fi floare la ureche pentru un om atât de viteaz ca el.

Curteanul îi povesti croitoraşului că într-o pădure din apropierea cetăţii de scaun se pripăşiseră doi uriaşi, şi că blestemaţii aceştia nu făceau altceva decât să prade, să ucidă şi să dea foc, făcând pierdute zeci de vieţi nevinovate şi pricinuind numai pagube. Şi-i mai zise că, până atunci, oricine se-ncumetase să se apropie de ei îşi pusese viaţa-n primejdie. Iar de s-ar arăta el gata să le vină de petrecanie acestor uriaşi, împăratul l-ar răsplăti pe măsura faptei lui vitejeşti şi i-ar da de soţie pe singura lui fiică şi drept zestre o jumătate din împărăţie.

„Ei, aşa chilipir mai zic şi eu că-i de mine! Straşnic m-a mai nimerit!” gândi croitoraşul în sinea lui. Că, vezi, cu o domniţă frumoasă ca o cadra şi c-o jumătate dintr-o împărăţie nu te prea întâlneşti la tot pasul!"

Şi continuându-şi parcă gândul, grăi către trimisul împăratului:

— Nici nu mai încape vorbă că mă-nvoiesc! Şi să-i duci veste împăratului că am eu grijă de uriaşii aceia şi-o să-i fac să-şi lase oasele în codru…

Apoi croitoraşul porni cât mai degrabă spre acea pădure, însoţit de cei o sută de călăreţi pe care i dăduse împăratul drept ajutor. De îndată ce ajunse la marginea pădurii, voinicul le zise însoţitorilor lui:

— Aşteptaţi-mă aici, ca mă răfuiesc eu şi singur cu uriaşii! Să n-aveţi nicio grijă, la amândoi o să le fac de petrecanie!

Apoi se afundă-n pădure şi începu să cerceteze cu de-amănuntul, ba în dreapta, ba în stânga, fiecare desiş.

Mult timp nu trecu şi, deodată, îi zări şi pe cei doi uriaşi. Dormeau buştean la umbra unui copac şi sforăiau

atât de tare, că se zbăteau crengile în jurul lor ca bătute de furtună. Croitoraşul îşi umplu repede buzunarele cu pietre şi se căţără-n copac, de-ai fi zis că-i o veveriţă.

Apoi, zvârr! Începu să arunce cu pietre în pieptul unuia dintre ei. Cum era rupt de somn, uriaşul nu simţi nimic multă vreme, dar până la urmă se trezi şi, înghiontindu-şi prietenul, îl întrebă:

— Ce te-a apucat să dai în mine?

— Pesemne că visezi! răspunse celălalt. De unde ai mai scos-o că dau în tine?

Adormiră ei din nou şi croitoraşul doar atât aştepta. Ţintind bine, îl pocni cu o piatră pe celălalt uriaş.

— Aoleu, da' asta ce-i?! ţipă acesta, ca ars. De ce mă loveşti?

— Nu te-am lovit defel! bombăni primul uriaş.

Se ciorovăiră ei aşa o vreme, dar cum erau tare osteniţi, se lăsară păgubaşi şi începură să tragă iar la aghioase. Croitoraşul îşi începu din nou jocul: alese din buzunar piatra cea mai grea şi-o zvârli cu toată puterea în pieptul primului uriaş.

— Te cam întreci cu gluma, auzi! răcni acesta, sărind în sus ca un apucat.

Şi, înşfăcându-l de piept pe tovarăşul său, îl izbi cu atâta putere de un copac, că se cutremură copacul din creştet şi până-n rădăcină.

Dar parcă celălalt se lăsă mai prejos?! Nu trecu mult şi începură să smulgă copacii din jur, cu rădăcini cu tot, şi să şi-i repeadă, ca orbeţii, unul în capul celuilalt, până ce se prăbuşiră amândoi la pământ, de parcă i-ar fi lovit trăsnetul în aceeaşi clipă.

În timp ce cobora din copac cu iuţeală, croitoraşul îşi spuse în sinea lui: „Mare noroc am avut că nu l-au smuls şi pe asta în care eram cocoţat; altminteri ar fi trebuit să sar ca o veveriţă într-altul".

Trase apoi paloşul din teacă şi-l împlântă adânc, de vreo câteva ori, în pieptul celor doi uriaşi. Într-un sfârşit, se întoarse la călăreţii care-l aşteptau în marginea pădurii şi le zise:

— Gata-i treaba! Le-am venit de hac la amândoi; dar nu mi-a fost deloc uşor, zău aşa! În disperarea lor, să-i fi văzut cum smulgeau copacii din rădăcini, ca să se apere. Dar poţi să te pui cu unul ca mine, care doboară şapte dintr-o lovitură?

— Nu cumva te-au rănit? săriră să-l întrebe călăreţii.

— Auzi vorbă! se supără croitoraşul. Eu, rănit? N-au fost în stare să-mi clintească măcar un fir de păr.

Călăreţii nu prea vrură să se încreadă-n spusele lui şi intrară-n adâncul pădurii să vadă cu ochii lor care-i adevărul. Şi nu mică le fu mirarea când dădură cu adevărat peste cei doi uriaşi, scăldaţi într-o băltoacă de sânge… Iar în jurul lor se putea vedea o mulţime de copaci cu rădăcinile smulse din pământ.

Croitoraşul se înfăţişă împăratului şi-i ceru răsplata care i se cuvenea. Acesta însă se căi amarnic pentru făgăduiala făcută şi scorni pe loc altceva, cu gândul să se descotorosească de nepricopsitul ăsta, care-i stătea ca un ghimpe-n coastă.

— Prea te grăbeşti, voinicule, grăi împăratul. Cuvântul meu e cuvânt, da’ mai înainte de a ţi-o da pe fiică-mea de nevastă şi jumătate din împărăţie, se cuvine să mai săvârşeşti încă o faptă de vitejie! Dar mare lucru nu-i pentru tine… Într-una din pădurile mele şi-a făcut sălaşul un inorog, iar dihania asta făcea numai pagube. Cu cât îl prinzi mai degrabă, cu atât va fi mai bine pentru tine.

— Dacă-i vorba de-un inorog, lasă-l în seama mea! Da’ asta mă tem şi mai puţin decât m-am temut de cei doi uriaşi… Că doar măria-ta ştie ce-mi poate pielea: şapte dintr-o lovitură dau gata!

Apoi, luând cu sine o secure şi-o funie, croitoraşul o porni la drum. Ajuns în pădure, le spuse şi de astă dată însoţitorilor lui să-l aştepte mai la o parte.

Pe inorog nu fu nevoit să-l caute prea mult, căci era aproape. Iar acesta, de cum îl zări pe croitoraş, se şi repezi asupră-i, vrând să-l străpungă cu cornul dintr-o singură lovitură.

— Uşurel! strigă voinicul nostru.

Rămase pe loc, liniştit, aşteptând până ce fiara fu foarte aproape de el. Atunci sări cu sprinteneală în spatele unui copac. Dar inorogul nu-l slăbea defel şi, repezindu-se cu toată puterea în copac, îşi înfipse cu atâta furie cornul în trunchi, că nu mai putu să-l smulgă de acolo şi rămase astfel prins ca într-un piron.

„Ei, acum mi-a picat în laţ mititelule!” se bucură croitoraşul. Ieşi dindărătul copacului şi, după ce trecu frânghia pe după gâtul fiarei, reteză cu securea cornul înfipt în copac. După ce sfârşi toată treaba asta, lua inorogul de funie si-l duse peşcheş împăratului.

Dar vezi ca nici de astă dată împăratul nu se învoi să-şi ţină făgăduiala şi-i ceru să săvârşească o a treia ispravă vitejească.

Înainte de-a se porni nunta, croitoraşul trebuia să-i mai prindă un porc mistreţ, care făcea mari stricăciuni într-una din pădurile împărăteşti. Şi ca şi-n celelalte două dăţi, cei o sută de vânători urmau să-i stea în preajmă şi să-i dea ajutor la nevoie.

— Bucuros o fac, măria-ta, răspunse croitoraşul, că pentru mine asta-i o joacă de copil!

De asta dată însă nu-i mai luă cu el în pădure pe vânători, şi aceştia fură tare mulţumiţi, fiindcă mistreţul îi fugărise în câteva rânduri cu atâta înverşunare, că le pierise cheful să-i mai caute pricină.

De îndată ce-l zări pe croitoraş, fiara se năpusti ca turbată asupra lui, cu botul plin de spume, scrâşnind cu furie din colţii ascuţiţi. Îşi dezveli într-un rânjet colţii, vrând să-l culce la pământ dintr-o lovitură. Şi cu siguranţă că l-ar fi răpus, dacă croitoraşul cel sprinten n-ar fi fugit să se adăpostească într-o căsuţă de vânătoare aflată-n apropiere. Cum ştia că fiara e pornită pe urmele lui, nu zăbovi înăuntru, ci sări afară pe fereastră. Ocolind apoi căsuţa, se piti după ea şi-o închise tocmai în clipa când mistreţul dăduse orbeşte buzna înăuntru…

Dihania cea fioroasă spumega de furie, dar cum era prea greoaie şi neîndemânatică pentru ca să poată sări pe fereastră, pică în capcana întinsă cu isteţime.

Croitoraşul îi chemă pe vânători ca să-i aibă drept martori că prinsese fiara, iar după aceea se înfăţişă împăratului, care, de voie, de nevoie, trebui să-şi ţină cuvântul şi să-i dea fata şi jumătate din împărăţie.

Nunta se sărbători cu multă strălucire, dar cu puţină bucurie. Şi aşa se făcu că croitoraşul ajunse împărat.

Trecu ce trecu şi într-o noapte împărăteasa cea tânără se pomeni că-l aude pe bărbatul ei vorbind prin somn. Şi zicea el aşa: „Băiete, ia apucă-te de-mi coase pieptarul şi-mi cârpeşte nădragii, că de nu, odată te ating cu cotul peste urechi!” Şi atunci îşi dădu ea seama că soţul ei nu-i de neam.

A doua zi îi împărtăşi împăratului totul, arătându-i cât era de nenorocită de ce aflase, şi-l rugă din suflet s-o scape de pacostea asta de bărbat care nu era decât un nemernic de croitoraş.

Împăratul găsi multe cuvinte de mângâiere şi la urmă îi zise:

— Nu te mai prăpădi atât cu firea, fata mea! La noapte caută de lasă deschisă uşa de la iatac. Slugile mele vor sta de veghe afara, şi de îndată ce-l va cuprinde somnul pe bărbatul tău, tu să le dai de veste. Într-o clipă l-or lega fedeleş, să n-aibă cum se împotrivi, şi după aia l-or duce pe-o corabie, care o pleca cu el în lume. Iar aşa o să i se piardă urma…

Tânăra împărăteasa fu mulţumită de spusele tatălui ei şi, la rându-i, îi zise că va face întocmai cum a sfătuit-o el. Dar se întâmplă ca o slugă să audă tot ce puseseră dânşii la cale. Şi cum îi era credincioasă tânărului domnitor şi-l iubea, îi destăinui tot ce se uneltise împotriva lui.

— Dacă aşa-i vorba, las’ că am să pun eu capăt tuturor urzelilor acestora! răspunse croitoraşul.

Şi ca şi când nimic n-ar fi ştiut, când veni seara, se culcă la ora obişnuită, alături de împărăteasă. Aşteptă ea cu inima friptă să-l vadă adormit, şi când socoti că doarme de poţi tăia lemne pe el, se dădu jos din pat, deschise uşa iatacului şi se culcă la loc. Atunci croitoraşul, care se făcea

numai că doarme, începu să răcnească:

— Băiete, ia apucă-te de-mi coase pieptarul şi-mi cârpeşte nădragii, că de nu, odată te ating cu cotul peste urechi! Am doborât eu şapte dintr-o lovitură, le-am făcut de petrecanie la doi uriaşi, am prins un inorog şi-un mistreţ, şi crezi c-o să mă tem de nevolnicii ăştia care stau şi pândesc după uşa iataculuí?!

Auzindu-i vorbele, care te puteau baga în răcori, nu altceva, slugile se-nfricoşară de moarte şi-o luară la sănătoasa, de parcă le-ar fi gonit din urmă o oaste de sălbatici.

De atunci, nimeni nu mai cuteză să-i caute pricină. Şi uite aşa s-a întâmplat c-a rămas croitoraşul nostru pe tronul împărătesc până la sfârşitul zilelor lui.

Împăratul Cioc de Sturz

A fost odată ca niciodată un împărat care avea o fată nespus de frumoasă, dar atât de trufaşă, de nu putea să-i găsească nici un peţitor pe gustul ei.

Pe cei care veniseră-n peţit până atunci, fata reuşise să-i facă să-şi ia tălpăşiţa. Ba îi mai şi batjocorise pe deasupra!

Dar iată că într-o bună zi, împăratul dădu un bal mare, la care-i pofti pe toţi flăcăii dornici de însurătoare. Şi de cum se înfăţişară aceştia, veniţi din toate părţile lumii, împăratul îi şi orândui după rang şi stare: în frunte veneau împăraţii, apoi prinţii, conţii şi baronii, iar la urmă, nobilii de mâna a doua.

Când fata de împărat fu purtată prin faţa şirului de peţitori, de-ndată ce-i văzu, îi găsi fiecăruia câte-un cusur. Primul i se păru prea gras: „Parcă-i un butoi!”. Pe al doilea îl găsi prea înalt: „Ia te uite ce lungan! Nu-l ajung nici într-

un an…”. Cel de-al treilea era prea scund: „Scurt, gros şi îndesat! N-arată a bărbat!”. De al patrulea zise că-i prea galben la faţă: „Parcă-i moartea!”. Al cincilea i se păru prea roşcovan: „Roş-creastă de cocoş!”. Iar al şaselea, prea adus de spate: „Ia te uită: brad verde, uscat după vatră!”

Şi uite aşa, nu se află unul să nu-i găsească prinţesa vreun cusur. Dar cel mai mult îşi râse de-un crai pe-a cărui faţă se vedea bunătatea şi voioşia. Acesta şedea în capul mesei şi avea bărbia niţeluş cam strâmbă.

— Ei, drăcie! strigă domniţa, stricându-se de atâta râs. Acesta are o bărbie ca un cioc de sturz!

Şi de-atunci îi rămase împăratului numele de „Cioc-de-Sturz”. Dacă văzu împăratul cel bătrân că fata lui nu face altceva decât să-şi bată joc de toată lumea şi să-şi alunge peţitorii, se mânie cumplit şi făcu jurământ s-o dea de soţie celui dintâi cerşetor care va bate la poarta castelului.

La numai câteva zile după ce trecuse balul acela de pomină, un biet cântăreţ trecu pe acolo şi se porni să cânte sub ferestrele palatului, cu gândul că s-or îndura de el şi l-or milui cu niscaiva mâncare.

De cum îi auzi cântecul, împăratul îi porunci unui slujitor:

— Aduceţi-mi-l de îndată încoace!

Cântăreţul cel zdrenţuros intră-n sala tronului şi începu să cânte în faţa împăratului şi a fiicei sale. Şi după ce sfârşi de cântat, se rugă de măria-sa să-l ajute cu ce l-o lăsa inima. Împăratul îi zise:

— Atât de mult mi-a plăcut cântarea ta, că ţi-o dau pe fiica mea de soţie!

Pe domniţă o trecură fiori de groază la auzul acestor cuvinte, dar împăratul grăi răspicat:

— Am făcut jurământ să te dau după cel dintâi cerşetor care va trece pe aici, şi o să-mi ţin jurământul!

În zadar se rugă fata şi încercă să se împotrivească. Împăratul trimise după popă şi trufaşa prinţesă fu nevoită să se cunune cu cântăreţul cel sărman.

După cununie, împăratul nu-i lăsă pic de răgaz şi-i zise:

— Crezi că se mai cuvine ca o nevastă de cerşetor să locuiască sub acoperişul meu? Ia-ţi bărbatul şi du-te de-aici!

Cerşetorul îşi lua tânăra soţie de mână şi-o porniră, bătând drumurile pe jos. Şi când ajunseră ei într-o pădure mare, femeia îşi întrebă bărbatul:

— Pădurea asta mare,
A cui să fie oare?

Iar bărbatul îi răspunse:

— A lui Cioc-de-Sturz crai!
Şi-ar fi fost şi-a ta,
De bărbat dacă-l luai.

— Din cauza trufiei, dădui de năpastă,
Ce trai aş fi dus de-i eram azi nevastă!

Merseră ei ce mai merseră până ajunseră într-o luncă. Şi femeia întrebă iarăşi:

— Da' lunca asta verde,
A cui să fie oare?

— A lui Cioc-de-Sturz crai!
Şi-ar fi fost şi-a ta,
De bărbat dacă-l luai.

— Din cauza trufiei, dădui de năpastă,
Ce trai aş fi dus de-i eram azi nevastă!

Mai merseră ei o vreme şi numai ce dădură de-un oraş mare. Femeia îl întrebă din nou pe cerşetor:

— Oraşul ăsta mare
Al cui să fie oare?

— A lui Cioc-de-Sturz crai!
Şi-ar fi fost şi-al tău,
De bărbat dacă-l luai.

— Din cauza trufiei, dădui de năpastă,
Ce trai aş fi dus de-i eram azi nevastă!

— Nu-mi place defel, îi spuse mânios cântăreţul, să te tot aud tânguindu-te că n-ai pe altul de bărbat! Da’ ce, eu nu ţi-s potrivit, sunt de lepădat?!

În cele din urmă, poposiră la o colibă mititică, iar femeia întrebă:

— Vai, Doamne, cine-o locui în căscioară,
Că-i dărăpănată din cale-afară?!

Iar cântăreţul îi răspunse:

— Vrei să ştii cine? Până azi am stat eu singur în ea, dar de-acum încolo vom locui aici împreună.

Când dădură să intre, femeia fu nevoită să se aplece, atât era de scund bordeiul.

— Dar unde-mi sunt slugile? întrebă ea.

— Care slugi? o luă la rost cerşetorul. De-acum înainte, tu singură va trebui să ai grijă de toate. Ia du-te imediat de aprinde focul şi pune apă la fiert, să-mi faci de mâncare. Nu mai pot de flămând şi ostenit ce sunt!

Dar fata de împărat nu se pricepea defel să aprindă focul şi nici să gătească, aşa că cerşetorul n-avu încotro şi fu nevoit să pună el mâna să facă toată treaba, ca să nu rămână flămând. Şi, mai brodind-o, mai poticnindu-se, nu se poate spune că n-a făcut o mâncare bunicică până la sfârşit…

După ce îmbucară ei puţinul pe care-l aveau, se culcară pe cuptor.

Dis-de-dimineaţă, cântăreţul îşi trezi nevasta cu

noaptea-n cap şi-o îndemnă să se apuce imediat de treburile casei. De bine, de rău, o duseră şi aşa câteva zile, până ce dădură gata toate merindele. Atunci, bărbatul îi zise nevestei sale:

— Ia ascultă, măi femeie, aşa n-o mai scoatem noi la socoteală: să mâncăm numai şi de câştigat nici pomeneală! Să te apuci de împletit coşuri, auzi?

Apoi, bărbatul se duse să taie nişte crengi de răchită, le făcu nuiele şi le cără în casă. Femeia se strădui din toata inima să le împletească, dar nuielele erau tari şi-i vătămau mâinile cele gingaşe.

— Văd eu că la asta nu-ţi merge mâna! îi zise bărbatul. Apucă-te măcar de tors, că poate la asta ai să te pricepi mai bine.

Se apucă femeia de tors, dar firul aspru al lânii îi tăia atât de adânc pielea gingaşă a degetelor, de-i dădea mereu sângele.

— Of, că tare prost am mai nimerit-o cu tine, că nu eşti bună de nicio ispravă! se oţărî la ea bărbatul. Dar ca să nu zici că-ţi caut pricină degeaba, uite, o sa încerc să fac negoţ cu oale şi străchini de lut. Iar tu o să le duci în piaţă şi o să le vinzi.

„Vai, gândi prinţesa, dacă s-or nimeri să vina tocmai atunci în piaţă oameni din împărăţia tatălui meu şi m-or vedea vânzând blide, ce-au să-şi mai râdă de mine!”

Dar cum n-avea încotro, fu nevoită să se supună, dacă nu voia să moară de foame. Prima oara îi merse bine negustoria, căci, văzând-o cât era de frumoasă, oamenii îi cumpărau bucuroşi marfa şi-i plăteau cât cerea ea. Ba, s-au mai găsit unii care-i puneau banii-n mâna şi uitau să-şi mai ia oalele…

Şi aşa au trăit ei o bucată de vreme de pe urma câştigului, până ce-au cheltuit şi ultima lescaie. Când văzu bărbatul că n-au încotro, o trimise din nou la târg cu o grămada de oale, căci fusese prevăzător şi le cumpărase mai înainte, din câştig.

De astă dată însă, domniţa se aşează încrezătoare cu ele la gura oborului şi-ncepu să îmbie oamenii să le

cumpere. Dar, ca un făcut, deodată apăru un călăreţ care intră cu armăsarul în grămada ei de oale şi le făcu pe toate numai cioburi. Femeia începu să plângă şi, de frică, nu mai ştia ce să facă.

„Vai de mine şi de mine ce-o să mai plătesc pentru asta!” se tânguia ea întruna. „Cine ştie ce-o să spună acu bărbatul meu, când o afla ce mi s-a întâmplat!”

O porni spre casă tot într-o fugă şi-i povesti cu de-amănuntul ce pacoste dăduse peste dânsa.

— Cine a mai pomenit să te-aşezi cu oalele tocmai la gura oborului, în drumul călăreţilor! o certă bărbatul, cu asprime. Şi acum, ia nu te mai văicări atât, că şi-un nătâng ar înţelege că nu eşti bună de nicio treabă!

Uite, am fost la palatul împăratului şi-am cercetat de nu le trebuie vreo slujnică la bucătărie, şi mi-au făgăduit c-au să te primească, dar fără nicio simbrie, numai pe mâncare.

Şi uite aşa ajunse fata împăratului slujnică la bucătărie. Acolo trebuia să-i dea toate la îndemână bucătarului şi să săvârşească muncile cele mai grele şi mai umilitoare. Biata de ea îşi legase de amândouă buzunarele câte-o ulcică, şi-n ele aducea acasă resturile rămase de la masa împărătească. Şi cu bruma asta de mâncare îşi înşelau foamea.

Dar iată că într-o zi s-a întâmplat să se prăznuiască nunta feciorului celui mai mare al împăratului. Se duse şi ea, săraca, să privească, pitindu-se după o uşă din sala tronului... Când se aprinseră luminile şi începură să vină oaspeţii, unul mai mândru decât altul şi domniţa văzu strălucirea aceea care-i lua ochii, se gândi, cu inima întristată, la soarta ei şi-şi blestemă trufia care o adusese în starea asta de sărăcie, făcând-o să îndure atâtea umilinţe.

Trecând pe lângă dânsa, slugile îi aruncau din când în când din bucatele pe care le duceau ori le luau de la masă. Fata de împărat se grăbea să le pună în oală, ca să plece acasă cu ele.

Deodată se ivi în sală fiul împăratului, îmbrăcat

numai în catifea şi-n mătăsuri. Când o văzu pe femeia aceea frumoasă, cum stătea aşa, pironită-n uşă, o prinse de mână şi vru s-o tragă-n joc. Dar ea se înspăimântă grozav şi căută să-i scape din strânsoare, fiindcă-şi dăduse îndată seama că fiul de crai nu era altul decât împăratul Cioc-de-Sturz, care-o peţise pe vremuri şi pe care ea îl batjocorise.

Dar împotrivirea nu-i ajuta la nimic, căci craiul o apucă şi mai zdravăn şi o trase după el, în sala tronului. Atunci, deodată, se rupse cureaua de care-i stăteau prinse cele două ulcele şi ciorba se vărsă pe jos, împrăştiindu-se cât colo…

Când văzură oaspeţii una ca asta, începură sa râdă cu toţii până ce nu mai putură şi-i aruncară numai cuvinte de batjocură. De ruşine, biata fată de împărat ar fi vrut mai bine să intre-n pământ. Alergă spre uşă, ca să piară cât mai degrabă din ochii lor, dar pe scară o ajunse din urma cineva şi o aduse înapoi. Îl privi şi-şi dădu seama că era tot împăratul Cioc-de-Sturz. Iar el îi grăi cu blândeţe:

— Nu te teme, că eu şi cântăreţul cu care ai stat în coliba aceea micuţă suntem unul şi acelaşi om! De dragul tău m-am prefăcut în cerşetor, iar călăreţul care ţi-a spart oalele tot eu am fost. Şi toate astea le-am făcut ca să-ţi înfrâng trufia şi să te pedepsesc pentru felul cum m-ai batjocorit.

Atunci ea începu să plângă amarnic şi-i zise:

— Cât de nedreaptă am fost! Nu mă simt vrednică să-ţi fiu soaţă!

Dar el căută s-o abată de la gândurile ei negre şi-i zise:

— Lasă, nu te mai omorî atât cu firea! Mângâie-te cu gândul că zilele tale de suferinţă au trecut şi acum o să facem o nuntă să se ducă vestea!

Şi cât ai bate din palme, se iviră slujnicele de o gătiră cu cele mai minunate straie din câte s-au pomenit vreodată. Veni apoi şi tatăl fetei, împăratul cel bătrân, veniră şi curtenii şi-i urară cu toţii să aibă parte de noroc la nunta ei cu împăratul Cioc-de-Sturz. Şi de-abia acum pot să zic că se puseră pe chef… Rău îmi pare, zău, că n-am

nimerit şi noi pe acolo, că trebuie să se fi petrecut la nunta asta de pomină, cum nu s-a mai petrecut nicăieri pe lume!

Păzitoarea de gâşte

Trăia odată, demult de tot, o mătuşică bătrână-bătrână care-şi ducea traiul tocmai în creierii munţilor, într-un loc necălcat de picior omenesc. Ş-avea ea un bordei şi un cârd de gâşte, iar locul acela pustiu în care trăia era înconjurat de o pădure nemărginită.

Bătrânica însă nu şedea numai acasă, ci în fiecare dimineaţă îşi lua cârja şi-o pornea, şontâc-şontâc, în pădure. Acolo, in padure, se apuca sa faca o mulţime de treburi, cum nu te-ai fi aşteptat de la o femeie pe care o gârboviseră anii: aduna iarba pentru gâşte, culegea poame sălbatice şi, încărcată cu toată această povară, o pornea incetisor spre casă.

Cine ar fi văzut-o încărcată aşa şi-ar fi putut zice în sinea lui c-o să cadă, doborâtă de greutate, dar bătrânica era zdravănă şi ajungea in fiecare zi cu bine acasă. Şi dacă se întâmpla să se întâlnească cu vreun drumeţ, îi spunea cu blândeţe în glas:

— Bună ziua, cumetre dragă, frumoasă vreme mai e astăzi! Da' ce te uiţi aşa? Te miri cum de pot căra-n spate atâta iarbă? Oare nu-i dat fiecăruia să-şi poarte povara-n spinare?

Vezi însă că oamenilor nu le făcea plăcere s-o întâlnească şi se fereau din calea ei, făcând un ocol. Şi dacă se întâmpla ca vreun gospodar să treacă cu feciorul lui pe lângă dânsa, odată îl vedeai că-i şopteşte băiatului la ureche:

— Fereşte-te de baba asta, ai grija, că-i o vrăjitoare

tare vicleană!

Într-o dimineaţă se întâmplă să treacă prin acea pădure un flăcău tare frumuşel. Şi-n timp ce mergea el aşa, soarele strălucea în înalt, păsările cântau pe întrecute, ş-un vânticel răcoros adia prin frunziş.

S-ar spune că întreaga fire era la fel ca şi drumeţul, plină de bucurie şi de voioşie. În drumul lui, feciorul nu întâlnise picior de om când, deodată, numai ce-o văzu pe bătrână stând în genunchi şi cosind iarba. Pesemne că venise cam de multişor acolo, că şorţul îi era plin cu iarbă, iar alături mai avea două coşuri cu mere şi pere pădureţe.

— Bine, mătuşică, da' cum poţi să cari toate astea singură? se miră flăcăul.

— Trebuie să le car, voinice dragă, răspunse ea. Odraslele de bogătaşi n-au de ce să se ostenească aşa, da' eu n-am încotro! Că ţăranul are o vorbă înţeleaptă: „Nu te uita înapoi că ţi s-a strâmbat spinarea, că degeaba, te uiţi!" Şi văzându-l că se opreşte, bătrânica adăugă: N-ai vrea să mă ajuţi? Ai încă spinarea dreaptă cum e bradul şi picioarele zdravene, aşa că n-are să-ţi fie greu. Şi nu te teme, că coliba mi-e tare aproape, colo, în dosul muntelui. Nu-ţi trebuie mult ca să ajungi la ea…

Flăcăului i se făcu milă de bătrânică şi-i spuse:

— Bine, mătuşică, o să-ţi duc eu povara! Nu-i vorba că-s fiu de nobil, da' uite c-o să-ţi arăt că ştiu să car la fel de bine ca şi ţăranii…

— Dacă te încumeţi să-ncerci, atunci încearcă! — spuse bătrânica. Da' să ştii că vreo oră de drum tot o să ai de făcut. Da' ce importanţă are asta pentru un voinic ca tine! Şi să nu uiţi că trebuie să cari şi coşurile alea două, cu mere şi cu pere…

Când auzi că-i vorba de-o oră de mers, flăcăul şovăi oleacă, dar bătrânica nu-i mai dădu drumul, ci-i şi puse în spinare legătura cu iarbă şi-n fiecare mână câte un coş.

— Vezi ce uşor e? zise ea.

— Ba nu e uşor deloc! răspunse flăcăul.

Şi se strâmbă de durere, că legătura era grea de parcă ar fi avut în ea numai bolovani, iar merele şi perele

atârnau ca plumbul.

— Of, nu mai pot să suflu! se tângui el.

Flăcăul vru să-şi dea jos povara, dar bătrânica nici nu vru să audă de aşa ceva.

— Ia te uită, zise ea batjocoritoare, domnişorul nu vrea să care ceea ce eu, o femeie bătrână, am cărat de atâtea ori! Să te lauzi văd că ştii, da' când vine vorba de treabă serioasă, vrei să dai bir cu fugiţii, hai? Ei, domnişorule, cu mine nu-ţi merge! Ce mai stai pe gânduri? Întinde-o la drum, că nu-ţi ia nimeni legătura din spinare!

Cât timp a fost drumul drept, flăcăul a purtat povara in spate destul de bine, dar când au început să urce muntele şi pietrişul li se rostogolea sub picioare la tot pasul, de parcă ar fi fost însufleţit, puterile nu-l mai ajutară. Sudoarea îi curgea gârlă pe frunte şi i se scurgea pe spinare în broboane când calde, când reci.

— Mătuşică, mă simt sleit, nu mai pot! zise el. Lasă-mă să mă odihnesc un pic, că de nu, am să cad din picioare!

— Nici prin gând nu-mi trece! spuse bătrânica. Când om ajunge acasă, o să te odihneşti cât ai să pofteşti, da' acum porneşte-o la drum!

— Mătuşă, îmi pare că te cam întreci cu gluma! zise feciorul de viţă aleasă. Şi, mâniat la culme, vru să zvârle din spinare povara. Dar oricât se suci şi se răsuci, nu putu să scape de ea…

În acest timp, bătrâna chicotea şi ţopăia, plină de voioşie:

— Nu te mânia, dragă domnişorule, că te-ai roşit la faţă ca o creastă de cocoş! Şi nu mai fi nici nerăbdător! Poartă-n spinare legăturica şi când om ajunge acasă, o să-ţi dau şi un bacşiş pe cinste!

Acum, flăcăul n-avea de ales şi fu nevoit să se supună. Şi, târâş-grăpiş, o luă pe urma bătrânei, văicărindu-se la tot pasul. Între timp, bătrânica părea că devine tot mai sprintenă, iar povara flăcăului se făcea tot mai grea. Şi deodată, când flăcăul nici nu se aştepta, baba făcu un salt şi, ţuşti! sări pe legătura de fân şi se cocoţă în

vârful ei. Ei, dragilor, cât era de sfrijită, atârna mai greu decât cea mai voinică femeie!

Flăcăului începură să-i tremure genunchii de-atâta greutate, dar nu era chip să se oprească nici măcar cât să-şi tragă sufletul… De îndată ce-l vedea că se opreşte, bătrânica îl şi lovea peste picioare c-o joardă sau cu un mănunchi de urzici. Urcă el muntele ca vai de el, şi tocmai când simţea că-i sleit de oboseală şi c-o să pice jos, ajunse, în sfârşit, la coliba bătrânei.

Când o zăriră pe bătrână, un cârd de gâşte îşi desfăcură aripile şi, întinzându-şi gâturile, alergară s-o întâmpine, gâgâind de zor. În urma lor, c-o nuieluşă în mână, venea o cumătră mai în vârstă, înaltă şi lată-n spate, cu o faţă urâtă ca moartea.

— Mamă, îi spuse ea bătrânei, nu cumva ai păţit ceva de-ai întârziat atât de mult?

— N-am păţit nimic, fetiţa mea, răspunse bătrâna. Dimpotrivă, domnul asta a fost atât de binevoitor şi mi-a dus povara. Şi, închipuie-ţi, când m-am simţit obosită, m-a luat şi pe mine-n cârcă! Şi aşa s-a făcut că drumul nu mi s-a părut lung deloc, şi-am fost veseli, şi-am glumit tot timpul.

Când îşi termină vorbele, bătrâna se dădu jos din spinarea flăcăului. Apoi îi luă şi legătura din spate, şi coşurile din mâini şi, privindu-l foarte prietenos, îi spuse:

— Acum, aşază-te pe banca asta din faţa uşii şi odihneşte-te. Ţi-ai meritat pe deplin răsplata şi n-o să întârzii să ţi-o dau. Apoi grăi către păzitoarea gâştelor: Du-te în casă, fata mea, că nu se cade să rămâi singură cu un tânăr! La urma urmelor, de ce să pui untdelemn peste foc? Mai ştii că nu se îndrăgosteşte de tine?

Flăcăul luă seama la vorbele bătrânei, dar nu ştiu dacă să plângă sau să râdă. „Aşa comoară, îşi spuse el în sinea lui, chiar de-ar fi mai tânără cu vreo treizeci de anişori şi tot nu mi-ar mişca inima!”

În acest timp, bătrâna îşi alinta şi-şi mângâia gâştele de parcă ar fi fost copiii ei. Apoi, o chemă pe fiică-sa şi intrară-n casă. Flăcăul se întinse pe bancă, la umbra unui

măr sălbatic, şi se uită în jur. Aerul era blând şi molcom şi cât vedeai cu ochii se întindea o pajişte verde, plină cu ghiocei, cimbrişor sălbatic şi zeci şi zeci de alte soiuri de flori. Prin mijlocul grădinii curgea un pârâu limpede precum cleştarul, în care se răsfrângeau razele soarelui, şi pe undele lui se preumblau în sus şi-n jos gâştele albe.

„E foarte plăcut pe aici, se gândi el, da' sunt atât de trudit, că de-abia îmi ţin ochii deschişi! N-ar fi rău de-aş aţipi un pic… Numai de n-ar veni un vânt să-mi spulbere picioarele, că le simt moi şi uşoare ca iasca!"

Apoi, închise ochii şi adormi. Dormi el un pic şi numai ce veni bătrâna să-l trezească. Şi, zgâlţâindu-l, îi spuse:

— Scoală-te, că aici nu mai poţi rămâne! Recunosc că te-am făcut să-ţi scoţi oleacă sufletul pe urcuşul acela, dar viaţa nu ţi-ai pierdut-o. Iar acum am să-ţi dau răsplata. De bani sau de bunuri ştiu că n-ai nevoie, aşa că o să-ţi dăruiesc cu totul altceva.

Şi zicând aceasta, îi întinse un sipeţel făurit dintr-un singur smarald.

— Păstrează-l bine, adăuga ea, că o să-ţi aducă mult noroc!

Flăcăul sări în sus de bucurie şi se simţi iarăşi în puteri şi plin de voie bună. Şi după ce-i mulţumi bătrânei pentru dar, o porni la drum, fără ca măcar să arunce o privire către fata babei. Merse el ce merse, cale lungă, nu glumă, şi-n urechi tot îi mai venea din depărtare gâgâitul vesel al gâştelor.

Flăcăul fu nevoit să rătăcească vreme de trei zile prin afundul acelui codru şi-n cele din urmă găsi un drumeag care-l scoase afară din pădure. Merse el ce mai merse, dar nu prea mult, şi ajunse într-o cetate mare. Şi cum nu cunoştea pe nimeni, îl duseră în palatul împărătesc, să se înfăţişeze măriilor-lor. Şi aşa se făcu de intră el în sala tronului, unde împăratul şi împărăteasa şedeau pe jilţurile domneşti, înconjuraţi de curteni. Flăcăul înaintă până-n faţa tronului şi, lăsându-se pe un genunchi, scoase din buzunar sipeţelul de smarald şi-l depuse la picioarele împărătesei. Maria-sa îl rugă să se ridice, iar el îi întinse

sipeţelul.

Cum îl deschise şi privi în el, împărăteasa se prăbuşi la pământ, fără simţire. Dacă văzu măria-sa una ca asta, pe data porunci ca flăcăul să fie dus în temniţă. Dar chiar în aceeaşi clipă împărăteasa deschise iarăşi ochii şi strigă să i se dea drumul, că n-are nici o vină. Apoi, porunci ca toată lumea să iasă afară, fiindcă are o vorbă de taină cu flăcăul.

De îndată ce împărăteasa fu numai cu el, începu să plângă amarnic şi-i spuse:

— La ce bun toate onorurile şi strălucirea care mă înconjoară, dacă-n fiecare dimineaţă mă trezesc cu inima grea şi plină de durere! Am avut trei fiice, iar cea mai tânăra era atât de frumoasă, că toată lumea o privea ca pe o minune nemaivăzută. Era albă ca zăpada, roşie ca mărul pârguit, iar părul îi strălucea ca razele de soare. Când se întâmpla să plângă, din ochi nu-i curgeau lacrimi, ci numai mărgăritare şi nestemate. Şi ce crezi, când împlini fata cincisprezece ani, împăratul trimise să le cheme pe tustrele fetele să se înfăţişeze măriei-sale, de faţă cu toată curtea. Ar fi trebuit să fii acolo, ca să fi văzut ce ochi au căscat cu toţii când a intrat cea mai tânără: părea c-a răsărit soarele! Şi împăratul grăi:

— Fiicele mele, nu ştiu când îmi va suna ceasul din urmă şi de aia vreau să hotărăsc astăzi ce o să primească fiecare dintre voi după moartea mea! Ştiu că toate mă iubiţi, dar aceleia care mă iubeşte cel mai mult i se cuveni, pe drept, partea cea mai însemnată a împărăţiei.

Atunci fiecare dintre fete îi spuse că ea îl iubeşte cel mai mult.

— Prea vă pripiţi cu răspunsul! grăi împăratul. Nu s-ar putea ca fiecare, pe rând, să-mi spună cum mă iubeşte? După asta o să-mi dau seama singur care dintre voi nutreşte faţă de mine cele mai alese sentimente.

Şi atunci spuse fata cea mare:

— Eu îl iubesc pe taica la fel ca pe zahărul cel mai dulce!

Iar a doua zise aşa:

— Eu îl iubesc pe taica la fel ca pe rochia mea cea

mai frumoasă!

Vezi însă că mezina tăcea chitic.

Atunci măria-sa o întrebă:

— Da’ tu, copila mea dragă, ia spune-mi: cât de mult mă iubeşti?

— Nu ştiu! răspunse fata. Dragostea ce ţi-o port n-o pot asemui cu vreun lucru!

Dar împăratul nu se mulţumi cu răspunsul domniţei, ci stărui ca fata să-i arate negreşit cât de mult îl iubea. Şi-ntr-un sfârşit, ea spuse:

— Oricât de bună ar fi o mâncare, de nu-i sărată, nu-mi face nicio plăcere s-o gust. Eu îl iubesc pe taica, aşa cum iubesc sarea-n bucate!"

Când auzi împăratul vorbele fetei, se mânie foarte tare şi spuse cu năduf:

— Dacă doar atât mă iubeşti, cât sarea, apoi tot cu sare îţi va fi răsplătită şi dragostea!"

Apoi îşi împărţi împărăţia între cele două fete mai mari, iar mezinei îi legă de spate un sac plin cu sare, şi o alungă de la palat. Doi slujitori fură nevoiţi s-o însoţească până-n adâncul unei păduri sălbatice. Ne-am rugat cu toţii de măria-sa să se îndure şi s-o ierte, dar n-a fost chip să-l îmblânzim.

Nici nu se poate descrie în cuvinte cât a mai plâns fata când a fost obligată să ne părăsească… Şi tot drumul l-a presărat cu mărgăritare câte i-au curs şiroaie din ochi.

Puţin după asta, împăratului i-a părut tare rău că şi-a pedepsit fiica atât de crâncen, şi-a trimis slujitorii s-o caute pe biata copilă în toată pădurea, dar nimeni n-a mai putut s-o găsească. Când mă gândesc c-au sfişiat-o fiarele sălbatice, nu mai ştiu ce să fac de mâhnire…

Câteodată mă mângâi cu nădejdea că mai e încă-n viaţă, că s-a aciuat în vreo peşteră sau că a găsit adapost la niscaiva oameni milostivi. Când am deschis sipetelul dumitale de smarald şi-am găsit înăuntru un mărgăritar aidoma acelora care curgeau din ochii fetei mele, nici nu-ţi poţi da seama cât de mult mi s-a tulburat inima şi mi-a sângerat! Parcă aş fi văzut-o iarăşi în faţă, vărsând lacrimi

amare că trebuie să plece! Spune-mi, cum ai ajuns în stapânirea acestui sipeţel?

Flăcăul de viţă aleasă prinse a povesti în ce chip îl primise de la batrâna ce trăia-n codrul de necuprins. Şi mai adăugă că baba nu i s-a părut a fi o femeie cumsecade, fiindcă se vedea din toate purtările ei că e o vrăjitoare. Cât despre domniţă, nici nu-i fusese dat s-o vadă şi nici nu auzise despre ea nimic!

După ce-şi termină flăcăul povestirea, împăratul şi împărăteasa luară hotărârea să plece spre acel codru şi să încerce să vorbească cu bătrâna. În sinea lor gândeau că acolo unde a fost găsit mărgăritarul, vor putea afla veşti şi despre fiica lor…

Acum, trebuie să vă spun că-n acest timp bătrâna stătea în coliba ei şi torcea la roata de tors. Se întunecase de-acum şi un vreasc, care abia mocnea în vatră, împrăştia o lumină slabă.

Deodată, de afară se auzi o larmă mare: se întorceau gâştele de la păscut şi scoteau gâgâiturile lor răguşite. Puţin după aceea, intră-n casă şi fata şi-i dădu bineţe maică-si. Bătrâna însă de-abia îi răspunse şi se mulţumi să dea doar din cap de câteva ori.

Fata se aşează lângă ea şi, luându-şi roata de tors, începu să răsucească firul atât de sprinten, de parcă ar fi fost în anii fragezi ai tinereţii. Stătură ele aşa cam vreo două ceasuri bune, fără să scoată vreun cuvânt, şi-n timpul ăsta numai cele două roţi de tors îşi vorbeau, îngânându-se…

În cele din urmă, ceva se auzi foşnind pe la fereastra şi doi ochi ca para se holbară înăuntru. Era o bufniţă bătrână care strigă de trei ori: „uhu-huu!” Bătrâna ridică privirea de la roata de tors şi apoi spuse:

— E timpul, fetiţo, să te duci să-ţi vezi de treburi!

Auzind-o, fata îşi lăsă lucrul şi ieşi afară. Încotro se îndrepta oare? O luă peste câmp şi merse departe, tot mai departe, până când ajunse într-o vale largă. Şi într-un sfârşit, se opri la un izvor lângă care se înălţau trei stejari bătrâni.

Între timp, luna ieşise din dosul muntelui, ca un disc mare de foc, şi era atâta lumină, că puteai zări şi un ac. Şi, ce să vezi, odată îşi scoase fata de pe faţă pielea cea veştedă şi, aplecându-se la izvor, începu să se spele… Când fu gata, muie şi pielea în apă şi apoi o întinse pe iarbă, să se usuce şi să se albească la lumina lunii.

Ei, dragilor, cât de schimbată era acum fata! Aşa ceva nu v-a fost vouă dat să vedeţi niciciodată! Când lăsă să-i cadă coada de păr cenuşiu, odată se revarsă pe umeri un par bălai ca razele de soare. Şi era atât de bogat părul acesta nou, că o învălui toată, ca o mantie. Din el, doar ochii i se mai vedeau, strălucitori ca stelele de pe cer şi obrajii trandafirii, ca floarea de măr.

Vezi însă că fata cea frumoasă era tare mâhnită. Şi, asezându-se pe marginea fântânii, începu să plângă amar. Lacrimilei i se scurgea din ochi şi se rostogolea printre valurile bogate de păr bălai, până picau la pământ…

Astfel şedea ea acolo, şi multă vreme ar fi rămas aşa, adâncită-n mâhnirea ei, dacă în ramurile unui copac din apropiere nu s-ar fi auzit trosnind ceva. Aşa o spaimă o cuprinse pe fată că, tremurând ca frunza, o luă la goană spre casă. Se nimeri că tocmai atunci bătrâna stătea-n prag şi fata vru să-i povestească ceea ce i se întâmplase, dar bătrâna râse uşurel şi-i spuse prietenos:

— Ştiu tot, fata mea!

Apoi o duse în odaie şi aprinse alt vreasc. Dar nu se mai aşează la roata de tors, ci scoase o mătură şi începu să mături preşurile şi să frece duşumeaua c-o cârpă.

— Totul trebuie să fie curat ca lacrima şi-n cea mai mare ordine! grăi ea către fată.

— Bine, mamă, vru să ştie fata, da’ de ce începi treaba la o ora aşa de târzie? Ce-ai de gând?

— Da’ ce oră este? întrebă bătrâna.

— Nu-i încă miezul nopţii, răspunse fata, dar a trecut de ora unsprezece.

— Oare nu te-ai gândit, continuă bătrâna, că se împlinesc trei ani de când ai venit la mine? A trecut timpul cât ţi-a fost îngăduit să stai aici şi de-acum nu mai putem

rămâne împreună.

Când o auzi ce spune, fata se înspăimântă grozav şi începu să se văicărească:

— Vai, dragă mamă, vrei să mă izgoneşti? Unde să mă duc? Că doar n-am nici patrie, nici prieteni spre care să mă îndrept! Am făcut mereu tot ce mi-ai cerut şi niciodată n-ai fost nemulţumită de mine. Nu mă izgoni de-aici!

Vezi însă că bătrâna nu vru să-i dezvăluie fetei ce o aştepta…

— Eu mai rămân aici o vreme, îi spuse ea fetei, da', când o fi să plec, trebuie să las casa curată… Şi-acum, nu mă mai bodogăni, că mă încurci la lucru! Iar în privinţa ta, fii fără nici o grijă, o să găseşti un acoperiş sub care să te poţi adăposti, şi-o să fii mulţumită cu simbria pe care ţi-o vor da.

— Atunci spune-mi numai ce s-a întâmplat! stărui mai departe fata.

— Un singur lucru îţi spun: să nu mă mai stingherești de la treabă! Hai, încetează odată cu întrebările şi du-te în odaia ta! Ia-ţi pielea cea veştedă de pe obraz şi îmbracă-ţi rochia de mătase pe care-o purtai când ai venit aici. Şi-apoi rămâi în camera ta şi aşteaptă până ce te-oi chema!

Şi-acum, dragilor, să ne întoarcem iarăşi la împăratul şi împărăteasa care au plecat, împreuna cu flăcăul de viţă aleasă, s-o caute pe bătrâna ce-şi ducea viaţa-n pustietatea aceea necălcată de picior omenesc.

Au mers ei ce-au mers, cale lungă, nu şagă, şi-n timpul nopţii s-a întâmplat ca flacăul să se rătăcească de ceilalţi şi să pornească singur mai departe. În ziua următoare, i se păru că se află pe drumul cel bun şi merse fără întrerupere, până ce se întunecă. Apoi se urcă într-un copac şi se gândi să-şi petreacă noaptea acolo, fiindcă îi era teamă să nu se rătăcească şi mai rău, dacă o merge pe beznă.

Între timp, apăru şi luna şi începu să-şi arunce razele pe pământ. Şi-n lumina aceea numai ce zări o făptură, coborând dinspre munte. N-avea în mână nici o nuieluşă, dar, din toată înfăţişarea ei, flăcăul îşi dădu repede seama

că era păzitoarea de gâşte pe care o văzuse în coliba bătrânei.

— Heeii! Heeiii! strigă el. Uite-o că vine încoace! Pe legea mea, dacă pun mâna pe una din vrăjitoare, n-o să-mi scape nici cealaltă...

Dar nu mică îi fu mirarea când o văzu cum se apropie de izvor şi-şi smulge pielea cea veştedă de pe faţă şi începe să se spele. Şi cum i se mai revărsa pe umeri părul de aur! Şi era atât de frumoasă, ca nimeni alta pe lume!

Flăcăul abia îndrăznea să răsufle, ca nu cumva fata să ia seama că e cineva prin apropiere. Şi ca s-o poată privi mai bine, îşi lungi gâtul printre frunzare şi-şi bucură ochii cu priveliştea aceea nemaivăzută. Dar fie că se aplecase prea mult, fie că alta fu pricina, craca pe care sta el trosni deodată şi-n aceeaşi clipă fata îşi puse din nou pe faţă pielea cea veştedă şi fugi de acolo ca o căprioară.

Şi cum se acoperise şi luna cu un nor, se lăsă deodată bezna, fata se făcu nevăzută, de parcă o înghiţise noaptea. De îndată ce n-o mai zări, flăcăul se dădu jos din copac şi alerga după ea cât îl ţineau picioarele. Alergă el ce alergă şi deodata i se păru că desluşeşte prin întuneric două făpturi care înaintau prin valea aceea. Erau împăratul şi împărăteasa, care zărisera de departe lumina de la coliba bătrânei şi se îndreptau într-acolo.

Flăcăul le povesti ceea ce văzuse la izvor, iar măriilelor nu se mai îndoiră câtuşi de puţin că era vorba despre fiica lor cea pierdută. Şi, cu inima plină de bucurie şi de încredere, purceseră mai departe şi în curând ajunseră la căscioară. Ceea ce văzură mai întâi fu cârdul de gâşte care dormeau nemişcate de jur-împrejurul colibei, cu capul ascuns între pene...

Se uitară ei înăuntru, pe fereastră, şi-o văzură pe bătrână torcând liniştită. Dădea din cap toată vremea, cum fac bătrânii, şi-şi vedea de lucrul ei, fără să arunce o privire nici în dreapta, nici în stânga. În odaie era atât de curat, de parcă ar fi locuit în ea nişte spiriduşi care n-aveau pic de colb pe încălţări... Pe fiica lor însă n-o văzură! Cătară ei o vreme la toate astea, dar, în cele din urmă, îşi

luară inima-n dinţi şi bătură uşurel în geam. Bătrâna părea că-i aşteaptă şi, sculându-se în picioare, le strigă foarte prietenoasă:

— Intraţi înăuntru, că eu vă cunosc!

După ce păşiră în odaie, bătrâna le spuse:

— N-ar fi trebuit să bateţi un drum atât de lung, de n-aţi fi izgonit-o acum trei ani, pe nedrept, pe fiica voastră, care e atât de bună şi de drăgălaşă! Nu-i vorba că ea n-a pătimit cu nimic, că-n aceşti trei ani de zile a păzit doar gâştele şi inima ei neprihanită n-a fost întinată de nici un rău. Dar voi aţi fost pedepsiţi îndeajuns şi aţi trăit tot timpul numai cu spaima că v-a pierit copila.

Apoi se duse la uşa celeilalte odăi şi strigă:

— Vino încoace, fetiţa mea!

Deodată se deschise usa şi domniţa apăru în veşmintele ei de mătase, cu părul de aur revărsându-i-se pe umeri şi cu ochii strălucitori, de parcă ar fi fost o zână… Ea se îndreptă către părinţii ei şi, luându-i de după gât, îi copleşi de sărutări. Şi nu se putură stăpâni să nu verse lacrimi tuspatru, că şi flăcăul era lângă ei. Când dădu cu ochii de el, fata se roşi toată ca un mac şi nici ea nu ştiu de ce anume.

Deodata împăratul spuse:

— Copila mea dragă, împărăţia am împărţit-o celor două surori ale tale, aşa c-aş voi să ştiu ce-ţi doreşte inima, ca să-ţi dau din celelalte avuţii pe care le am!

— Fata n-are nevoie de nimic, zise bătrâna, că-i dăruiesc toate lacrimile pe care le-a vărsat din pricina voastră şi toate sunt mai curate şi mai frumoase decât mărgăritarele care se găsesc în apele mărilor şi au mai mult preţ decât toată împărăţia măriei-tale! Iar ca răsplată pentru munca ei din aceşti trei ani, îi dăruiesc căşcioara mea.

După ce rosti aceste cuvinte, bătrâna se făcu nevăzută. Şi numai ce prinseră zidurile să trosnească şi când se uitară, căşcioara se prefăcuse într-un palat măreţ, şi-n sala cea mare era întinsă o masă împărătească, şi-o droaie de slujitori alergau de colo-colo, cu tăvile încărcate

de bunătăţuri…

Apoi domniţa cea frumoasă s-a măritat cu flăcăul acela de viţă aleasă şi s-au statornicit la palat. Acolo au trăit în fericire şi bună înţelegere, până la adânci bătrâneţi. Acum, nu sunt sigur de tot, da’ cred că gâştele cele albe ca zăpada, care trăiau pe lângă căscioară, nu erau de fapt gâşte adevărate, ci fete…

Şi nimeni nu trebuie să-i ia în nume de rău bătrânei că le adusese la ea să le ocrotească şi să le scape de urgia unui blestem. Acum, când se risipise vraja, îşi luaseră şi ele înfăţişarea omenească şi rămaseră pe lângă domniţa cea tânără ca s-o slujească cu credinţă.

Da’ ceea ce ştiu fără tăgadă e că bătrânica nu era o vrăjitoare, cum credea lumea, ci o femeie înţeleaptă şi pricepută, care făcea numai bine. Şi se vede că tot ea fusese cea care, încă din leagăn, îi dăruise domniţei darul de a vărsa mărgăritare în loc de lacrimi.

Pomul cu merele de aur

A fost odată o femeie şi femeia asta avea trei fete. Pe cea mare o chema Un-ochi, pentru că avea un singur ochi şi era aşezat ochiul acesta tocmai în mijlocul frunţii; pe cea mijlocie o chema Doi-ochi, pentru că avea doi ochi, iar pe cea mai mică, Trei-ochi, cel de-al treilea fiind aşezat tot în mijlocul frunţii. Şi fiindcă Doi-ochi nu se deosebea la înfăţişare de ceilalţi oameni, surorile şi maică-sa nu o puteau suferi şi mereu o ocărau:

— Tu, cu cei doi ochi ai tăi, parcă eşti mai pricopsită decât lumea de rând?! Se vede cât de colo că nu faci parte din neamul nostru!

O ţineau numai în zdrenţe pe biata fată şi nu-i dădeau să mănânce decât resturile care cădeau de la masa lor. Şi ori de câte ori le răsărea în cale, săreau la ea s-o îmbrâncească şi-i amărau viaţa la orice prilej.

Şi prilejuri d-astea, slavă Domnului, găseau destule! Într-una din zile, trebuind să meargă cu capra la păscut, Doi-ochi rămase tare flămândă, căci duşmancele de surori îi puseseră-n traistă mâncare pe sponci. Şi fiindcă o chinuia grozav foamea, se aşează la o margine de drum şi începu a plânge. Şi plânse, şi plânse, până ce se adunară din lacrimile ei două pârâiaşe. Cum se tânguia ea aşa, numai ce ridică o dată capul din pământ şi ce-i văzură ochii? Lângă dânsa stătea o femeie, care o întrebă cu blândeţe:

— Doi-ochi, de ce plângi aşa de amarnic? Şi Doi-ochi răspunse suspinând:

— Cum să nu plâng dacă maică-mea şi surorile mele mă prigonesc fără încetare? Din pricină că am doi ochi, ca toată lumea, mă azvârlă dintr-un colţ într-altul, mă îmbracă numai în zdrenţe şi-mi dau să mănânc doar firimiturile rămase de la masa lor. Ştii, azi mi-au dat atât de puţină mâncare, că sunt moartă de foame!

Atunci femeia, care, pasămite, era o zână, grai:

— Dacă doar asta ţi-e durerea, şterge-ţi lacrimile şi nu mai plânge, că o să te-nvăţ eu cum să-ţi potoleşti foamea.

Uite, n-ai decât să-i spui caprei:

Capră, behăie,
Masă, pune-te!

Şi-o masă rânduită cu tot dichisul o să ţi se pună dinainte, încărcată cu cele mai alese bucate şi-o să poţi mânca după pofta inimii. Iar după ce te-oi sătura, spune-i doar atât caprei:

Capră, behăie,
Masă, ridică-te!

Şi masa o să dispară ca şi cum n-ar fi fost.

După ce grăi aceste cuvinte, zâna îşi văzu de drum. Rămasă singură, Doi-ochi gândi în sinea ei: „N-am încotro; prea sunt lihnită de foame ca să încerc altă dată ce m-a povăţuit. Mai ştii, poate că cele spuse de femeia aceea se vor dovedi adevărate”.

Şi strigă către capră:

Capră, behăie,
Masă, pune-te!

N-apucă bine să sfârşească ce-avea de zis şi numai ce

i se puse dinainte o masă aşternută cu o faţă albă ca zăpada; iar pe masă, rânduite cum se cuvenea, o farfurie, un cuţit, o furculiţă şi o lingură, toate numai din argint. Cât despre mâncărurile care se înşirau pe masă, ce să vă mai spun, erau dintre cele mai alese şi abureau de parcă ar fi fost luate chiar atunci de pe vatră.

Fata mâncă din toate cu poftă, căci flămânzise de ajuns. După ce se sătură de-a binelea, grăi către capră, aşa cum o învăţase zâna:

Capră, behăie,
Masă, ridică-te!

Şi masa dispăru pe dată ca şi cum n-ar fi fost.

„Ăsta-i un lucru minunat! gândi Doi-ochi. De-acuma s-a sfârşit cu foamea!”

Şi biata fată era veselă şi zburda de fericire.

Seara, când se întoarse cu capra de la păşune, găsi pe masă, într-o străchioară de pământ, bruma de mâncare pe care i-o lăsaseră surorile cele haine. Dar Doi-ochi nici nu se atinse de ea.

A doua zi porni din nou cu capra la păscut şi la înapoiere lăsă neatinse în strachină firimiturile pe care i le puseseră surorile.

Prima şi a doua oară surorile nu observară nimic. Dar cum mâncarea rămânea mereu neatinsă în strachină, greu nu le fu să bage de seamă asta. Se minunară ele de aşa treabă şi începură a-şi destăinui gândurile:

— Cu Doi-ochi nu-i lucru curat. Înainte venea să se plângă că nu-i ajunge cât îi dădeam şi mânca de nu mai rămânea nici o picătură, iar acuma nu se mai atinge de nimic. Pesemne c-a găsit vreun alt mijloc ca să-şi astâmpere foamea.

Ca să afle adevărul, hotărâră ca Un-ochi s-o însoţească pe Doi-ochi când s-o duce a doua zi cu capra la păşune. Nu era treabă uşoară, căci trebuia să bage bine de seamă ce se petrece acolo, dacă nu cumva vreun străin îi aduce de mâncare fetei.

A doua zi, când Doi-ochi fu gata s-o pornească la câmp, Un-ochi se apropie de dânsa şi-i spuse:

— Azi merg şi eu cu tine! Vreau să văd dacă păzeşti capra bine şi dacă o hrăneşti aşa cum se cuvine.

Dar Doi-ochi ghici îndată cam ce fel de gânduri nutrea Un-ochi, că venea numai ca s-o iscodească. Mână capra pe unde era iarba mai înaltă şi mai grasă şi o lăsă să pască în voie. Apoi spuse către Un-ochi:

— Hai să ne aşezăm puţintel pe iarbă! Ştiu un cântec, o minune… N-ai vrea să-l auzi?

Un-ochi se învoi bucuroasă, căci drumul cel lung, pe arşiţa soarelui, o cam obosise. Se lăsă uşurel în iarbă şi Doi-ochi începu să-i cânte la ureche:

Un-ochi, eşti trează, oare?
Un-ochi, dormi, oare?

Cântă ea aşa, într-una, până ce Un-ochi închise ochiul şi adormi. Dacă văzu fata că soru-sa dormea buştean, nu se mai temu c-ar putea să vadă ce se întâmplă. Chemă deci capra şi-i spuse:

Capră, behăie,
Masă, pune-te!

Şi se aşeză dinaintea mesei, de mâncă şi bău până ce se săturară. Apoi strigă din nou:

Capră, behăie,
Masă, ridică-te!

Şi masa dispăru pe dată ca şi cum n-ar fi fost. Spre seară o trezi pe Un-ochi din somn şi-o cam luă în râs:

— Ei, surioară, parcă ziceai că vrei să îngrijeşti de capră şi, când colo, ai tras tot timpul la aghioase, de m-ai speriat! Dacă nu eram eu aici, cine ştie pe unde s-ar fi rătăcit hoinara asta! Şi ar fi trebuit s-o cauţi în toată lumea… Da’ acu’ scoală, că-i timpul s-o pornim spre casă!

Au ajuns ele acasă şi Doi-ochi nu s-a atins de strachina ei; iar Un-ochi stătea ca mută şi nu-i putu povesti de fel maică-sii din ce pricină capsomana de Doi-ochi nu voia să ia măcar o îmbucătură.

— M-a prins somnul pe câmp şi-am adormit, aşa că nu ştiu, cercă Un-ochi să se dezvinovăţească.

A doua zi, baba o chemă pe Trei-ochi şi-i spuse:

— Azi o să mergi tu la păşune împreună cu Doi-ochi. Da' vezi de bagă bine de seamă tot ce se petrece pe acolo, că nu se poate să nu fie cineva care-i aduce pe ascuns de mâncat şi de băut.

Trei-ochi o căută pe soru-sa şi-i spuse:

— Mâine o să merg cu tine şi eu; vreau să văd dacă îngrijeşti bine capra şi dacă o hrăneşti aşa cum se cuvine.

Dar fata pricepu ce gânduri nutrea Trei-ochi, că venea numai ca s-o iscodească. Mână capra pe unde era iarba mai înaltă şi mai grasă şi apoi grăi către soru-sa:

— Hai să ne aşezăm puţintel pe iarbă! Ştiu eu un cântec, o minune! N-ai vrea să-l auzi?

Trei-ochi se învoi şi ea bucuroasă, căci drumul cel lung, pe arşiţa soarelui, o cam moleşise. Se lăsă uşurel în iarbă şi Doi-ochi începu să-i cânte la ureche:

Trei-ochi, eşti trează, oare?

Dar în loc să continue cântecul:

Trei-ochi, dormi, oare?

Cântă din neatenţie*:*

Doi-ochi, dormi, oare?

Şi cântă aşa, mereu*:*

Trei-ochi, eşti trează, oare?
Doi-ochi, dormi, oare?

Şi începu s-o cuprindă somnul pe Trei-ochi, până când cei doi ochi îi adormiră de-a binelea; dar cel de-al treilea, pe care cântecul nu-l putuse vrăji, rămase treaz. Dar cum era vicleană, Trei-ochi închise şi ochiul al treilea, ca să pară că-i şi el cuprins de somn.

Din când în când însă trăgea câte-o ocheadă şi prindea cu privirea tot ce se petrecea în jur. Iar Doi-ochi, fiind încredinţată că Trei-ochi doarme în lege, strigă:

Capră, behăie,
Masă, pune-te!

Şi după ce mâncă şi bău după pofta inimii, porunci mesei să dispară, cu tot ce avea pe dânsa:

Capră, behăie,
Masă, ridică-te!

Dar vezi că Trei-ochi văzuse totul, hoţomana… Către seară, Doi-ochi se apropie de locul unde dormea soru-sa şi, trezind-o, o cam luă în râs:

— Ei, surioară, da’ ştii c-ai dormit, nu glumă! Straşnic te mai pricepi să paşti capra! Hai, scoală, că-i timpul s-o pornim spre casă!

Ajunseră ele acasă şi Doi-ochi iar lăsă mâncarea neatinsă în strachină. Dar de data asta nu-i mai merse, căci Trei-ochi îi dezvălui mamă-sii totul:

— Acum am aflat de ce nu vrea fudula asta să se mai atingă de mâncarea noastră! Pe câmp, cum îi spune caprei:

Capră, behăie,
Masă, pune-te!

Cât ai clipi, i se şi aşterne dinainte o masă încărcată cu tot felul de mâncări alese, dar ştii, nişte bunătăţi din care nu ne-am ospătat noi niciodată! Şi după ce se satură, numai ce-o auzi că spune:

Capră, behăie,
Masă, ridică-te!

Şi masa dispare de parcă nici n-ar fi fost. Le-am văzut pe toate astea cum te văd şi cum mă vezi. Nu-i vorbă, a încercat ea să mă adoarmă cu cântecul ei, dar noroc că ochiul din frunte mi-a rămas treaz.

Auzind cele ce-i spune Trei-ochi, scorpia de babă se umplu de fiere şi strigă:

— Cum, golanca asta să mănânce mai bine decât noi?! Lasă, c-o să-i treacă ei pofta!

Se repezi furioasă în bucătărie, apucă un cuţit şi-l înfipse în inima caprei, astfel că nevinovatul dobitoc îşi dădu pe loc duhul.

Când Doi-ochi văzu capra ţeapănă şi fără suflare, o cuprinse jalea şi, nemairăbdând să stea în casă, o porni în neştire pe câmp. După ce obosi de atâta umblet, se aşeză la o margine de drum şi începu să plângă cu lacrimi amare. Şi deodată, zâna fu din nou lângă ea şi-o întrebă cu blândeţe:

— Doi-ochi, de ce plângi iarăşi?

— Cum să nu plâng, suspină Doi-ochi, dacă mama mi-a omorât capra? În fiecare zi o rugam frumos, aşa cum mă învăţaseşi matale, şi-mi aşternea numai bunătăţi pe masă, de mâncam pe îndestulate. Dar acu', totul s-a sfârşit: iar o să rabd de foame şi-or să mă năpădească necazurile!

Zâna însă o îmbărbătă:

— Nu te necăji, Doi-ochi, ci mai bine ascultă de sfatul pe care ţi-l dau, că e un sfat bun. Roagă-te de surorile tale să-ţi dea măruntaiele caprei şi, de cum le-oi avea, îngroapă-le în pământ, dinaintea uşii. De-i face aşa cum îţi spun, n-o să-ţi pară rău.

Şi pieri parcă luată de vânt.

Doi-ochi alergă îndată acasă şi le rugă pe cele două surori:

— Dragi surioare, daţi-mi şi mie ceva de la capră. Că doar nu cer cine ştie ce, şi m-aş mulţumi şi cu măruntaiele.

Surorile se porniră pe râs:

— Dacă e vorba numai de-atâta, ia-le!

Doi-ochi luă măruntaiele şi când se lăsă noaptea le îngropă pe ascuns dinaintea uşii, aşa cum o povăţuise zâna.

A doua zi când se treziră cu toatele şi dădură să iasă pe uşă, ce să vezi? Drept în faţa lor se înălţa o minunăţie de pom, cu frunzele de argint şi încărcat cu poame de aur! Şi era mărul ăsta aşa de frumos, că nu cred să-i fi găsit pereche pe lume. Fetele căscau ochii de mirare şi se minunau cum de-a putut creşte peste noapte un asemenea pom. Dar Doi-ochi pricepu că mărul răsărise din măruntaiele caprei, căci el crescuse tocmai pe locul unde ea le îngropase.

După ce li se mai potoli mirarea, baba o îndemnă pe Un-ochi:

— Urcă-te în pom, fata mea, şi culege nişte mere! Un-ochi se urcă în pom, dar cum dădea să apuce un măr de aur, crengile îi scăpau din mâini de parcă le-ar fi gonit vreun duh. Încercă ea de mai multe ori, dar de fiecare dată păţea la fel. Şi deşi se căznise din răsputeri şi se înverşunase, nu putu culege nici un măr.

Văzând că Un-ochi se trudeşte degeaba, maică-sa o strigă pe fata cea mijlocie:

— Trei-ochi, ia urcă-te tu în pom, că soru-ta nu-i bună de nimic! Cu cei trei ochi ai tăi o să vezi mai bine merele decât Un-ochi.

Un-ochi se dădu jos din pom şi se urcă soru-sa. Dar nici ea nu se dovedi mai îndemânatică. De-ar fi stat printre crengi o veşnicie, tot n-ar fi reuşit să apuce un măr, că de îndată ce întindea mâna merele se dădeau la o parte.

Până la urmă, baba îşi pierdu răbdarea şi, cum era supărată foc, se urcă şi ea în pom. Dar o păţi la fel ca şi cele două fiice ale sale: când credea c-a pus mâna pe-un măr, mărul numai ce-i scăpa printre degete, de rămânea cu mâinile-n gol… Şi aşa se făcu că n-a putut culege nici unul…

Atunci Doi-ochi spuse:

— Ia să încerc şi eu, poate c-oi izbuti. Dar surorile o

înfruntară:

— Te-ai găsit tocmai tu! Ce ispravă ai putea face cu ăi doi ochi ai tăi?

Fata nu luă însă seama la vorbele lor şi se urcă în pom. Şi de cum ajunse sus, merele de aur nu se mai traseră îndărăt, ci-i veneau la îndemână, numai bine să le culeagă. Şi aşa adună Doi-ochi o poală plină. Maică-sa i le luă îndată şi se înfurie la gândul că numai nevolnica de Doi-ochi izbutise să culeagă merele, în timp ce ea şi cele două fiice ale sale nu putuseră face nici o ispravă. Şi-n loc să-i mulţumească cu toatele, prinseră şi mai mare ură pe dânsa şi începură a o prigoni şi mai mult.

Într-o zi, cum stăteau tustrele în jurul pomului, se întâmplă să treacă pe-acolo călare un tânăr ce părea a fi de neam. Zărindu-l de departe, cele două surori strigară:

— Doi-ochi, ascunde-te repede, să nu ne faci cumva casa de ocară!

Şi apucând în grabă un butoi gol ce se afla lângă pom, îl răsturnară peste Doi-ochi şi mai tupilară sub el şi merele de aur pe care tocmai le culesese fata.

Călăreţul se apropie de poarta şi ce să vă spun! Era un voinic de flăcău, tare mândru la chip! Opri calul şi, parca fermecat, rămase cu ochii aţintiţi la minunăţia de pom cu frunzele de argint şi poame de aur.

— Al cui o fi pomul ăsta nemaivăzut? întrebă el pe cele două surori. Că de mi-ar dărui şi mie o creangă, i-aş da orice mi-ar cere în schimb. Cele două surori îl încredinţară că pomul e al lor şi se arătară bucuroase să-i poată îndeplini dorinţa. Dar oricât se străduiră să rupă o creangă, totul fu zadarnic: crengile cu poame se trăgeau tot mereu înapoi, de nu fu chip să apuce nici una din ele barem o crenguţă.

Atunci flăcăul le zise:

— Mare minune şi asta! V-aţi lăudat c-ar fi pomul vostru şi, când colo, nu sunteţi în stare să rupeţi măcar o creangă din el!

Dar ele nu şi nu, o ţineau întruna că pomul ar fi al lor. Doi-ochi auzise totul şi, înciudată că surorile ei nu spuneau

adevărul, ridică butoiul şi dădu drumul la câteva mere, care se opriră tocmai la picioarele flăcăului. Când le văzu, rămase cu ochii la ele, uimit, şi întrebă de unde veneau merele. Şi cum n-avură încotro, surorile trebuiră să mărturisească, spăşite, că mai au o soră, dar că pe sora asta a lor nu o puteau lăsa să se înfăţişeze dinaintea flăcăului, căci nu avea decât doi ochi, ca toţi oamenii de rând… Călăreţul nu luă seamă la vorbele lor şi, cum voia s-o vadă, strigă:

— Doi-ochi, unde eşti? Ia vino încoace!

Atunci Doi-ochi ieşi fără teamă de sub butoi şi călăreţul, fermecat de-o asemenea frumuseţe nepământeană, îi vorbi cu toată căldura:

— Îmi spune inima că tu ai să poţi rupe o creangă din pom!

— De bună seamă c-am să pot, răspunse Doi-ochi, că doar e pomul meu.

Se urcă în pom şi fără nici un pic de osteneală rupse o creangă cu frunze subţirele de argint şi poame de aur şi-o întinse flăcăului.

— Cu ce te-aş putea răsplăti? întrebă el.

— Vai de mine, sărmana! De dimineaţa şi până seara trebuie să rabd de foame şi de sete şi-mi duc viaţa numai în amar şi suferinţă. De te-ai îndura să mă iei cu tine şi să mă mântui de chinul acesta, altceva nu mi-ar mai trebui!

Flăcăul se aplecă spre ea şi, ridicând-o uşurel, ca pe-o dulce povară, o aşeză lângă el pe şa şi-o aduse acasă, la palatul lui. Acolo porunci să i se dea cele mai frumoase veşminte şi să fie ospătată după pofta inimii. Şi fiindcă o îndrăgise nespus, o luă de nevastă. Şi prăznuiră o nuntă cu mare alai şi veselie.

Dacă văzură surorile că flăcăul cel frumos o ia pe Doi-ochi cu el, începură s-o pizmuiască şi mai mult pentru norocul care dăduse peste ea.

Dar de la o vreme parcă începu să li se ogoiască inima… Şi prinseră a gândi ele în sinea lor: „Barem tot e bine că ne-a rămas un lucru de preţ; pomul cel minunat e aici şi, cu toate că niciodată n-o să-i putem culege roadele,

o să i se ducă faima atât de departe, că o mulţime de oameni, de prin toate colţurile lumii, vor veni să-l privească şi să-l laude! Şi, cine ştie, poate c-o să ne surâdă iar norocul!” Dar şi această speranţă se spulberă ca un vis. A doua zi dimineaţă, ia pomul de unde nu-i! Pierise ca fumul… Şi o dată cu el pierise şi nădejdea… Şi chiar în aceeaşi zi, privind pe fereastră, Doi-ochi văzu minunăţia de pom cu frunzele de argint în faţa iatacului ei… Ce alta ar fi putut să-i bucure mai mult sufletul?! Pomul îşi urmase stăpâna.

Trăi Doi-ochi ani mulţi, în bucurie şi fericire, şi aproape că uitase câte avusese de pătimit de pe urma celor două surori haine. Dar iată că într-o bună zi două femei sărmane bătură la poarta castelului, cerând de pomană. Şi privindu-le mai cu luare-aminte, Doi-ochi recunoscu în cele două cerşetoare pe surorile ei. Sărăciseră într-atât, că ajunseseră să meargă din poartă-n poartă, cerând să fie miluite măcar c-un codru de pâine.

Doi-ochi le primi cu bucurie şi se îngriji ca de acum încolo să nu mai ducă lipsă de nimic. Iar cele două surori haine, văzând atâta bunătate din partea ei, se căiră amarnic pentru răul pe care i-l făcuseră în tinereţe.

Regina albinelor

Au fost odata doi feciori de împărat, care au pornit să-şi încerce norocul prin lume, şi feciorii ăştia au ajuns să ducă o viaţă atât de ticăloasă şi deşartă, că n-au mai avut îndrăzneala să calce pragul casei părinteşti.

Şi cum trecuse vreme, nu glumă, şi nu venise nici o veste de la ei, fratele lor mai mic, pe care-l poreclisera Prostilă, plecă în căutarea lor. Dar când dădu în sfârşit de fraţii săi, aceştia începură să-şi bată joc de dânsul:

— Auzi, prostănacul, să creadă c-o să poată răzbi prin lume, când noi, mai isteţi decât el, n-am prea făcut ispravă mare!

Totuşi porniră la drum câteştrei şi, tot mergând ei aşa, iată că dădură peste un muşuroi de furnici. Cei doi fraţi mai vârstnici voiră pe dată să-l surpe şi să-l răscolească, pentru a vedea cum micile făpturi o vor lua la goană înspăimântate de moarte. Dar Prostilă îi opri, strigându-le:

— Lăsaţi gângăniile în pace! N-o să îngădui să le tulburaţi liniştea!

Porniră ei mai departe şi, dupa un cot de deal, dădură peste un lac, pe luciul căruia înotau o mulţime de raţe. Cei doi fraţi mai mari se repeziră să prindă câteva, că tare ar fi avut poftă să le frigă. Dar Prostilă se împotrivi şi de data asta:

— Lăsaţi zburătoarele în pace! N-o să îngădui să le ucideţi!

Merseră ei mai departe şi, într-o bună zi, numai că nimeriră lângă un roi de albine, aflat într-o scorbură de copac. Şi avea roiul acesta atâta miere, că se prelingea pe trunchi, de-ai fi zis că este un izvoraş… Cei doi fraţi mai mari îşi puseră în gând să dea foc copacului şi să înăbuşe albinele, ca să poată lua mierea. Dar Prostilă se împotrivi cu şi mai multă tărie:

— Lăsaţi albinele în pace! N-o să îngădui să le daţi foc!

În cele din urmă, cei trei fraţi dădură peste un palat, şi avea palatul ăsta grajduri, câte n-ai fi găsit nici în zece palate împărăteşti. Şi-n ele se aflau o mulţime de cai, toţi de piatră. Cât despre oameni, nu se zărea unul pe nicăieri. Străbătură ei toate sălile palatului şi într-un sfârşit se pomeniră în dreptul unei uşi zăvorâte cu trei lacăte.

Şi avea uşa asta o ferestruică, tăiată taman la mijloc. Cei trei caţără prin ea şi ce crezi că le fu dat să vadă: în fundul unei camere se afla un moşneag care stătea aplecat deasupra unei mese! Strigară la el o dată, strigară a doua oară, dar moşneagul nu-i auzi. Mai strigară a treia oara, şi abia atunci se trezi moşul, descuie lacătele şi se ivi în prag… Şi fără să spună o vorbă, îi pofti să se aşeze la masa încărcată cu fel şi fel de bunătăţi. După ce mâncară şi băură după pofta inimii, moşneagul îi duse în câte un iatac, ca să se odihnească.

A doua zi, bătrânul intră în odaia celui mai mare dintre fraţi şi, făcându-i semn să-l urmeze, îl duse până în dreptul unei mese de piatră. Pe masa asta se aflau scrise trei încercări care, de-ar fi fost dezlegate, ar fi avut darul

să smulgă palatul de sub puterea blestemului.

Prima încercare glăsuia astfel: „Sub covorul de muşchi al pădurii stau ascunse cele o mie de boabe de mărgăritar ale fiicei împăratului, care toate trebuie găsite într-o singură zi. Dacă la asfinţitul soarelui va lipsi măcar una dintre ele, cal care s-a încumetat să le caute se va preface în stană de piatră!”

Cel mai mare dintre fraţi porni în pădure şi căută toată ziua, dar când fu să apună soarele, băgă de seamă că toată truda i-a fost în zadar şi că n-a putut să adune mai mult de o sută de boabe de mărgăritar.

Şi atunci se întâmplă aşa cum stă scris pe tăblia mesei: flăcăul se prefăcu în stană de piatră!

În ziua următoare îşi încercă norocul şi fratele cel mijlociu, dar nici lui nu-i merse mai bine… Şi oricât se strădui el, nu fu în stare să găsească mai mult ca două sute de boabe de mărgăritar. Şi se preface şi el în stană de piatră.

Iată că veni şi rândul lui Prostilă… se apucă el să caute în desimea covorului de muşchi, dar găsea cu atâta anevoie câte un bob de mărgăritar, totul mergea atât de încet, că-l cuprinse deznădejdea.

Şi cum nu ştia în ce chip s-o scoată la capăt, se aşeza pe o piatră şi începu să plângă. Şi cum plângea el aşa, numai ce i se înfăţişă crăiasa furnicilor, însoţită de cele cinci mii de slujitoare ale sale. Erau tocmai furnicile pe care flăcăul le scăpase de la pieire. Nu trecu mult şi micile gângănii izbutiră să adune toate cele o mie de boabe de mărgăritar şi făcură din ele o grămadă bunicică.

A doua încercare era mult mai grea: trebuia să fie scoasă din fundul lacului cheia de la iatacul domniţei.

De îndată ce Prostilă ajunse la marginea lacului, se ivi înotând un cârd de raţe. Erau tocmai raţele pe care el le scăpase de la pieire. Şi lăsându-se în adânc, ele îi aduseră cheia care zăcea pe fundul mâlos al lacului.

Cea de a treia încercare era însă cea mai grea: dintre cele trei domniţe adormite, flăcăul trebuia să o recunoască pe cea mai tânară şi mai frumoasă. Ei, dar cum naiba s-o

recunoască, când semănau câteştrele ca picăturile de apă! Că doar numai un singur lucru le deosebea: mai înainte de a fi adormit, fiecare gustase ceva dulce – cea mai mare ronţăise o bucată de zahăr, cea mijlocie băuse o ceşcuţă cu sirop, iar cea mică luase o linguriţă de miere.

„Ei, acu' să te vedem pe unde scoţi cămaşa!" se gândi Prostilă în sinea lui. Şi iată că veni în zbor o albină. Era chiar regina roiului pe care flăcăul o scăpase de la pieire. Se roti ea de câteva ori prin iatac, cercetă pe rând buzele celor trei domniţe adormite şi se aşeză în cele din urmă pe gura aceleia care gustase din miere. Şi astfel putu Prostilă să o recunoască dintr-o dată pe cea mai tânară şi mai frumoasă dintre domniţe. Şi numaidecât se risipi vraja, de parcă nici n-ar fi fost. Castelul se smulse din somnul cel adânc şi toţi acei care fuseseră prefăcuţi în stane de piatră îşi recăpătară înfăţişarea omenească.

Prostilă o luă de nevastă pe cea mai tânără şi mai frumoasă dintre domniţe şi, după moartea craiului, urcă pe scaunul domnesc. Iar fraţii lui mai mari socotiră că nici celalalte domniţe nu erau chiar aşa de lepădat, şi trăiră cu toţii ani mulţi în belşug şi fericire.

Ploaia de stele

Era odată o fetiţă căreia îi muriseră mama şi tata şi ea rămăsese aşa de săracă, încât nu mai avea nicio cămăruţă unde să locuiască, nici un pat unde să doarmă, în sfârşit, nimic altceva decât hainele de pe ea şi bucăţica de pâine pe care unii trecători miloşi i-o dădeau din când în când.

Ea era însă o fetiţă bună şi credincioasă. Şi, cum era părăsită de toată lumea, plecă, cu Dumnezeu în gând, pe câmp, la voia întâmplării. La un moment dat se întâlni cu un om sărac care-i spuse:

— Dă-mi şi mie ceva de mâncare, sunt mort de foame. Ea îi dădu ultima bucăţică de pâine ce-o avea la ea, apoi zise: „Dumnezeu să te binecuvinteze”, şi plecă mai departe.

În drum întâlni un copil care-i spuse:

— Mi-e tare frig la cap, dă-mi ceva să mă acopăr.

Fetiţa nu stătu mult pe gânduri, îsi luă căciuliţa de pe cap şi i-o dădu.

Şi iar apăru un copil gol-goluţ, tremurând de frig. Îi dădu hăinuţa ei şi plecă mai departe. Ajunse într-o pădure pe înserat; o femeie sărmană veni la ea şi fetiţa îi dădu şi cămăşuţa pe care o mai avea, gândind: „E noapte, nu mă vede nimeni, pot să stau şi dezbrăcată”.

Şi, cum stătea ea aşa, deodată văzu deasupra capului o ploaie de stele care, când căDeau pe pământ, se prefăceau în monezi de aur. Din cer îi căzu la picioare o tunică ţesută din fir de aur şi un inel preţios. Ea îmbrăcă

tunica, îşi puse inelul pe deget, apoi începu să adune monedele de aur; deveni, astfel, foarte bogată şi trăi apoi în belşug şi fericire toată viaţa.

Căsuţa din pădure

A fost odată un tăietor de lemne tare nevoiaş, şi tăietorul ăsta trăia cu nevasta şi cele trei fetiţe ale lor într-un bordei, la marginea unui codru unde arareori călca picior de om. Şi într-o dimineaţă, înainte de-a pleca la lucru, ca de obicei, tăietorul îi spuse nevestei:

— Când s-o face de amiaz', trimite-mi pe fata cea mare în pădure, cu merinde, că altminteri n-o să pot mântui lucrul. Şi ca nu cumva să se rătăcească, mai adăugă el, o să iau cu mine punga asta de mei şi o să presar boabele pe tot drumul.

De îndată ce văzu soarele strălucind sus pe cer, deasupra pădurii, fata cea mare porni la drum cu o oală plină cu ciorbă. Dar vrăbiile de câmp şi de pădure, ciocârliile, cintezoii, mierlele şi ereţii ciuguliseră de mult boabele de mei. Aşa că fata nu mai putu să dea de urma drumului. O porni atunci la întâmplare şi merse ea aşa, până ce amurgi şi se întunecă de-a binelea. Copacii foşneau în întunericul nopţii, bufniţele scoteau tot soiul de ţipete şi pe fată începu s-o prindă frica. Deodată zări în depărtare o rază de lumină scânteind printre pomi.

„Acolo trebuie că e vreo aşezare de oameni, gândi ea; şi-mi spune inima că nu m-or lăsa pe seama fiarelor şi s-or îndura să-mi dea adăpost peste noapte…" Şi se îndreptă, încrezătoare, spre lumina aceea. Curând se afla în faţa unei căsuţe cu ferestrele luminate. Bătu la uşă şi un glas aspru îi răspunse dinăuntru: „Intră!" Fata păşi în tinda întunecoasă şi bătu la uşa odăiţei. „Dar intră o dată!",

strigă acelaşi glas aspru.

Şi când deschise uşa, fata văzu şezând la o masă un bătrân alb ca neaua, împovărat de ani. Moşneagul îşi ţinea obrazul sprijinit în mâini şi barba lui albă se revărsa peste tăblia mesei, până aproape de pământ. Lângă vatră se odihneau trei făpturi: o găinuşă, un cocoşel şi o vacă bălţată. Fata îi povesti bătrânului toate câte i se întâmplaseră şi-l rugă să-i dea adăpost peste noapte. Bătrânul se întoarse atunci către cele trei făpturi şi le zise:

Găinuşa mea bălaie,
Cocoşel cu mândre straie,
Şi tu, vaca mea bălţată,
Răspundeţi fetei pe dată!

„Ducs!”, răspunseră ele şi, pesemne, în limba lor, asta înseamnă „Să-i facem pe voie!”, căci bătrânul vorbi mai departe:

— La noi o să găseşti câte nu gândeşti şi toate din plin; du-te afară la vatră şi pregăteşte-ne ceva pentru cină!

În bucătărie, fata găsi atâtea, c-ar fi avut cu ce să îndestuleze o omenire întreagă. Se apucă ea de găti o mâncare să-ţi lingi degetele, nu alta, dar la cele trei făpturi nu se gândi defel. Aduse după aceea la masă o strachină plină vârf cu bucate, se aşează lângă bătrânul cel coliliu şi mâncă până ce-şi potoli foamea. După ce se sătură de-a binelea, îl întrebă pe bătrân:

— Ei, acu’ îs obosită; unde găsesc un pat să mă culc?

Cele trei făpturi răspunseră într-un glas:

Cu el ai mâncat,
Cu el ai băut,
Dar gândul la noi nu ţi-a fost.
Cată-ţi dar singură loc de-adăpost!

Atunci bătrânul grăi:

— Urcă treptele astea şi o să dai de-o odaie cu două paturi; scutură-le bine şi aşterne pe el cearşafuri curate,

că viu şi eu îndată să mă culc.

Fata urcă treptele şi după ce scutură paturile şi le primeni se întinse într-unul, fără să-l mai aştepte pe bătrân. După puţin veni şi bătrânul cel alb ca neaua. Şi când văzu că fata e cufundată într-un somn adânc, deschise o uşiţă în podea şi-i dădu drumul în pivniţă.

Seara, târziu, tăietorul de lemne se întoarse acasă şi-o luă la rost pe nevastă-sa că l-a lăsat să flămânzească toată ziua.

— Nu-s vinovată cu nimica, răspunse femeia. Fata a plecat cu prânzul, aşa cum ne-am înţeles, dar pesemne că s-o fi rătăcit; mâine o să se înapoieze acasă, n-ai grijă!

A doua zi, tăietorul se sculă înainte de revărsatul zorilor şi când fu să plece îi spuse nevesti-sii să-i trimită mâncarea cu fata cea mijlocie.

— O să iau cu mine o pungă cu linte, o linişti el; boabele de linte sunt mai mari decât cele de mei, aşa că fata o să le poată vedea mai uşor şi n-o să mai rătăcească drumul, ca soru-sa.

Când veni vremea prânzului, fata cea mijlocie porni şi ea cu mâncarea în pădure, dar nu găsi pe drum nici urmă de linte. Ca şi-n ajun, o ciuguliseră păsările codrului, de nu mai rămăsese măcar un bob. Fata rătăci în pădure, până se înnoptă, şi nimeri şi ea la căsuţa bătrânului. Acesta o pofti să intre înăuntru şi, de cum păşi pragul, fata îl rugă pe unchiaş să-i dea ceva de mâncare şi s-o adăpostească peste noapte.

Bătrânul cu barba albă se adresă din nou celor trei făpturi:

Găinuşa mea bălaie,
Cocoşel cu mândre straie,
Şi tu, vaca mea bălţată,
Răspundeţi fetei pe dată!

Cele trei făpturi răspunseră iarăşi „Ducs!” şi toate se petrecură ca şi cu o seară înainte: fata găti nişte bucate să-ţi lingi degetele, nu alta; mâncă şi bău cu bătrânul, după

pofta inimii, dar nu se îngriji câtuşi de puţin de animale. Când întrebă unde ar putea să-şi găsească un culcuş pentru noapte, ele îi strigară drept răspuns:

Cu el ai mâncat,
Cu el ai băut,
Dar gândul la noi nu ţi-a fost.
Cată-ţi dar singură loc de-adăpost!

De îndată ce fata adormi, intră şi bătrânul în odaie; o privi cu luare-aminte, clătină din cap şi, deschizând uşiţa cea tainică, o lăsă şi pe ea să cadă în pivniţă.

A treia zi dimineaţa, tăietorul de lemne îi spuse nevesti-sii:

— Astăzi să-mi trimiţi mâncarea cu fata cea mică; ascultătoare şi cuminte cum o ştiu, sunt sigur c-o s-o ţină numai pe drumul drept, nu ca surorile ei, care nu pot să stea o clipă locului, de parc-ar fi nişte zvăpăiaţi de bondari!

Dar nevastă-sa nici nu voi să audă:

— Vrei să-mi pierd şi copilul cel mai drag?

— Fii fără grijă, îi răspunse el; fata n-o să se rătăcească, căci e cuminte şi deşteaptă. Dar vorba ceea: „Paza bună trece primejdia rea”, aşa că tot am să iau nişte mazăre, s-o presar pe drum; boabele de mazăre sunt mai mari decât cele de linte şi-i vor arăta calea adevărată.

Dar când mezina ajunse în pădure, nu găsi nici măcar un bob de mazăre, căci porumbeii îşi umpluseră de mult guşile cu ele, aşa că nici ea nu mai ştiu încotro s-o apuce. Rătăcea de colo-colo şi nu-şi găsea o clipă de linişte, gândindu-se că bietul taică-său o să flămânzească din pricina ei şi că maica-sa o să se tânguie amarnic dacă s-o întâmpla ca nici ea să nu se mai întoarcă acasă.

Când se înnopta de-a binelea, numai ce zări şi ea luminiţa scânteind printre pomi şi, luându-se după ea, ajunse la căsuţa din pădure. Se rugă frumos de bătrân să-i dea adăpost peste noapte şi omul cu barba albă se adresă şi de astă dată celor trei făpturi:

Găinuşa mea bălaie,
Cocoşel cu mândre straie,
Şi tu, vaca mea bălţată,
Răspundeţi fetei pe dată!

„Ducs!”, răspunseră ele. Atunci fata se apropie de vatra lângă care stăteau animalele şi le dezmierdă drăgăstos; mângâie găinuşa şi cocoşelul, netezindu-le penele lucioase, iar pe vaca cea bălţată o scărpină între coarne.

Şi după ce, ascultând de îndemnul bătrânului, găti o ciorbă straşnică şi aduse castronul pe masă, îşi zise: „Oare se cade ca eu să mă îndestulez cu de toate, iar bietele animale să nu capete nimic? Că doar în casa asta găseşti câte nu gândeşti, şi toate din plin. Nu s-ar cuveni ca mai întâi să mă îngrijesc de animale?” Ieşi afară, după orz, şi-l presără pe dinaintea găinuşei şi a cocoşelului, iar pentru vacă aduse un braţ bun de fân aromat.

— Mâncaţi cu plăcere, dragele mele animale, le îmbie fata, şi dacă vi-e sete, o să vă aduc şi apă proaspătă.

Aduse apoi o găleată plină cu apă şi găinuşa şi cocoşelul se cocoţară îndată pe marginea găleţii; îşi afundară ciocurile în apă şi cât ai clipi îşi ridicară capul drept în sus, aşa cum beau păsările, iar vaca cea bălţată trase şi ea o înghiţitură zdravănă. După ce animalele se săturară, fata se aşeză la masă lângă bătrân şi mâncă ceea ce-i lăsase el. După puţină vreme, găinuşa şi cocoşelul îşi vârâră căpşorul sub aripi şi vaca cea bălţată începu să clipească din ochi, semn că-i era somn. Atunci fetiţa întrebă:

— N-ar fi timpul să mergem la culcare?

Omul cu barba albă se adresă şi de astă dată celor trei făpturi:

Găinuşa mea bălaie,
Cocoşel cu mândre straie,
Şi tu, vaca mea bălţată,
Răspundeţi fetei pe dată!

Şi ele răspunseră „Ducs!”. Apoi, către fetiţă:

Cu noi ai mâncat,
Setea ne-ai astâmpărat
Şi te-ai îngrijit cu drag de fiecare,
Somn uşor! E timpul de culcare...

Fata urcă treptele, scuturâ bine pernele şi abia isprăvi de întins aşternutul proaspăt, că şi veni bătrânul; se lungi în pat şi barba lui cea albă îi ajungea până la călcâie. Fata se urcă în patul celălalt şi adormi pe dată.

Dormi ea liniştită, până pe la miezul nopţii, când se iscă în casă o asemenea hărmălaie, că fata se trezi deodată din somn. Pârâia şi scârţâia prin toate ungherele; uşa se deschidea cu zgomot şi se izbea de perete, grinzile trosneau ca şi cum ar fi fost smulse din încheieturi, iar treptele păreau că sunt gata-gata să se prăbuşească. În cele din urmă se auzi o bubuitură asurzitoare ca şi când s-ar fi năruit întreg acoperişul. După ce zgomotele se potoliră, şi cum nu i se întâmplase nimic, fata continuă să stea liniştită în patul ei şi adormi din nou.

Dar când se trezi a doua zi, soarele răsărise de mult şi ce-i văzură ochii? Se afla într-o sală mare şi-n jurul ei toate se scăldau într-o strălucire nemaivăzută; pereţii erau zugrăviţi cu flori de aur, pe un câmp de mătase verde, iar patul era de fildeş şi plapuma de catifea purpurie. Foarte aproape de ea, pe un scaun, se afla o pereche de pantofi brodaţi cu mărgăritare. Fetei i se păru că totul e un vis, dar trei servitori îmbrăcaţi în straie bogate intrară în iatac şi o întrebară ce le porunceşte.

— Căutaţi-vă de treabă, răspunse fata. Mă scol îndată, să-i gătesc bătrânului o ciorbă şi, după aia, o să-mi satur găinuşa cea frumoasă, cocoşelul cel frumuşel şi frumoasa vacă bălţată.

Fata gândea că bătrânul trebuie să se fi sculat de mult, dar când aruncă o privire spre patul lui moşneagul dispăruse şi-n locul moşneagului în pat se afla un străin. Îl

privi mai cu luare-aminte şi-şi dădu seama că e tânăr şi frumos. Tocmai atunci se trezi şi flăcăul şi, ridicându-se în capul oaselor, zise:

— Sunt fecior de împărat şi am fost blestemat de-o vrăjitoare afurisită să trăiesc în pădurea asta, sub chipul unui om bătrân, albit de ani. Nimănui nu i s-a îngăduit să mă însoţească, în afară de cei trei servitori, care au luat unul înfăţişare de găinuşă, altul de cocoşel şi altul de vacă bălţată. Şi-mi era dat să zac sub puterea blestemului până ce s-ar fi ivit o fată cu inimă atât de bună, încât bunătatea ei să se reverse nu numai asupra oamenilor, ci şi asupra animalelor... Ţie ţi-a fost hărăzit aceasta şi-n miez de noapte ne-ai izbăvit de cruntul blestem. Şi casa cea veche din pădure s-a prefăcut iarăşi în palatul meu împărătesc...

După ce se sculară, feciorul de împărat porunci celor trei servitori să se gătească de drum, pentru a da de urma tăietorului de lemne şi a nevestei sale şi să-i poftească la nuntă.

— Dar unde sunt cele două surori ale mele? întrebă fata.

— Le-am încuiat în pivniţă şi mâine dimineaţă vor fi duse în adâncul pădurii, la un cărbunar, ca să-l slujească până ce s-or face mai bune şi nu vor mai lăsa să flămânzească bietele animale.

Prinţul fermecat

A fost odată ca niciodată, a fost un împărat care avea mai multe fete şi toate erau frumoase ca nişte zâne. Dar cea mai mică era atât de frumoasă, că până şi soarele, care văzuse atâtea, se oprea în loc, uitându-se la dânsa şi minunându-se de atâta frumuseţe.

La o mică depărtare de palatul împărătesc se întindea o pădure adâncă şi întunecoasă, iar în pădure, la umbra unui tei bătrân, se putea vedea o fântână. În zilele cu prea mare zăduf, cea mai mică dintre fetele împăratului se ducea în pădure şi se aşeza pe ghizdurile fântânii

răcoroase. Stătea aşa fără să facă nimic şi când o prindea urâtul scotea dintr-un buzunar o minge de aur; o arunca în sus, o prindea din zbor în căuşul palmelor şi-apoi o arunca iar. Ăsta era jocul care-i bucura cel mai mult inima.

S-a întâmplat însă odată ca mingea să-i scape din palme şi căzând pe pământ să se ducă de-a rostogolul de-a dreptul în fântână. Fata de împărat o urmări cu privirea, dar mingea pieri de parcă n-ar fi fost şi fântâna era tare adâncă, atât de adâncă, de nu-i putea zări fundul! Se porni atunci domniţa pe plâns şi plânse în hohote, neputând în nici un chip să-şi ostoiască amărăciunea. Şi cum se jelea ea, numai ce aude că-i strigă cineva din apropiere:

— Ce ţi s-a întâmplat, domniţă, de ce te boceşti aşa? Plângi că s-ar muia şi pietrele de mila ta!

Fata cătă în jur, să afle cine anume îi vorbeşte, şi văzu un broscoi ce taman atunci scosese din apă capul lătăreţ şi buburos şi privea la ea cu nişte ochi cât cepele!

— Ah, tu erai, moş Bălăcilă! se miră ea. Iaca, plâng că mi-a căzut mingea de aur în fântână.

— Şterge-ţi lacrimile şi nu mai plânge, o mângâie broscoiul, că-mi stă în putinţă să te ajut. Dar vorba e: ce-mi dai tu dacă-ţi aduc din apă jucăria?

— Orice doreşti, dragul meu broscoi; rochiile mele, pietrele nestemate, mărgăritarele, chiar şi coroana de aur, pe care o port pe cap, de-o pofteşti cumva!

Broscoiul o ascultă pe gânduri, apoi grăi:

— Nu-mi trebuie nici rochiile, nici mărgăritarele, nici pietrele nestemate, nici coroana ta de aur, dar dacă ai începe să mă iubeşti, dacă ai îngădui să-ţi fiu prieten şi tovarăş de joacă, să stau lângă tine, la măsuţa ta, să mănânc din talerul tău de aur, să beau din cupa ta şi să dorm în pătuceanul tău, dacă-mi făgăduieşti toate astea, acu' mă cobor în fântână şi-ţi aduc mingea.

— Îţi făgăduiesc, îţi făgăduiesc tot ce vrei, numai să-mi aduci mingea!

Dar în aceeaşi vreme, fata îşi zicea în sinea ei: „Ce tot îndrugă nerodul ăsta de broscoi! Că doar i-e sortit să se bălăcească în apă cu cei de-o fiinţă cu el şi să orăcăie într-

una; cum poate unul ca el să lege prietenie cu oamenii?!”

Cum o auzi pe domniţă făgăduindu-i tot ce dorea, broscoiul se dădu afund în fântână şi, cât ai bate din palme, ieşi iar deasupra apei, cu mingea de aur în gură, şi-o zvârli în iarbă. Fata de împărat să sară în sus de bucurie, nu altceva, când îşi revăzu jucăria ei dragă. O ridică şi, fără să-i spună broscoiului un singur cuvânt, o luă la fugă.

— Stai, stai, nu fugi! strigă în urma ei broscoiul. Ia-mă şi pe mine, că nu pot s-alerg atât de repede!

Dar în zadar orăcăia broscoiul cât îl ţineau puterile, că fata de împărat nu se sinchisea de el şi, cu cât se apropia mai mult de casă, cu atât fugea mai tare. Îşi uitase cu desăvârşire de bietul moş Bălăcilă, iar acesta, neavând încotro, se înapoie şi se lăsă din nou să cadă în fundul fântânii.

A doua zi, domniţa nici nu apucase bine să se aşeze la masă împreună cu împăratul şi cu toţi curtenii şi nici nu începuse să ia o bucătură din talerul ei de aur, că şi auzi deodată nişte paşi, lipăind afară, pe scara de marmură… Şi paşii făceau: „plici-pleosc, plici-pleosc!” Ascultă ea un răstimp şi numai ce se pomeni c-o bătaie în uşă şi desluşi un glas strigând:

— Fată de împărat, tu cea mai mică dintre domniţe, vino de-mi deschide uşa!

Domniţa alergă într-un suflet la uşă să vadă cine era şi, când o întredeschise, se şi trezi cu broscoiul în faţa ei. Trânti repede uşa şi, luând-o la fugă înapoi, se aşeză din nou la masă, tremurând toată de spaimă. Împăratul băgă de seamă că fetei îi bătea tare inima, mai-mai să-i spargă coşul pieptului, şi-o întrebă:

— De ce te-ai îngrozit aşa, copilă dragă? Au nu cumva ai zărit la uşă un zmeu, care a venit să te răpească?

— Da’ de unde, tată, n-am văzut nici un zmeu, răspunse fata, cu silă în glas. La uşă e un broscoi buburos!

— Un broscoi? Şi ce vrea broscoiul ăsta de la tine?

— Nu îndrăznesc, tată, a-ţi spune cum a fost! Ieri, pe când mă jucam lângă fântâna din pădure, mi-a căzut mingea de aur în apă. Şi fiindcă plângeam după ea de nu

mai puteam, a ieşit din fântână un broscoi şi pocitania asta, cum a făcut, cum n-a făcut, mi-a scos mingea tocmai de la fund. Iar mai înainte îmi ceruse să-i făgăduiesc că dacă mi-o aduce mingea o să legăm prietenie şi o să fim tovarăşi de joacă. Atâta m-a bătut la cap, că i-am făgăduit, ce era să fac! Dar nu mi-a trecut nici o clipă prin minte că broscoiul şi-ar putea face veacul şi altundeva decât în apă! Şi-acum stă proţap afară şi ţine morţiş să vină la mine!

În timpul ăsta, broscoiul bătea cu înverşunare la uşă şi striga:

Hai, deschide uşa,
Fată de-mpărat!
Ai uitat cuvântul
Care mi l-ai dat
Ieri, când la fântână
Mi te-am ajutat?
Hai, deschide uşa, fată de-mpărat!

Auzind acestea, împăratul grăi:

— Acu', dac-ai apucat să făgăduieşti, ţine-ţi făgăduiala. Du-te de-i deschide!

Fata se duse să-i deschidă uşa şi broscoiul sări pe dată pragul în sala împărătească; şi se ţinu scai după domniţă până ce ajunse în dreapta scaunului ei. Acolo se opri şi, când fata dădu să se-aşeze, glasul broscoiului se-auzi poruncitor:

— Da' pe mine cui mă laşi? Ia-mă lângă tine!

Se codi ea ce se codi, se făcu a nu fi auzit, dar împăratul îi porunci să îndeplinească voia broscoiului. Cum se văzu broscoiul pe scaun, gata ceru să-l urce şi pe masă… Şi dintr-o săritură se pofti singur între blide. Şi ceru de-acolo:

— Ia trage talerul mai aproape, să mâncăm amândoi din el!

Biata copilă se văzu silită să facă aşa cum îi poruncea broscoiul, cu toate că îi era scârbă şi n-avea nici o tragere de inimă. Broscoiul mâncă cu mare poftă, dar fetei de

împărat i se opreau bucăturile în gât şi nu se atinse aproape de nimic. La urmă, broscoiul zise:

— M-am ospătat cum se cuvine, dar mă simt ostenit, rău. Du-mă în odăiţa ta şi vezi de înfaşă pătuceanul cu aşternuturi de mătase, ca să ne culcăm.

Domniţa începu să plângă: tare se mai temea de broscoi! De frică şi de silă, nu-i venea nici să-l atingă, c-avea o piele umedă şi rece ca gheaţa…

Şi când te gândeşti că de-aici înainte trebuia să doarmă cu el în pătuceanul ei curat şi frumos… Parcă ar fi vrut să se împotrivească, dar împăratul se mânie şi-i spuse:

— Când te-ai aflat la ananghie, ţi-a plăcut să te bucuri de ajutorul broscoiului! Iar acum crezi că se cade să-l dispreţuieşti, nu-i aşa?! Nu-ţi mai face plăcere tovărăşia lui!

Nemaiavând încotro, domniţa apucă broscoiul cu două degete şi, ducându-l cu ea sus, îl zvârli într-un ungher al iatacului. Dar când dădu să se întindă şi ea în pat, broscoiul ţopăi până aproape de marginea patului şi-i strigă de-acolo:

— N-ai auzit că-s ostenit rău? Vreau să dorm şi eu la fel de bine ca şi tine; ia-mă sus în pat că, de nu, te spun împăratului!

Domniţa se făcu foc şi pară când îl auzi cum o ameninţă; îl ridică de jos, de unde se oţăra la ea, şi, izbindu-l cu toată puterea de perete, strigă:

— Na ce ţi-a trebuit, broscoi buburos! Acu’ ai şi tu linişte, am şi eu…

Şi ce să vezi? De îndată ce căzu jos, broscoiul se prefăcu într-un fecior de împărat, că ţi-era mai mare dragul să te uiţi la el: chipeş la înfăţişare, cu privirea ochilor blândă şi c-un farmec în ei cum nu se mai poate…

Împăratul îşi dădu cu mare bucurie încuviinţarea ca tânărul crai s-o ia de nevastă pe fiică-sa. Iar acesta îi povesti domniţei cum fusese blestemat de o vrăjitoare rea să se prefacă în broască şi că nimănui, în afară de dânsa, nu i-ar fi stat în putinţă să-l scape de sub povara cea grea a blestemului.

Apoi luară hotărârea ca a doua zi să pornească împreună spre împărăţia feciorului de împărat. Mai povestiră ei ce mai povestiră şi-apoi se culcară. Când se treziră din somn, în revărsatul zorilor, băgară de seamă că la poartă îi aştepta o caleaşcă trasă de opt cai albi, împodobiţi cu panaşe albe de struţi şi având hamuri cu totul şi cu totul de aur. Iar în spatele caleştii şedea Heinrich, sluga credincioasă a feciorului de împărat. Într-atât se întristase sluga asta credincioasă că stăpânul său fusese prefăcut în broască, încât umblase năuc câtăva vreme şi de teamă ca nu cumva să-i plesnească inima de durere şi-o strânsese în cercuri de fier.

Caleaşca aştepta la scara palatului să-i ducă pe tânărul crai şi pe aleasa inimii lui în împărăţia părintească. Heinrich cel credincios, care pregătise totul după cum cerea cuviinţa, îi ajută pe amândoi să urce în caleaşcă, iar după aceea se sui şi el în locul din spate. Şi inima-i tresălta de bucurie că-i fusese dat să-şi revadă stăpânul. Merseră ei o bucată bună de drum şi numai ce auzi feciorul de împărat o trosnitură înapoia lui de parcă s-ar fi rupt ceva. Şi cum nu-şi putu da seama ce poate fi, îi strigă slujitorului său:

Heinrich, auzi trosnitura?
Nu cumva s-a rupt trăsura?

Iar Heinrich se grăbi să răspundă:

Fii, stăpâne, liniştit,
Ia, un cerc, ici, a plesnit,
Ce-mi ţinea inima strâns
Să nu mor de-atâta plâns;
Că un biet broscoi erai
Şi sub vrajă grea zăceai...

Şi se auzi trosnind încă o dată, şi apoi iar o dată... Iar feciorul de împărat din nou crezu că trosneşte caleaşca şi că-i gata să se rupă. Dar nu caleaşca se rupea, ci cele două

cercuri de fier care se desprindeau din jurul inimii lui Heinrich cel credincios, care nu mai putea de bucurie că stăpânul său scăpase de sub urgia blestemului şi că era acum fericit cu aleasa inimii lui.

Prichindel

A fost odată un ţăran sărac şi ţăranul ăsta sta într-o seară în faţa vetrei şi dregea focul alături de nevasta lui care torcea. Şi-n tăcerea ce se aşternuse în odaie se auzi deodată glasul bărbatului:

— Ce rău e că n-avem şi noi copii! Casa noastră e atât de pustie şi de tristă, pe câtă vreme în casele altora e numai forfotă şi veselie…

— Asta aşa-i, răspunse femeia, oftând. De-am avea măcar unul singur şi chiar de-ar fi micuţ cât degetul cel mare de la mână şi încă aş fi mulţumită şi l-aş iubi din toată inima.

La câtăva vreme după aceea, se întâmplă că femeia rămase grea şi, după şapte luni, dădu naştere unui prunc. Copilul, cum să vă spun, avea înfăţişare omenească la fel ca orice copil, numai că era tare mic, cât un deget… Dar altfel era bine făcut, ca un voinic de-o şchioapă.

Părinţii nu-şi mai încăpeau în piele de bucurie şi-şi ziceau mereu:

— S-a nimerit s-avem un copil taman după cum ne-a fost dorinţa; flăcăul ăsta o să fie bucuria vieţii noastre şi ne-o fi drag mai mult decât orice pe lume!

Şi din pricină că era aşa micuţ de statură îi ziseră Prichindel. Copilaşul nu ducea lipsă de nimic, dar cu toate că i se dădea să mănânce din belşug, nu crescu deloc, nici un piculeţ, ci rămase ca-n ceasul când s-a născut. Dar după cum căta la toate cu ochişorii lui vioi şi neastâmpăraţi, se vedea cât colo că era isteţ nevoie mare şi pe ce punea

mâna îi ieşea din plin, fiind cuminte şi îndemânatic la toate.

Într-o zi, taică-său tocmai se pregătea să se ducă în pădure să taie nişte lemne. Şi cum ascuţea securea, nu ştiu cum zise el, mai mult pentru sine:

— Eh, bine-ar fi fost de-aş fi avut pe cineva care să vină cu căruţa după mine!

— De asta nu-ţi fie grijă, taică, strigă Prichindel, că-ţi aduc eu căruţa. Şi să ştii că la vremea hotărâtă sunt cu ea în pădure.

Auzindu-l ce zice, ţăranul începu să râdă.

— Ei drăcie, dau cum ar fi cu putinţă o treabă ca asta?! se miră el. Că doar eşti prea micşor ca să poţi ţine hăţurile…

— Păi asta nu-i nici o piedică, taică. Mama o să-mi înhame calul, iar eu o să mă vâr în urechea lui şi de-acolo o să-i poruncesc tot timpul încotro s-o ia.

— Dacă zici tu aşa, aşa să fie! se învoi taică-său. O dată om putea încerca…

Când socoti c-ar fi tocmai timpul potrivit pentru plecare, femeia înhămă calul la căruţă şi-l aşeză pe Prichindel în urechea acestuia.

Şi băiatul prinse a striga întruna, îndemnând bidiviul: „Hi, hi, murgule!”, ca s-o ia numai încotro trebuia. Şi calul se îndemna la drum şi gonea întins spre pădure, de parcă ar fi fost condus de un vizitiu priceput.

După câtăva vreme, Prichindel ajunse cu căruţa la marginea pădurii. În clipa când fu să cotească la capătul unei cărări şi-n timp ce striga din toţi răunchii: „Hi, hi, murgule!” îi ieşiră în cale doi străini.

— Măi, ce-o mai fi şi asta! strigă unul din ei, mirându-se straşnic. Ia te uită: căruţa merge singură, dar cineva trebuie că mână calul, numai că de văzut nu se vede nimeni… Unde o fi căruţaşul, naiba să-l ia?!

— Să ştii că ăsta nu-i lucru curat! răspunse celălalt. Ia hai să ne luăm după căruţă, să vedem unde are să se oprească.

Căruţa se afundă în pădure şi se opri într-un luminiş,

taman pe locul unde era stivuită o grămadă de lemne tăiate. Şi de cum îl zări pe taică-său, Prichindel îi strigă:

— Vezi, tată, c-am venit cu căruţa, după cum ne-a fost vorba? Acu' vino de mă dă jos!

Tată-său apucă cu mâna stângă calul de căpăstru, în timp ce cu dreapta îl scoase pe Prichindel din urechea calului. Flăcăul se aşeză vesel pe un pai, să se mai hodinească niţeluş. Când îl văzură pe Prichindel, cei doi străini rămaseră încremeniţi de uimire şi nu mai ştiură ce să spună. Dar într-un târziu îşi veniră în fire şi unul dintre ei îl luă pe celălalt deoparte şi-i şopti la ureche:

— Ascultă, frăţioare, ştii tu cum ne-am pricopsi cu prichindelul ăsta, de l-am arăta mulţimii pe la bâlciuri, în târgurile mari? Hai să vedem de nu-l putem cumpăra, că bună afacere ar fi…

Se îndreptară apoi spre tatăl băiatului şi, intrând în vorbă cu el, îi ziseră:

— Ia ascultă, omule, n-ai vrea să ne vinzi nouă prichindelul ăsta? Şi să n-ai nici o grijă, c-o s-o ducă mai bine ca acasă.

— Nici prin gând nu-mi trece, răspunse ţăranul, că doar un singur copil am şi mi-e drag ca sufletul. Nu-l dau pentru tot aurul din lume!

În această vreme, auzind spusele drumeţilor, Prichindel se urcă în pripă pe cutele hainelor lui taică-său, până ce-i ajunse pe umeri şi-i şopti la ureche:

— Vinde-mă, tătucă, şi nu-ţi fie teamă, că mă întorc eu degrabă înapoi!

Taică-său ascultă de flăcău, că-l ştia isteţ, şi, vânzându-l celor doi străini, luă părăluţe bune pe el.

— Unde vrei să şezi, ca să-ţi fie mai la îndemână? îl întrebară ei, după ce se încheie târgul.

— Aşezaţi-mă pe pălăria unuia din voi, da' aşa, mai înspre margine, că acolo am loc destul să mă preumblu şi-o să privesc la locurile pe unde treceam, fără teamă c-am să pic jos.

Îi făcură pe plac omuleţului şi, după ce Prichindel îşi luă rămas bun de la taică-său, porniră la drum. Merseră ei

aşa până începu a se lăsa amurgul şi, după o vreme, numai ce-l auziră pe Prichindel că le strigă cât îl ţineau puterile:

— Daţi-mă jos, daţi-mă jos degrabă, că m-au apucat nevoile!

— Ba rămâi colo sus unde eşti şi fă-ţi treaba liniştit, răspunse omul pe pălăria căruia şedea. Nu te sinchisi de fel, că n-am să mă supăr pentru un fleac ca ăsta; doar se întâmplă ca şi păsările cerului să scape câte ceva pe pălăria mea, şi ce, mă supăr de asta?!

— Nu, nu vreau! strigă Prichindel. Ştiu eu singur ce se cade şi ce nu. Daţi-mă repede jos!

Omul îşi scoase pălăria şi-l lăsă pe Prichindel pe un ogor, la marginea cărării ce tăia câmpul. Prichindel începu să sară printre brazde şi să se preumble printre bulgării de pământ, despicaţi de tăişul plugului. Şi deodată, pe nesimţite, se strecură într-o gaură de şoarece, pe care o dibuise de cum fusese dat jos.

— Noapte bună, boierilor! le aruncă Prichindel în bătaie de joc… Şi mai duceţi-vă acasă şi fără mine…

După ce-o ştersese, îşi mai râdea şi de ei! Cei doi pişicheri erau cătrăniţi rău şi alergară într-acolo, într-un suflet. Vârâră un băţ în gaura de şoarece ca să dea de el; scotociră-ncoace, scotociră-ncolo, dar truda le fu zadarnică. Prichindel se vâra tot mai afund şi cum între timp se întunecase de-a binelea, oamenii trebuiră să se lase păgubaşi şi să-şi caute de drum. Şi rămaseră cu punga goală, dar cu sufletul plin de obidă…

Când Prichindel băgă de seamă c-au plecat, ieşi îndată afară din ascunzătoare.

„Mare primejdie te paşte de mergi pe ogor pe întunecimea asta! îşi zise el. Lesne îţi poţi frânge gâtul în vreo hârtoapă…”

Dar, spre norocul lui, în drum dădu peste o găoace de melc.

— Slavă ţie, Doamne, că am unde să mân peste noapte fără nici o grijă! strigă el, bucuros, şi se cuibări în găoace.

Când era aproape să-l fure somnul, numai ce auzi doi

oameni trecând pe acolo. Şi unul din ei zicea:

— Cum am putea face noi ca să punem mâna pe banii şi argintăria popii, că-i putred de bogat?

— Las' că te-nvăţ eu cum! îi răspunse Prichindel, întrerupându-l din vorbire.

— Ce fu şi asta, frate-miu? strigă speriat unul din hoţi. Parcă am auzit pe cineva vorbind!

Hoţii se opriră pe loc şi ascultară cu luare-aminte. Atunci Prichindel grăi iarăşi:

— Luaţi-mă cu voi şi n-o să vă pară rău, c-o să vă ajut.

— Da' unde eşti, mă, omule?

— Căutaţi cu atenţie pe jos, răspunse Prichindel, da' numai înspre partea de unde mi se aude glasul.

În cele din urmă cei doi hoţi dădură peste voinicelul nostru şi-l ridicară în sus.

— Bine, mă, nichipercea, te lauzi tu c-ai putea să ne-ajuţi pe noi! Păi în ce chip anume?

— Ba nu mă laud deloc! Şi uite cum am să fac: o să mă strecor printre gratiile de fier, în cămara popii, şi-apoi o să vă dau de-acolo tot ce-o să vă poftească inima.

— Aferim! încuviinţară cu bucurie hoţii. Şi acu' hai la treabă, să te vedem ce poţi!

Când ajunseră ei la casa popii, Prichindel se strecură în cămară şi începu să strige cât îl ţinea gura:

— Mă, vreţi să vă dau tot ce e pe-aici?

Hoţii se înspăimântară rău şi căutară să-l domolească:

— Ci vorbeşte, bre, mai încetişor, nu cumva să trezeşti pe cineva!

Dar Prichindel se prefăcu că nu-i înţelesese şi începu să strige cu şi mai multă tărie:

— Ce vreţi, mă? Vreţi tot ce e pe-aici?

Bucătăreasa, care se odihnea în odaia de alături, auzind tot ce spusese flăcăul, se ridică în capul oaselor şi ascultă mai departe cu luare-aminte.

Când îl auziră răcnind, pe hoţi îi cuprinse iar frica şi, luându-şi picioarele la spinare, fugiră o bună bucată de drum, pe unde se nimeri. Dar în cele din urmă prinseră iar

inimă şi-şi ziseră că omuleţul e un ghiduş şi că-i place pesemne să glumească în felul ăsta. Se întoarseră şi-i şoptiră printre dinţi:

— Hai, lasă-te de şotii şi aruncă afară ceva de pe-acolo!

Atunci Prichindel începu să strige din răsputeri:

— Vă dau tot ce e pe-aici, da' întindeţi numai mâinile!

Bucătăreasa, care trăgea cu urechea, desluşi de data asta fiecare cuvinţel şi, sărind din pat, dădu buzna în cămară. Auzind lipăit de paşi, hoţii o luară la sănătoasa de parcă i-ar fi gonit Scaraoţchi din urmă.

Slujnica nu se dumerea defel ce se întâmplase, şi cum orbecăia şi nu desluşea nimic din pricina întunericului, se grăbi să aducă din camera ei o lumânare aprinsă. Când veni îndărăt cu lumina, Prichindel se furişă în şură, fără ca femeia să-l fi putut zări. Biata slugă se culcă din nou, socotind că poate a visat cu ochii deschişi…

Prichindel urcă pe grămezile de fân şi-şi căută un loc potrivit pentru culcuş. Gândea să-şi odihnească oasele, cuibărit în pătuceanul ăsta moale, până-n revărsatul zorilor, şi-apoi să se reîntoarcă acasă, la părinţii lui. Dar vezi că i-a fost hărăzit să mai pătimească şi să mai treacă prin nenumărate belele, că multe necazuri şi nenorociri trebuie să întâmpine omul pe lumea asta… Cum se crăpă de ziuă, slujnica se sculă să dea de mâncare la vite. Mai întâi intră în şură, de unde luă un braţ de fân, şi se nimeri ca tocmai în fânul acela să-şi fi aflat Prichindel culcuşul. Dar flăcăiaşul nostru era atât de adâncit în somn încât nu prinse de veste şi nu se trezi decât când fu în gura unei vaci, care-l înghiţise o dată cu fânul.

— Ah, Doamne, se minună el, cum de ajunsei în moara asta!?

Dar îşi dădu numaidecât seama unde se află şi se feri cu grijă, să nu-l macine vaca între măsele. Dar în cele din urmă se pomeni alunecând în pântecele vacii.

„Ce întuneric e în încăperea asta! Pesemne că a uitat să facă ferestre, îşi zise Prichindel, şi d-aia n-are pe unde pătrunde soarele… Şi barem de-aş avea la îndemână vreo

lumânare, dar de unde să-ţi faci rost pe aici de aşa ceva!”

De altfel adăpostul nu-i era câtuşi de puţin pe plac şi ceea ce îl supăra şi mai mult era fânul care venea în grămezi, sporind necontenit, astfel că locul cu pricina se strâmtora din ce în ce mai mult. De frică, Prichindel începu să strige cât îl ţinea gura:

— Nu-mi mai daţi fân! Nu-mi mai daţi fân!

În clipa aceea slujnica tocmai mulgea vaca şi auzind glas de om şi nevăzând pe nimeni şi fiindcă recunoscuse că era tot glasul care o trezise din somn peste noapte, se înspăimântă într-atât că alunecă de pe scăunel şi răsturnă laptele, care se risipi pe jos. Alergă ea apoi în fugă la stăpânul său şi-i zise, abia trăgându-şi sufletul:

— Văleu, părinte, vaca noastră vorbeşte!

— Pesemne că ţi-ai pierdut minţile, femeie, o înfruntă popa. Totuşi se duse în grajd, să vadă ce s-o fi petrecând pe acolo. Dar de îndată ce ajunse în prag, Prichindel începu să strige din nou:

— Nu-mi mai daţi fân! Nu-mi mai daţi fân!

Popa încremeni de spaimă şi, crezând c-a intrat necuratul în vacă, porunci să fie tăiată numaidecât. După ce-o tăiară, slugile aruncară burta vacii la gunoi. Şi Prichindel izbuti cu mare greutate să-şi facă drum de ieşire, ca să scape de acolo. Dar abia îşi scoase capul la lumină, că o altă nenorocire se abătu asupra lui. Un lup hămesit de foame, care se furişase prin ogradă în căutarea unei bucături, zări tocmai atunci ceea ce căuta şi înghiţi pe dată toată burta, dintr-o hăpăitură. Dar Prichindel nu-şi pierdu curajul.

„Poate c-o fi vreo făptură de înţeles lupul ăsta!”, gândi el. Şi din bezna în care se afla, începu să strige din toate puterile:

— Dragă lupuşorule, ştiu eu un loc unde ai putea găsi un ospăţ pe cinste, să te-nfrupţi numai cu bunătăţi!

— Aşa?! Şi unde e locul cu pricina? întrebă lupul.

— În cutare şi cutare loc, îi desluşi pe îndelete glasul. Şi n-ai alta de făcut decât să te vâri în cămară printr-o bortă din perete. O să dai acolo peste ce nici nu gândeşti:

cârnaţi, slănină şi cozonaci şi totul din belşug, să mănânci cât îţi pofteşte inima!

Dar lupul de unde era să ştie că Prichindel gândea să-l ducă tocmai la casa tatălui său?! Nu se lăsă mult rugat şi o porni în goană într-acolo. Peste noapte se strecură prin bortă în cămară şi începu să înfulece bucuros din toate bunătăţile. După ce se săturâ, vru să-şi ia tălpăşiţa tot pe unde venise, dar de mult ce se ghiftuise, i se umflase burduhanul, încât nu-i mai fu cu putinţă să iasă prin bortă.

Pe asta îşi bizuise şi Prichindel socoteala, din capul locului, şi începu de îndată să facă o larmă straşnică din burta lupului, ţipând şi urlând cât îl ţineau puterile.

— Da’ mai astâmpără-te şi taci o dată, c-ai să scoli lumea din somn! se răsti la el lupul.

— Ce-mi pasă, de s-or trezi! răspunse flăcăul. De ospătat tu te-ai ospătat pe îndestulate, acum e rândul meu să petrec, şi petrec după cum mi-e voia!

Şi începu iar să strige cât îl lua gura.

În vremea asta, de atâta zarvă, părinţii lui Prichindel se treziră din somn şi alergară spre cămara de unde venea glasul. Se uitară înăuntru printr-o crăpătură şi, când văzură lupul, deteră fuga de luară omul, toporul, iar femeia, coasa.

— Rămâi tu în urmă! zise bărbatul către nevastă-sa în clipa când se pregătea să intre pe uşă. Dacă nu moare, după ce l-oi izbi eu în moalele capului cu toporul, înfige şi tu coasa în el şi caută de-i spintecă burta.

Auzind glasul lui taică-său, Prichindel începu să strige:

— Taică dragă, eu sunt aici, în burta lupului!

— Slavă Domnului că ne-am regăsit copilul, că ne e mai drag decât sufletul!, rosti omul, nemaiîncăpându-şi în piele de bucurie.

Apoi îi spuse femeii să lase coasa deoparte, ca nu cumva să-l vatăme pe Prichindel şi, ridicând toporul, îl izbi pe lup drept în moalele capului, de căzu acesta trăsnit la pământ. După aceea aduseră un cuţit şi-o foarfecă şi, spintecându-i burta, îl scoaseră de acolo pe fiul lor cel

iubit.

— De-ai şti cât de mult ţi-am dus grija! zise taică-său.

— Mult mi-a fost dat să mai colind şi eu prin lume, da' acu', slavă Domnului, pot răsufla în voie, că mi-e îngăduit să văd iarăşi lumina zilei!

— Da' pe unde-ai tot umblat, dragu' tatii?

— Mai bine întreabă-mă pe unde n-am fost… Ah, tată, am nimerit mai întâi într-o gaură de şoareci, apoi în pântecele unei vaci şi-n cele din urmă am ajuns în burta lupului. Dar de-acu' rămân pentru totdeauna cu voi.

— Iar noi n-o să te mai vindem nici pentru toate bogăţiile din lume! ziseră părinţii lui Prichindel şi prinseră să-l sărute şi să-l drăgălească.

Îl ospătară apoi cu ce aveau ei mai bun în casă şi-i făcură îmbrăcăminte nouă, că cea veche se ponosise de cât o purtase pe drumurile cele lungi şi grele.

Gâsca de aur

A fost odată un om şi omul ăsta avea trei feciori. Pe cel mai mic dintre ei îl porecliseră Prostilă şi-l luau în râs şi-l umpleau de ocări ori de câte ori aveau prilejul. Într-o bună zi, cel mai mare dintre fraţi vru să se ducă în pădure să taie lemne şi, mai înainte de a pleca, maică-sa îi puse-n traistă un cozonac bine rumenit şi tare gustos şi-o sticlă cu vin, ca să aibă cu ce-şi potoli foamea şi setea. Şi de cum ajunse în pădure, flăcăul nostru se şi întâlni cu un omuleţ bătrân şi tare cărunt. După ce-i dădu bineţe, omuleţul prinse a se ruga de el:

— Măi, băiete, dă-mi şi mie o bucată din cozonacul tău şi lasă-mă să sorb o înghiţitură de vin, că nu mai pot de

foame şi sete şi mă simt sleit!

Vezi însă că flăcăul se ţinea că-i deştept şi se răsti la omuleţ:

— Da’ ştii că n-ai pretenţii mari! Păi dacă ţi-oi da din cozonacul şi din vinul meu, mie ce-mi mai rămâne? Vezi-ţi de drum şi nu mai supăra oamenii cerşind!

Şi lăsându-l în plata Domnului pe omuleţ, îşi văzu de drum mai departe. Ajunse la locul cu pricina şi se apucă imediat de lucru. Dar în timp ce se căznea să doboare un copac, loviturile cădeau anapoda; şi, ca un făcut, îi scăpă securea din mână şi nimeri cu tăişul în braţ, de trebui s-o pornească din nou spre casă să-şi lege rana. Vezi că pătărania asta i se trăsese de la omuleţul cel cărunt.

Când fu să plece în pădure cel de-al doilea fecior, maică-sa îi puse-n traistă, ca şi celuilalt, un cozonac gustos şi-o sticlă cu vin. Omuleţul cel bătrân şi cărunt îndată îi ieşi în cale şi-i ceru şi lui o bucată de cozonac şi o înghiţitură de vin. Dar mijlociul se răsti la el, ca şi fratele său mai mare:

— Ei, asta-i bună! Păi dacă ţi-oi da şi ţie, n-o să-mi mai rămână nici pe-o măsea, aşa că vezi-ţi de drum şi nu mai supăra degeaba oamenii!

Şi lăsându-l în plata Domnului pe omuleţ, nici că se mai sinchisi de el şi-şi văzu de drum mai departe.

Dar pedeapsa nu întârzie să vină: după ce izbi de câteva ori cu securea în trunchiul unui copac, se vătămă aşa de rău la un picior, că trebui să fie dus acasă. Văzând ce se întâmplase cu fraţii săi, Prostilă îşi pusese în gând să încerce şi el. Şi începu a se ruga de taică-său:

— Taică, lasă-mă şi pe mine o dată să mă duc în pădure la tăiat lemne!

Şi taică-său îi răspunse:

— N-ai văzut cât au pătimit fraţii tăi de pe urma asta? Lasă-te păgubaş, băiete, că n-ai tu cap pentru astfel de treburi!

Dar Prostilă nu şi nu, că el vrea să se ducă. Stărui atâta, că până la urmă taică-su trebui să încuviinţeze:

— Ei, atunci du-te! Că de câte-i pătimi, poate c-o să-ţi

vină şi ţie mintea la cap!

Maică-sa îi dădu şi lui un cozonac, dar vezi că fusese plămădit numai cu apă şi copt în spuză! Şi-i mai puse-n traistă şi-o sticlă cu bere înăcrită… Când ajunse prâslea în pădure, se întâlni şi el cu omuleţul cel bătrân şi cărunt. După ce-i dădu bineţe, moşneagul prinse a se ruga de el:

— Măi, flăcăiaş, măi, dă-mi şi mie o bucată din cozonacul tău şi lasă-mă să sorb o înghiţitură de vin din sticla ta, că nu mai pot de foame şi de sete!

Prostilă luă aminte la vorbele omuleţului şi-i răspunse cu blândeţe:

— Moşnegelule dragă, n-am în traistă decât un cozonac copt în spuză şi-o sticlă cu bere acră, da' dacă-ţi sunt pe plac bucatele astea, n-ai decât să te-aşezi colea, lângă mine, să ne ospătăm împreună. Se aşezară ei pe iarbă şi când scoase Prostilă merindele din traistă, o dată-mi făcu nişte ochi… şi cum să nu facă dacă văzu dinainte-i un cozonac galben galben, de parcă ar fi fost plămădit numai cu ouă, şi dacă băgă de seamă că berea se preschimbase în vinul cel mai de soi! Mâncară ei şi băură până ce se săturară şi la sfârşit omuleţul zise:

— Fiindcă mi-ai dovedit că ai inimă bună şi din puţinul tău eşti gata să împarţi bucuros cu alţii, să ştii c-am să te fac fericit! Uite, vezi copacul cel bătrân de colo? Apucă-te de doboară-l şi vei găsi ceva la rădăcina lui.

Acestea zicând, omuleţul îşi luă rămas bun şi-şi văzu de drum. Prostilă doborî copacul şi găsi la rădăcina lui o gâscă cu penele numai şi numai de aur. O luă sub braţ şi se îndreptă spre hanul unde gândea să rămâie peste noapte. Hangiul avea trei fete, care, de îndată ce văzură gâsca, nu-şi mai aflară locul de curioase ce erau. Ardeau de nerăbdare voind să afle cât mai degrabă ce şart are pasărea asta minunată şi de ce soi o fi. Şi ar fi dat tustrele orice numai să se aleagă fiecare cu câte-o pană de aur!

Fata cea mare privea la gâscă cu jind şi-şi zicea în sinea ei:

„Las' că găsesc eu un prilej să pot smulge o pană!" Şi când Prostilă ieşi afară pentru o clipă, fata îşi luă inima-n

dinţi şi apucă gâsca de-o aripă. Dar vezi, drăcie: degetele îi rămaseră prinse de pene!

Puţin după aceea veni şi cea mijlocie, cu gândul să smulgă şi ea o pană de aur. Dar abia se atinse de soru-sa, că şi rămase agăţată de ea.

Când o văzură venind şi pe cea de-a treia, care nutrea şi ea acelaşi gând, cele două surori mai mari strigară la ea:

— Nu te apropia, pentru numele Domnului, nu te apropia!

Dar fata nu pricepu defel de ce-i tot strigau surorile ei să nu se apropie de gâscă şi gândea în sinea ei: „Dacă ele sau putut duce, de ce nu m-aş duce şi eu?” şi se repezi spre gâscă.

Dar abia o atinse pe una din surorile ei, că şi rămase agăţată de ea. Astfel, câteşitrele trebuiră să-şi petreacă noaptea alături de zburătoarea cu pene de aur.

A doua zi, Prostilă îşi luă gâsca la subsuoară şi-o porni întins la drum, fără să se sinchisească de cele trei fete care erau agăţate de ea. Şi bietele fiice ale hangiului trebuia s-o ţină tot într-o fugă după Prostilă, fie c-o lua la dreapta, fie c-o lua la stânga, oriîncotro îl duceau picioarele… Când ajunseră în mijlocul unei câmpii, numai ce se întâlniră c-un popă care tocmai trecea şi el pe acolo. Zărind popa o asemenea blestemăţie, începu să strige ca din gură de şarpe:

— Necuviincioaselor, nu vă e ruşine să vă ţineţi scai după un flăcău? Oare se cuvine să faceţi una ca asta?!

Şi după ce le muştrului în lege, o apucă pe cea mai mică de mână, cu gândul s-o oprească. Dar de îndată ce-o atinse, rămase şi el agăţat şi, de voie, de nevoie, trebui să alerge şi el în rând cu câteşitrele. Merseră ei ce merseră, dar nu prea mult, şi iată că-n calea lor se ivi dascălul, care se minună grozav când îl văzu pe popă alergând cât îl ţineau picioarele în urma a trei fete…

— Ei, părinte, da’ încotro grăbeşti aşa tare?! îi strigă el. Nu cumva să te iei cu altele şi să uiţi că mai avem azi un botez!

Acestea zicând, se repezi la popă şi dădu să-l tragă de mânecă, dar rămase şi el agăţat...

Cum alergau ei aşa toţi cinci, agăţaţi unul de altul de parcă ar fi fost înşiraţi pe-o sfoară, numai ce le trecură pe dinainte doi ţărani, care veneau de pe câmp, cu sapele pe umeri. Popa îi strigă încă de departe, rugându-i să-i scape pe el şi pe dascăl de pacostea asta. Dar de-ndată ce-l atinseră ţăranii pe dascăl, rămaseră şi ei agăţaţi. Ei, comedie mare; şapte inşi se înşirau acum după Prostilă, care zorea cu gâsca la subsuoară! Merseră ei ce mai merseră şi-ntr-un sfârşit ajunseră într-o cetate mare, unde domnea un împărat care avea o fiică, numai bună de măritat. Şi era fiica împăratului atât de sanchie şi de ursuză din fire, că nimeni până atunci n-o putuse face să râdă. Din această pricină, împăratul dăduse o pravilă în care sta scris că acela care o va face pe domniţă să râdă o va lua de nevastă.

Auzind acestea, Prostilă se înfăţişă înaintea fetei, cu gâsca la subsuoară şi cu tot alaiul cel năstruşnic după el. Şi când îi văzu domniţa pe toţi şapte alergând în urma lui Prostilă, de parcă ar fi fost înşiraţi pe-o sfoară, o dată izbucni într-un hohot de râs şi cu atâta poftă râse, că nu-i mai fu chip să se oprească. Şi dacă văzu Prostilă că împlinise porunca împăratului, cuteză să-i ceară fata de nevastă, precum sta scris în pravilă. Numai că împăratului nu prea îi era pe plac ginerele şi născocea fel şi fel de chichiţe ca să scape de el. Până la urmă îi zise că i-o va da de nevastă pe fie-sa numai atunci când i-o aduce pe cineva care să fie în stare să bea tot vinul care ar încăpea într-o pivniţă.

Prostilă se gândi că numai omuleţul cel cărunt din pădure i-ar putea veni în ajutor cu-n sfat de folos. Porni deci într-acolo şi când ajunse zări un om care şedea jos, taman pe locul unde doborâse copacul, şi părea să fie tare amărât. Prostilă îl întrebă ce tot are pe inimă de stă cătrănit şi omul răspunse:

— Cum aş putea să fiu altfel dacă mă chinuieşte o amarnică de sete şi n-am cu ce-o stinge?! Iar de apă, cât o

fi ea de rece, nu mă pot atinge, că nu-mi prieşte defel! E drept ca adineauri am golit un butoi cu vin, dar ce înseamnă o picătură la setea care mă frige pe mine? E taman cât o picătură de apă pe o piatră înfierbântată, zău aşa!

— Păi dacă-i numai asta, atunci află că mi-e în putinţă să-ţi astâmpăr setea, îi zise Prostilă. Hai, frăţioare, cu mine şi o să bei până n-o să mai poţi!

Îl duse apoi în pivniţa împăratului şi omul nostru se înfipse lângă butoaiele cele mari şi, luându-le la rând, bău de stinse, până ce începură a-l durea şalele, nu alta... Nici nu trecuse bine ziua şi secase vinul din toate butoaiele.

Prostilă se duse la curte şi-i ceru din nou împăratului să-i dea fata de nevastă. Dar ţi-ai găsit să i-o dea! Şedea cătrănit toată vremea şi nu se putea hotărî în ruptul capului să-şi mărite odrasla după un neisprăvit ca ăsta, căruia toată lumea îi zicea Prostilă. Şi ca să scape de el, îl mai puse la o încercare. Cică trebuia să găsească un om care să fie-n stare să mănânce un munte de pâine... Prostilă nu stătu multă vreme pe gânduri, ci porni imediat la drum. Când ajunse în pădure, în acelaşi loc unde doborâse copacul, zări un om cu o mutră tare necăjită, care-şi tot strângea cureaua peste burtă, văicărindu-se întruna:

— Vai de măiculiţa mea, am înfulecat un cuptor întreg de pâine, da' ce-mi poate ajunge doar un cuptoraş când sunt lihnit de foame?! Prin burtă-mi fluieră vântul şi trebuie să-mi strâng tot mereu cureaua ca să nu cad de-a-n picioarelea!

Auzind acestea, Prostilă se bucură tare mult şi-i zise:

— Mă, frate-miu, hai de te scoală şi vino cu mine, c-o să-ţi dau să mănânci până te-i ghiftui!

Ajunseră ei în cetatea împărătească şi ce să vezi acolo: din făina care fusese strânsă în întreaga împărăţie, împăratul dăduse poruncă să se facă un munte uriaş de pâine.

Pădureţul cel hămesit de foame se aşează la poalele muntelui de pâine şi începu să înfulece din el, de parcă se

băteau turcii la gura lui. Într-o singură zi n-avu ce alege din muntele de pâine; şi când se lăsă seara, nu mai rămăsese din el nici măcar o fărâmiţă…

Dacă văzu asta Prostilă, îi ceru pentru a treia oară împăratului să-i dea fata de nevastă, dar acesta căută şi de astă dată să umble cu fofârlica, doar-doar o scăpa de el.

Şi, în cuvinte mieroase, îl îndemnă să-i aducă la curte o corabie care să fie aşa de năzdrăvană, încât să plutească şi pe apă, şi pe uscat.

— Când te-oi vedea venind cu corabia la curtea palatului, îi mai zise el, voind să dea vorbelor un anume înţeles, să ştii că nu voi mai avea nici o pricină de împotrivire şi ţi-oi da fata de nevastă, pe loc.

Prostilă porni iar în pădure spre locul cu pricina şi aici îl găsi pe omuleţul cel bătrân şi cărunt pe care-l ospătase din puţinele lui bucate. Şi bătrânul, ascultându-i păsul, îi grăi astfel:

— Am mâncat şi am băut şi acu’ o să-ţi dau şi corabia! Acestea toate ţi s-au cuvenit pe drept, fiindcă n-am putut să-ţi uit bunătatea şi mila pe care mi-ai arătat-o la nevoie.

Şi omuleţul cel bătrân şi cărunt îi dărui corabia năzdrăvană, care, pasămite, plutea şi pe apă, şi pe uscat. În clipa când Prostilă i-o aduse peşcheş împăratului, acesta nu mai avu ce să zică, vezi bine că i se duseseră pe apa sâmbetei toate şiretlicurile… şi-i dădu fata de nevastă.

Şi se făcu o nuntă ca-n poveşti; iar după moartea împăratului, Prostilă urcă în scaunul domnesc şi trăi în fericire, până la adânci bătrâneţi, alături de nevasta lui.

Darul piticilor

A fost odată un croitor şi un giuvaergiu şi au pornit ei împreună la drum, că aveau amândoi cam aceeaşi ţintă.

Şi mergând ei aşa, într-o seară, după ce soarele apuse în dosul munţilor, numai ce le veniră în auz sunetele unui cântec îndepărtat, care se desluşea din ce în ce mai mult. Şi cum cântecul suna ciudat dar şi deosebit de plăcut, îşi uitară de orişice oboseală şi-o luară repede înspre partea de unde venea cântecul.

Luna răsărise de-acum pe cer şi lumina drumul ca ziua, aşa că cei doi călători putură să meargă fără de nici o oprelişte. Şi-n curând, ajunseră la o colină. Şi pe colina aceasta zăriră o mulţime de omuleţi care se ţineau de mână şi dănţuiau plini de voioşie, învârtindu-se în cerc. Şi-n timp ce jucau de mama focului, cântau cu toţii o melodie tare duioasă. Păsămite, ăsta era cântecul pe care-l desluşiseră cei doi călători. În mijlocul piticilor se afla un bătrân, care era mai mare de stat decât ceilalţi şi omuleţul ăsta purta un veşmânt împestriţat cu toate culorile şi-avea o barbă cenuşie, care-i atârna până la glezne.

Croitorul şi giuvaergiul se opriră să privească la dănţuiala piticilor şi se minunară de frumusestea jocului şi de dulceaţa cântecului.

La un moment dat, bătrânul le făcu semn să intre şi ei în joc şi omuleţii desfăcură cercul cu dragă inimă, îmbiindu-i la rându-le să se prindă în horă.

Cum era îndrăzneţ din fire, giuvaergiul se şi apropie dar vezi că croitorul se sfii la început şi rămase pe loc. Dar

când văzu cum se veselesc cu toţii, îşi luă inima în dinţi şi se prinse şi el în joc. Cât ai clipi, cercul se închise din nou şi prichindeii se prinseră să cânte şi să topăie ca nişte apucaţi, făcând sărituri de doi coţi. În acest timp, bătrânul scoase un paloş care-i atârna la cingătoare şi începu să-l ascută.

Şi când fu de ajuns de ascuţit, aruncă o privire înspre cei doi străini că li se făcu la amândoi inima cât un purice. Dar până să se gândească bine la ce aveau de făcut, bătrânul îl apucă pe giuvaergiu de chică şi, cu cea mai mare iuţeala, îi tăie părul de pe cap şi mândreţea de barbă stufoasă. Şi la fel păţi şi croitorul.

După ce-i sluţi astfel, bătrânelul îi bătu pe umăr, de parcă ar fi vrut să le spună că e bucuros că nu s-au împotrivit şi, dacă văzură asta, celor doi le mai veni inima la loc.

Moşneagul le arătă cu degetul o grămadă de cărbuni şi le dădu de înţeles să-şi umple cu ei buzunarele. Şi cu toate că nu pricepeau la ce le-ar putea folosi nişte cărbuni, amândoi îl ascultară. Apoi plecară mai departe, să-şi găsească un culcuş peste noapte, că picau de somn.

Merseră ei ce merseră, dar nu prea mult şi când ajunseră în vale, clopotele de la biserică băteau de miezul nopţii. Şi pe dată cântecul amuţi. Tot alaiul piticilor se făcu nevăzut şi colina rămase pustie în lumina lunii. Cei doi călători găsiră adăpost la un gospodar care se îndură de ei să-i lase în grajd. Şi făcându-şi culcuşul pe-un maldăr de paie, amândoi se culcară, învelindu-se cu ţoale, că se lăsase frigul. Vezi însă că din pricina oboselii, uitaseră să-şi scoată cărbunii din buzunar şi o greutate care-i înghioldea şi-i apăsa îi făcu să se trezească mai devreme ca de obicei. Băgară ei mâna în buzunar, să vadă ce-i supără, şi când o scoaseră, nu le veni să-şi creadă ochilor că în loc de cărbuni era plină de aur! Şi ce crezi, părul de pe cap şi barba le crescuseră la loc, din belşug.

Acu’ erau oameni avuţi, dar vezi că giuvaergiul, care din fire era mai hrăpăreţ, îşi umpluse mai vârtos buzunarele decât croitorul şi avea de două ori mai mult

aur decât acesta. Dar parcă era mulţumit! Un hrăpăreţ, când are mult jinduieşte după şi mai mult... Cum era lacom de avere, giuvaergiul îi propuse croitorului să mai zăbovească pe acele locuri şi, când s-o întuneca, să meargă iarăşi la colina unde-i găsise pe pitici şi să ia cu ei o comoară şi mai mare. Vezi însă că croitorul nici nu vru să audă de aşa ceva.

— Eu sunt mulţumit cu ce am. Peste puţin o să ajung meşter şi-o să mă însor cu aleasa inimii. Şi pot spune că o să fiu un om fericit... La ce m-aş lăcomi?

Dar ca să-i facă pe plac, mai rămase încă o zi în satul unde mânaseră peste noapte. Către seară, giuvaergiul îşi atârnă pe umăr câteva traiste ca să poată îndesa în ele cât mai mulţi cărbuni şi-o porni la drum către colina piticilor. Şi ca şi în noaptea trecută, îi află pe toţi acolo, jucând de mama focului şi cântând. Moşneagul îl mai tunse o dată chilug şi după asta îl îndemnă să ia din grămada de cărbuni. Giuvaergiul doar atâta aştepta şi începu să-şi umple traistele cât încăpea în ele. Apoi se întoarse fericit în satul unde aştepta croitorul şi, culcându-se, se acoperi cu haina. Şi mai înainte de a adormi, îşi spuse: „Chiar dacă m-o înghioldi aurul de mi-o scoate sufletul, o să strâng din dinţi şi-o să rabd!” Şi dormi el legănat de dulcea presimţire că a doua zi va fi un om putred de bogat.

În zori, de cum deschise ochii, se sculă să-şi cerceteze buzunarele, dar nu mică-i fu mirarea când scoase de acolo doar cărbuni. Şi oricât de mult căuta, nu găsi decât tot cărbuni. „Nu-i mare pagubă, se mângâie el, că tot mi-a mai rămas aurul pe l-am dobândit în noaptea trecută!” Şi se duse să-l ia de unde îl ascunsese, ca să-şi mai bucure ochii cu strălucirea lui. Şi ce crezi, odată rămase încremenit de spaimă, că-n locul aurului erau acum doar cărbuni! De amar, se bătu peste frunte cu palma plină de negreală şi pe loc simţi că tot capul îi este neted ca în palmă, şi la fel şi bărbia.

Vezi însă că nenorocirea lui nu luase încă sfârşit... Abia acum băgă de seama că pe lângă cocoaşa din spate, îi mai crescuse o cocoaşă la fel de mare şi-n faţă. Abia atunci

pricepu că fusese pedepsit pentru lăcomia lui şi, de mâhnit ce era, începu să se jelească amarnic. La ţipetele lui, croitorul cel cumsecade se trezi din somn şi găsi o mulţime de vorbe bune ca să-i ogoiască durerea:

— Ai fost tovarăşul meu de drum şi-o să rămâi la mine cât oi trăi. Şi-o să împărţim averea frăţeste.

Croitoraşul se ţinu de cuvânt, dar bietul giuvaergiu trebui să poarte toata viaţa cele două cocoaşe. Şi cum rămăsese chelbos, trebui să-şi acopere capul cu o căciulă, ca să nu i se vadă beteşugul ăsta.

Bunicul şi nepotul

A fost odată un bătrân împovărat de ani. Şi de bătrân ce era, privirea i se tulburase, auzul îi slăbise şi-i tremurau genunchii la orice mişcare. Când şedea la masă să mănânce, abia mai putea să ţină lingura în mână: vărsa ciorba pe masă, iar uneori îi scăpau chiar bucăturile din gură.

Şi văzând până unde ajunsese bătrânul cu nevolnicia, fiul şi noră-sa se umplură de scârbă. Nu-i mai aşezară să mănânce cu ei la masă, ci-l puseră într-un colţ, lângă vatră.

Şi din ziua aceea îi dădeau mâncarea într-o strachină de lut, şi nici măcar atât cât să se sature. Bătrânul căta cu jind la masa încărcată cu bucate, şi ochii lui lăcrimau de amărăciune.

Într-o zi, strachina de lut îi scăpă din mâinile cuprinse de tremur; căzu pe jos şi se făcu cioburi. Când văzu asta, nora apucă să-l certe de zor, dar bătrânul se închisese în amărăciunea lui şi nu scotea o vorbă. Din când în când, numai, scăpa câte-un oftat adânc.

„Asta e prea de tot!” îşi spuseră în sinea lor bărbatul şi nevasta. Şi-i cumpărară din târg o strachină de lemn, pe câteva părăluţe. Bietul bătrân trebui să mănânce de aici înainte doar din strachina de lemn.

Şi iată că odată, înspre seară, cum şedeau cu toţii în odaie, nepoţelul, să tot fi avut gâgâlicea de copil vreo patru anişori, începu a-şi face de joacă cu nişte scândurele.

— Ce faci tu acolo? îl întrebă taică-său.

— Fac şi eu o covăţică, îi răspunse copilaşul, din care

să mănânce tata şi mama, când n-or mai fi în putere, ca bunicul!

Amândoi cătară mult timp unul la altul şi de amar şi de rusine îi podidi plânsul. Îl poftiră de îndată pe bătrân să se aşeze la masa lor şi, din ziua aceea, mâncară iarăşi cu toţii împreună. Şi din când în când se mai întâmpla ca bătrânul să verse din mâncare, acum însă nu-l mai lua nimeni la rost...

Croitoraşul cel isteţ

A fost odată ca niciodată o domniţă şi domniţa asta era atât de fudulă, că nu-i mai intra nimeni în voie. Şi de se întâmpla să vie vreun flăcău în peţit, îl punea numaidecât să-i ghicească vreo ghicitoare şi de n-o putea dezlega, îl arunca fără milă, batjocorindu-l în fel şi chip. Trecură aşa nenumărate rânduri de peţitori pe la curtea împărătească şi-n cele din urmă, văzând că n-o scoate cu nici unul la capăt, domniţa porunci să se dea sfară-n ţară că se va mărita cu acela care va fi în stare să-i dezlege o ghicitoare şi că n-are decât să poftească oricine-o vrea, fie el de neam, fie el om de rând.

Se gândiră mulţi să-şi încerce norocul şi-ntre ei iată că s-au nimerit să fie şi trei croitori, pe care întâmplarea îi adusese pe acelaşi drum. Când plecaseră în peţit, doi dintre ei, care erau mai mărişori de ani, îşi făcuseră socoteală că aşa cum nu dăduseră niciodată greş cu acul, şi doar era vorba de împunsături iscusite, nu jucărie! n-aveau să dea greş nici acum, când trebuia să dezlege doar o ghicitoare. Cel de-al treilea îşi dădu cu ideea că de aici o să-i vie şi lui norocul, că din altă parte, ştia el bine, n-avea de unde să-l aştepte…

Cei doi, văzând câte parale face, încercară să-l povăţuiască:

— Măi flăcăule, mai bine ţi-ai vedea de treabă şi-ai sta frumuşel acasă, că aşa, fără minte cum eşti, tot n-ai s-ajungi la nimic!

Dar te pui cu el! Avea inima uşoară, de parcă i-ar fi

adus laude că e cine ştie ce isteţ, şi le zise că, de vreme cea clocit în minte gândul ăsta, n-o să-l lase nici în ruptul capului şi că de găsit o să găsească într-un fel cum s-o scoată la capăt. Şi-o porni la drum, plin de voioşie, de parcă toată lumea era a lui.

Când ajunseră la curtea împărătească, cei trei croitoraşi trimiseră vorbă domniţei că aşteaptă să-i pună şi pe ei la încercare cât mai degrabă, întrucât ei sunt tocmai oamenii potriviţi s-o dezlege, având o minte atât de subţirică, c-ar putea-o trece cu uşurinţă prin urechea unui ac.

În clipa când se înfăţişară înainte-i, domniţa întrebă:

— Am două feluri de păr în cap: de câte culori or fi?

— Păi dacă-i vorba numai p-atât, se grăbi să răspundă cel mai în vârstă dintre croitori, apoi trebuie să fie negru şi alb, ca postavul care bate-n culoarea piperului şi-a sării, de se cheamă chiar aşa: sare şi piper.

După ce-i ascultă răspunsul, domniţa-i zise:

— N-ai ghicit; să vedem ce spune mijlociul.

Al doilea fu încredinţat c-o brodeşte sigur şi zise:

— De nu e nici alb, nici negru, atunci de bună seamă că-i roşu şi cafeniu, ca surtucul pe care-l poartă taica la sărbători.

— N-ai ghicit nici tu, răspunse domniţa. Ia să-l auzim pe prâslea, că, după nas, mi s-ar părea că ştie el ceva…

Croitoraşul nu luă în seamă batjocura şi, înaintând fără sfială, grăi:

— Domniţa are pe dup-o ureche un fir de păr ca argintul şi altul ca aurul şi astea sunt cele două feluri de păr.

Auzindu-l, domniţa se îngălbeni ca şofranul şi fu cât pe-aci să leşine de spaimă, căci croitoraşul ghicise ceea ce ea credea că nici un om de pe faţa pământului n-ar putea să ştie. Totuşi, cercă să se stăpânească şi, după ce-şi mai veni în fire, zise:

— Dac-ai ghicit, ai ghicit, nu mă pot împotrivi… Dar vorba e că doar cu atât n-o să mă poţi lua de nevastă şi se cade să te mai supun la o încercare! Jos în grajd am un

urs. Să dormi la noapte cu el şi dacă mâine-n zori, când m-oi trezi eu, te mai afli în viaţă, să ştii că te iau de bărbat. Dar în sinea ei se gândea aşa: „Las' că mă descotorosesc eu de tine, procopsitule, că din ghearele ursului până acum n-a scăpat nimeni cu zile!"

Dar croitoraşul nu se înspăimântă defel, ci, dimpotrivă, grăi cu veselie:

— Ciocul şi norocul! Că ăl de îndrăzneşte şi încearcă înseamnă că pe jumătate a şi câştigat.

De îndată ce se lăsă înserarea, îl duseră pe croitoraş în grajd, unde-şi avea ursul culcuşul. Cum îl văzu, dihania vru să se năpustească asupră-i şi să-i dea una zdravănă cu laba, de bun venit.

— Hei, mai încet, mai încet, ursule, strigă croitoraşul. Ce te pripeşti aşa? Că te-oi potoli eu, să mă pomeneşti!

Şi ca şi când n-ar fi avut nici o grijă şi nu l-ar fi aşteptat nici o primejdie, scoase domol din buzunar nişte nuci şi spărgându-le între dinţi începu să le ronţăie miezul. Când văzu asta ursul, i se făcu poftă să mănânce nuci. Croitoraşul, care era un pişicher cum nu s-a mai văzut, băgă mâna-n buzunar şi făcându-se, pasămite, că-şi uitase cum l-a primit ursul, îi întinse un pumn plin, dar nu de nuci, ci de pietre…

Ursul le vârî în gură la iuţeală, dar nu le putu sparge, oricât încleştă el din măsele, şi se căzni de-l trecură zeci de sudori.

„Poftim, gândi el despre dânsul, ditamai namila şi mi s-au muiat balamalele, de nu mai pot sparge nici o nucă!" Iar croitoraşul îi zise, ca şi când n-ar fi fost de rangul lui o asemenea treabă:

— Na, sparge-mi şi nucile mele! Vai de tine, măi, ursule, îl înfruntă croitoraşul, ai o gură cât o şură şi nişte măsele cât dinţii greblei, da' degeaba, că nu eşti în stare să spargi nişte nuci… Luă pietrele şi se prefăcu că le bagă-n gură, dar cum era iute de mână, le schimbă c-o nucă şi, trosc! o sparse între dinţi…

— Ia să mai încerc şi eu o dată, zise atunci ursul, înciudat şi ruşinat în acelaşi timp. Când mă uit la tine cum

le spargi, mi se pare că-i lucru lesne, dar mai adineauri era cât pe-aci să-mi iasă falca din loc de-atâta caznă.

Croitoraşul îi întinse iar o mână de pietre şi ursul crâşca din măsele, dând să le spargă, de săreau scântei, dar tot degeaba…

Flăcăul nostru nu lua în seamă de era ursul supărat ori ba, că vesel nu prea cred eu să fi fost după o asemenea ocară, şi-şi vedea de treaba lui.

Mai lăsă el să treacă un timp şi după aceea îşi scoase o scripcă de sub haină şi şi-o potrivi în bărbie, să cânte din ea niţeluş. Când auzi ursul cântecul nu se mai putu stăpâni, de parcă îi ardea jar sub tălpi, şi începu să-i tragă o bătută, că sărea cojocul pe el, nu altceva. Şi cum îi plăcuse tare mult cântecul, îl întrebă pe flăcău:

— Ia ascultă, bre, e greu să cânţi la drăcia asta?

— Da’ de unde, i-o jucărie, îi răspunse croitoraşul. Ia uită-te ici: cu stânga plimbi degetele pe coarde, iar cu dreapta tragi arcuşul peste ele… Şi după aia cântecul izvorăşte singur din scripcă, să-ţi ciuleşti urechile şi să-l tot auzi: Trai-lai-la-la! Trai-lai-la-la!

— Tare mult mi-ar place să deprind şi eu meşteşugul ăsta, zise ursul, ca să nu mai am nevoie de-un scripcar, când mi-o veni chef să joc, ci să-mi cânt singur… N-ai vrea să mă-nveţi?

— Cum să nu, bucuros, se grăbi să-i răspundă croitoraşul, dar, mai înainte de toate, trebuie să-mi dau seama de ai îndemânare. Şi îndemânarea asta după labe se vede; ia arată-mi-le! Olio, câta mai unghiile! Trebuie să ţi le mai scurtez niţeluş, că altfel vatămi strunele…

De unde aduse o menghină, nu ştiu, destul că-l momi pe urs să-şi pună labele-n ea şi strânse şurubul, că i se învineţiră degetele de atâta strâns. Apoi îi spuse ursului, râzându-şi de el:

— Acu’ aşteaptă până ce-oi veni cu o foarfecă, că doar nu-i zor!

Ursul începu să mormăie şi să se zvârcolească de durere şi ciudă, dar croitoraşul nu-l luă în seamă şi-l lăsă să mormăie cât i-o plăcea, de parcă n-ar fi fost lângă el să-l

audă. Îşi potrivi într-un colţ o mână de paie şi, culcându-se pe ea, dormi fără grijă până a doua zi dimineaţa.

Când îl auzi domniţa pe urs mormăind, crezu că mormăie şi nu-şi mai găseşte astâmpăr de bucurie că-i făcuse croitoraşului de petrecanie. A doua zi, în revărsatul zorilor, se sculă veselă şi fără griji, dar când dădu să se apropie de grajd, ce-i văzură ochii? Ghiujul de croitoraş se hlizea la ea, teafăr şi nevătămat, de parcă toată lumea era a lui şi nu l-ar fi ameninţat nicicând vreo primejdie. Acu', biata domniţă ce putea să mai zică?! Apucase de făgăduise în faţa oamenilor c-o să-l ia de bărbat şi n-avea cum să-şi mai calce cuvântul.

Împăratul dete poruncă să se aducă o caleaşcă şi domniţa se urcă în ea, alături de croitoraş. Vezi însă că cei doi tovarăşi ai croitoraşului erau negri la inimă şi-l pizmuiau pe flăcău pentru că dăduse peste un asemenea noroc şi, mai înainte ca alaiul să pornească spre biserică, alergară în cea mai mare grabă să desfacă labele ursului din strânsoare şi-l lăsară slobod.

Ursul abia aştepta clipa asta; turbat de mânie, o luă la fugă, gâfâind de sforţarea pe care o făcea, ca să ajungă din urmă caleaşca. Şi mormăia atât de grozav, că domniţa îl auzi încă de departe şi începu să ţipe îngrozită:

— Vai de mine şi de mine, s-a luat ursul după noi şi vrea să te mănânce!

Dar croitoraşului nostru ce-i veni în gând? Sprinten cum era şi uşor, se lăsă cu capu-n jos şi întinzând picioarele afară, prin fereastră, şi le împreună de-ai fi zis că sunt menghină. Şi strigă la urs, din goana cailor:

— Uite, vezi menghina? Şterge-o, ori de nu, acu' îţi prind labele într-însa!

Când văzu ursul cum stă treaba, îl apucă un cârcel la inimă şi-o luă la fugă înapoi de-i sfârâiau călcâiele…

Iar croitoraşul nostru se duse în tihnă la biserică, unde se cunună cu domniţa. Şi trăiră fericiţi împreună, până la adânci bătrâneţi.

Cine nu crede ce vă zisei, să dea pe loc un pitac, să-i cumpăr o poveste mai adevărată…

Fata moşului cea cuminte şi harnică şi fata babei cea haină şi urâtă

A fost odată un moş şi moşului ăstuia îi murise nevasta, şi-a mai fost şi-o femeie bătrână, şi femeii ăsteia îi murise bărbatul. Şi moşneagul avea o fată şi băbuţa avea şi ea o fată. Fetele se cunoşteau de când erau micşoare şi

totdeauna le vedeai preumblându-se împreună. Şi după fiece plimbare veneau de braţ la casa văduvei. Şi iată că-ntr-o zi, baba îi spuse fetei moşneagului:

— Fată, hăi, ia ascultă aici: spune-i lui tată-tău să mă ia de nevastă, şi de s-o învoi, o să te ţin ca-n puf şi-o să-ţi dau în fiecare dimineaţă numai lapte, ca să-ţi speli feţişoara, iar de băut, numai vin dă-l bun, iar fetei mele o să-i dau apă de spălat şi apă de băut.

Fata se duse acasă şi-i spuse lui taică-său vorbele femeii. Omul rămase pe gânduri şi tot chibzuia:

— Oare ce să fac? Că însurătoarea e şi desfătare, dar şi chin!

Şi pentru că nu se putea hotărî nici într-un fel, nici într-altul, îşi scoase în cele din urmă cizma din picior şi-i spuse fetei:

— Uite, cizma asta are o gaură în talpă. Du-te cu ea în pod şi atârn-o de cuiul cel mare din grindă şi vezi de toarnă apă în carâmb. Dacă apa nu s-o scurge din cizmă, să ştii că mă-nsor, iar de n-o ţine apa, nu mă mai însor, asta-i hotărât!

Fata făcu aşa cum îi spusese taică-său, dar gaura din talpă se strânse de apă şi cizma rămase plină până-n marginea carâmbului. După ce văzu cum stă treaba, fata se duse degrabă la taică-său de-i spuse ce s-a întâmplat cu apa din cizmă. Se miră el de cele ce-i spusese fata şi, până la urmă, se urcă în pod să se încredinţeze cu ochii lui de-i adevărat ori ba. Şi văzând el că fata-i spusese numai adevărul, se duse la văduvă şi-o luă de nevastă.

Dis-de-dimineaţă, când se sculară fetele din aşternut, fata unchiaşului găsi lapte de spălat şi vin de băut, iar fata babei, apă de spălat şi apă de băut. A doua zi însă, amândouă fetele nu găsiră decât apă de spălat şi apă de băut. Şi aşa a rămas să fie în toate zilele de aici înainte…

Maştera o duşmănea de moarte pe fata moşului şi, pe zi ce trecea, nu ştia ce să mai scornească pentru a o obidi şi a o face să se scârbească de viaţă.

Şi în acelaşi timp o şi pizmuia pe fată, fiindcă era frumoasă şi bună, pe câtă vreme a ei era urâtă şi haină la

suflet.

Într-o iarnă, pe vremea când crăpau şi ouăle corbului de ger şi zăpada se aşternuse atât de înaltă peste dealuri şi văi că trebuia să înoţi prin ea, nu alta, baba făcu o rochie de hârtie şi, chemând-o pe fata unchiaşului, îi zise:

— Îmbracă-te cu rochia asta şi du-te chiar acu' în pădure de-mi culege un coşuleţ cu fragi, că mi s-a făcut poftă!

— Doamne, Dumnezeule, spuse fata, dar unde s-au mai pomenit fragi pe timp de iarnă!? Pământul e îngheţat bocnă şi-i atâta zăpadă, că a acoperit totul... Şi-apoi, cum o să umblu numai în rochia asta de hârtie?! Că afară e un ger de-ţi taie suflarea şi te-ngheaţă. Şi-o să sufle crivăţul prin rochie şi mi-or sfâşia-o mărăcinii!

— Cum, îndrăzneşti să mi te pui împotrivă? se stropşi la ea maştera. Mişcă-te de aici cât mai iute şi nu care cumva să-mi vii fără fragi!

Îi dete apoi o fărâmă de pâine uscată şi-i zise:

— Asta o să-ţi fie de ajuns pentru toată ziua şi încă prea mult!

Dar în sinea ei gândi: „Las' că o să îngheţi tu de frig şi o să mori de foame şi n-o să te mai văd înaintea ochilor!"...

Fata n-avu încotro, îmbrăcă rochia de hârtie, luă coşuleţul şi porni în pădure. Cât cuprindeai cu ochiul nu se zărea decât zăpadă şi iar zăpadă, şi nici un firicel de iarbă nu-şi arăta pe nicăieri săbiuţa-i verde. Când ajunse fata în pădure, văzu o căsuţă la fereastra căreia priveau trei pitici bărboşi. Fata le dădu bineţe şi bătu cu sfială la uşă. Piticii, care o văzuseră încă de pe drum, rostiră cu toţii-ntr-un glas:

— Intră, fetiţă, intră!

Fata păşi pragul, se aşeză pe laviţa de lângă vatră, ca să se încălzească şi începu să muşte din codrul de pâine uscată.

— Dă-ne şi nouă o bucăţică, o rugară piticii, că n-am luat nimic în gură pe ziua de azi!

— Cu dragă inimă! le răspunse fata, rupse în două

bucata de pâine şi le dădu jumătate.

— Ce cauţi în pădure pe-o vreme câinoasă ca asta, copilă dragă? o întrebară piticii. Şi cum se face că pe un ger ca ăsta de crapă până şi pietrele umbli atât de subţirel îmbrăcată?!

— Ce-s eu de vină dacă pe asta mi-a dat-o s-o îmbrac mama vitregă! zise fata, oftând cu obidă. Mi-a poruncit să umplu cu fragi coşuleţul de-l vedeţi aici şi m-a ameninţat că de nu l-oi putea umple nu mai am ce căuta acasă!

După ce fata îşi sfârşi bucăţica de pâine, piticii îi dădură o mătură şi-i ziseră:

— Ia du-te de mătură zăpada de la uşa din dosul casei! Cum ieşi din odaie, piticii începură să se sfătuiască între ei:

— Ce să-i dăruim noi fetei, pentru că a fost cuminte şi bună şi a împărţit pâinea cu noi?

Primul dintre pitici grăi:

— Eu îi menesc să fie din zi în zi mai frumoasă.

Al doilea urmă:

— Iar eu, ca de câte ori deschide gura să rostească o vorbă, să-i cadă câte-un galben din gură.

Iar al treilea zise:

— Iar eu, ca să vină un fecior de împărat şi s-o ia de nevastă.

Fata făcu precum îi spuseseră piticii. Mătură zăpada din dosul căsuţei şi ce credeţi că-i fu dat să vadă? O mulţime de fragi îşi arătau căpşoarele deasupra zăpezii, toate roşii ca sângele, de coapte ce erau! Cu inima plină de bucurie, fata se grăbi să-şi umple coşuleţul şi, după ce mulţumi piticilor şi-şi luă rămas bun de la fiecare, porni în fugă spre casă să ducă fragii.

Cum intră pe uşă şi dădu bună seara, numai ce se pomeni că-i pică un ban de aur din gură. Povesti apoi ce i s-a întâmplat în pădure şi de câte ori spunea o vorbă îi cădea câte-un ban de aur, astfel că-n scurtă vreme se umplu întreaga odaie.

— Ia te uită ce nesocotinţă, să arunci aşa cu banii...? făcu soră-sa vitregă şi-n sufletul ei era neagră de pizmă.

Şi pe dată se hotărî să plece şi ea în pădure. Dar mamă-sa căută s-o oprească zicându-i:

— Nu te las, fata mamei, că mă tem să nu-mi degeri pe drum de frig, că suflă crivăţul cum nu s-a mai pomenit.

Dar fata nici nu voi să audă de aşa ceva şi stărui morţiş în hotărârea ei. Dacă văzu baba că nu e chip s-o înduplece, îi făcu o scurteică bună, căptuşită cu blană, şi-i pregăti, să aibă de drum, pâine cu unt şi cozonac.

Fata se încotoşmănă cu blana şi-o porni apoi spre pădure. Şi nu se opri decât când ajunse în dreptul căsuţei piticilor. Piticii se aflau tot la geam şi priveau afară, dar fata nici nu-i luă în seamă şi nu le dădu bineţe. Şi intră buzna pe uşă, fără s-o poftească nimeni. Ajunsă în casă, îşi căută un loc lângă vatră şi începu să înfulece cu poftă.

— Dă-ne şi nouă puţin, o rugară piticii.

Dar fata răspunse cu gura plină:

— Da’ ştiţi c-aveţi haz! Abia de-mi ajunge mie; de unde să vă mai dau şi vouă?!

După ce sfârşi de mâncat, piticii îi ziseră:

— Ia mătura asta şi du-te de mătură zăpada la uşa din dos!

— Căutaţi-vă pe altul să vă măture zăpada, ori de nu, măturaţi singuri, le răspunse fata mânioasă, că doar n-am slugărit la uşa voastră!

Stătu ea o bucată de vreme pe laviţa de lângă cuptor şi, văzând că piticii n-au de gând să-i dăruiască nimic, ieşi pe uşă afară, supărată foc.

După ce o văzură plecată, piticii începură să se sfătuiască între ei:

— Ce să-i menim pentru că-i atât de pizmaşă şi haină la suflet şi nu se îndură să dea nimănui nimic?

Primul pitic grăi:

— Eu îi menesc să fie din zi în zi mai urâtă!

Cel de-al doilea urmă:

— Iar eu, ca de câte ori o rosti o vorbă, să-i sară câte-o broască din gură!

Al treilea grăbi să-i ureze şi el:

— Iar eu, să-i cadă pe cap atâtea nenorociri şi să

îndure atâtea suferinţe câte i se cuvin pentru câinoşenia ei!

Fata căută ce căută prin pădure şi, negăsind fragi, porni mânioasă spre casă. Şi cum păşi pragul, vru să-i povestească maică-sii ce-a văzut în pădure, dar n-apucă să rostească o vorbă, că-i şi sări din gură o broască. Şi tot aşa, de câte ori da să spună ceva, lepăda câte-o broască, că toată lumea se ferea din calea ei, cuprinsă de scârbă.

Când văzu ce pacoste a dat peste capul fiică-sii, baba se învenină de necaz şi nu ştiu ce blestemăţii să mai scornească pentru a o pierde pe fata unchiaşului, care din zi în zi se făcea tot mai frumoasă. În cele din urmă luă o căldare şi o puse pe foc, iar când apa începu să dea în clocot, aruncă înăuntru mai multe caiere de in, pe care le lăsă să fiarbă bine. Când socoti c-au fiert de ajuns, i le puse fetei pe umeri şi, dându-i un topor, o trimise la gârlă să facă o copcă în gheaţă şi să înălbească tortul.

Fata se supuse, că n-avea încotro, şi, ducându-se la gârlă, începu să spargă gheaţa cu toporul. Şi cum spărgea ea aşa, numai ce vede venind o caleaşcă trasă de patru cai albi, în care se afla împăratul. Caleaşca opri drept în faţa ei şi împăratul, scoţându-şi capul pe fereastră, o întrebă cu blândeţe:

— Fata mea, cine eşti şi ce faci aici?

— Sunt o fată sărmană şi înălbesc tortul, răspunse ea.

Împăratului i se făcu milă de dânsa şi când văzu cât e de frumoasă o întrebă din nou:

— N-ai vrea să vii cu mine?

— Ba aş vrea cu dragă inimă! grăi fata, care nu mai putea de bucurie că-n sfârşit avea să scape de babă şi de sora ei vitregă.

Fata se urcă apoi în caleaşcă şi porni la drum în tovărăşia împăratului. Şi de-ndată ce sosiră la palat, făcură nuntă mare, după cum ursiseră piticii din pădure.

După un an împărăteasa născu un fecior. Când auzi maştera de norocul care dăduse peste fată, veni împreună cu fiică-sa la palatul împărătesc, chipurile s-o vadă, că li-

era dor.

Dar planul lor era ticluit dinainte şi, când împăratul ieşi din iatac pentru câtăva vreme, zgripţuroaica o şi apucă pe împărătească de cap, iar fiică-sa de picioare şi, ridicând-o din pat, o zvârliră pe fereastră în râul care curgea pe lângă zidurile palatului. Fata cea urâtă se grăbi să se culce în locul împărătesei şi baba îi trase aşternutul până peste cap, ca să nu fie cumva recunoscută. Când se întoarse împăratul şi vru să stea de vorbă cu împărăteasa, baba îl opri zicându-i:

— Dă-i pace, măria ta, că acum năduşeşte şi nu i-e gândul să stea la taclale!

Împăratul nu bănui nimic rău şi veni a doua zi. Dar de cum intră în vorbă cu nevastă-sa, băgă de seamă că la fiecare vorbă de-a ei îi sare câte-o broască din gură, pe câtă vreme, înainte, îi săreau numai bani de aur.

Se minună el de schimbarea asta şi-o întrebă pe babă dacă nu ştie care-i pricina, dar ea îl linişti spunându-i că aşa li se întâmplă câteodată lăuzelor; că totul se trage din pricina fierbinţelii de ieri şi că-n scurtă vreme avea să-i treacă…

Dar peste noapte, ajutorul de bucătar îşi aruncă privirea pe fereastră şi văzu cum venea pe gârlă o raţă, înotând de zor şi întrebând cu grai omenesc:

— Ce faci, împărate luminate? Dormi, ori veghezi pe înnoptate?

Văzând că cel întrebat nu răspunde, raţa mai zise:

— Dar oaspeţii mei s-au culcat?

Şi atunci ajutorul de bucătar îi răspunse:

— Dorm de mult, de când s-a înserat!

Raţa întrebă apoi:

— Da’ copilaşul meu ce mai face?

Şi ajutorul de bucătar răspunse:

— În leagăn de mătase doarme-n pace!

De cum auzi vorbele astea, raţa îşi recăpătă înfăţişarea împărătesei, intră în palat, îi dădu copilului să sugă, îi potrivi aşternuturile şi apoi, prefăcându-se iar în raţă, o porni înot în susul gârlei.

Veni aşa două nopţi de-a rândul, iar în cea de-a treia noapte îi spuse ajutorului de bucătar:

— Du-te şi-i dă de veste împăratului să ia paloşul şi să-l învârtească pe prag, de trei ori, deasupra capului meu!

Ajutorul de împărat alergă şi-i spuse împăratului tot ce văzuse şi auzise. Împăratul scoase paloşul din teacă şi, oprindu-se în prag, îl învârti de trei ori deasupra raţei. Şi la a treia învârtitură, numai ce văzu că se preface raţa iarăşi în împărătească: şi era voinică, sănătoasă şi plină de voioşie ca atunci când o văzuse ultima oară. Când auzi haina de maşteră că s-au schimbat lucrurile şi că împărăteasa cea adevărată e din nou în palat, se grăbi să-i spună fiică-sii:

— Hai s-o ştergem de-aici cât mai e timp, până ce nu pune împăratul slujitorii să ne prindă şi să ne pedepsească!

Şi chiar în noaptea aceea reuşiră să se strecoare din palat şi, mergând pe drumuri lăturalnice, ieşiră din oraş şi trecură de hotarele împărăţiei. Dar pe oriunde treceau ori căutau să facă popas, oamenii le întorceau cu scârbă spatele, şi nu e de mirare: că de cum dădea fata cea urâtă să spună o vorbă, îi şi sărea câte-o broască din gură. Şi tot aşa se făcu că nimeni nu se mai îndură de ele să le ajute în vreun fel. Şi pe drept cuvânt gândeau oamenii în sinea lor: „Numai peste un om rău la suflet şi câinos din cale afară poate să cadă aşa pacoste!”

Rătăciră ele aşa din loc în loc, din ţară-n ţară, ca nişte pribegi fără căpătâi, şi nimeni nu voia să audă de ele şi să le dea adăpost.

Iar împărăteasa cea tânără trăi de aci înainte în bucurie şi fericire împreună cu împăratul şi feciorul lor.